

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

**UČNI NAČRTI
ENOPREDMETNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA
1. STOPNJE
SLOVENSKI JEZIK IN KNJIŽEVNOST**

KAZALO učnih načrtov

Avtorice, literarne vrste in slogi v slovenski književnosti prve polovice 20. stoletja.....	4
Women Authors, Literary Genres and Styles in Slovene Literature in the 1st half of the 20th century ..	4
Besediloslovje.....	7
Text Linguistics.....	7
Besedotvorje.....	10
Word-formation.....	10
Fonetika in fonologija.....	14
Phonetics and Phonology.....	14
Besedoslovje in frazeologija.....	17
Lexicology and Phraseology.....	17
Indoevropska, praslovanska in starocerkvenoslovanska dediščina.....	21
Indo-European, Proto-Slavic and Old-Church Slavic Heritage.....	21
Jezikovna interpretacija narečnih besedil.....	25
Linguistic Interpretation of Dialectal Texts.....	25
Uvod v kritično diskurzivno analizo.....	28
Introduction to Critical Discourse Analysis.....	28
Jezikovna interpretacija starejših slovenskih besedil.....	32
Linguistic Interpretation of the Older Slovene Texts.....	32
Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje.....	36
Language Policy and Planning.....	36
Korpusno jezikoslovje.....	41
Corpus Linguistics.....	41
Kultura govornega in pisnega izražanja.....	44
Culture of Spoken and Written Expression.....	44
Kulturna zgodovina Slovencev.....	48
Cultural History of the Slovenes.....	48
Lektoriranje.....	51
Proofreading.....	51
Literarne revije in literarni programi po letu 1950.....	54
Literary Journals and Programs after the year 1950.....	54
Literarne vrste in slogi v slovenski književnosti 19. stoletja.....	58
Literary Forms and Styles in Slovene Literature of the 19th century.....	58
Metafora in simbol v književnosti.....	61
Metaphor and Symbol in Literature.....	61
Mladinska književnost.....	66
Children's Literature.....	66
Narečno slovaropisje.....	70
Dialectal Lexicography.....	70
Oblikoslovje.....	73
Morphology.....	73
Oblikovanje enotne knjižne norme v 19. stoletju.....	78
Od pridige do kratke proze.....	82
From Sermon to Short Prose.....	82
Pokrajinske različice slovenskega knjižnega jezika.....	87
Regional Variants of the Slovene Literary Language.....	87
Pragmatično jezikoslovje.....	91

Pragmatic Linguistics	91
Pridižni vzorci v starejši slovenski književnosti	94
Sermon Patterns in Older Slovene Literature	94
Razvoj slovenskega jezika – vokalizem	98
Development of the slovene language - vocalism	98
Razvoj slovenskega jezika – konzonantizem in morfologija	101
Development of the Slovene Language – Consonantism and Morphology	101
Skladnja	105
Syntax	105
Slovenska književnost do leta 1800	109
Slovene Literature until the year 1800	109
Slovenska književnost po letu 1950	114
Slovene Literature after the year 1950	114
Slovenska književnost v Avstriji	117
Slovene Literature in Austria	117
Slovenska moderna, ekspresionizem in socialni realizem	120
Slovenska narečja	124
Slovene Dialects	124
Slovenska romantika in realizem	127
Slovene Romanticism and Realism	127
Slovenski jezik v stiku	131
Slovene Language in Contact	131
Sporočanje	135
Communication	135
Svetovna književnost	138
World Literature	138
Stilni in idejni tokovi v slovenski književnosti do romantike	141
Stylistic and Idea Currents in the Slovene Literature until Romanticism	141
Teoretične osnove slovenistike	145
Theoretical Fundaments of the Slovene Studies	145
Teorija književnosti	149
Theory of Literature	149
Teorija literarnih vrst	152
Theory of Literary Forms	152
Tema ženske v sodobni slovenski književnosti	155
Topic of Woman in the Contemporary Slovene Literature	155
Uvod v esejistiko in književno kritiko	158
Introduction to Essayistic and Literary Critique	158
Uvod v študij književnosti	162
Introduction to the Study of Literature	162
Žanri v sodobni slovenski kratki prozi	165
Genre of Slovene contemporary Short Prose	165
Zgodovina slovenskega knjižnega jezika	169
History of the Slovene Literary Language	169
Slovenski jezik v alpskem in podonavskem prostoru	173
Slovene Language in the Alpine and Danube region Space	173
Lektorat slovanskega jezika – srbsčina	178
Slavic Language Development – Serbian Language	178
Lektorat slovanskega jezika – ruščina	181
Slavic Language Development – Russian Language	181

Lektorat slovenščine za tujce 1*	186
Slovene Language Development for Foreigners 1	186
Lektorat slovenščine za tujce 2*	189
Slovene Language Development for Foreigners 2	189

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Avtorice, literarne vrste in slogi v slovenski književnosti prve polovice 20. stoletja
Course title:	Women Authors, Literary Genres and Styles in Slovene Literature in the 1st half of the 20th century

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni/ obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				75	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

Silvija Borovnik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Opravljen seminar in 80-odstotna udeležba pri predavanjih in seminarjih.

Seminar paper and an attendance rate of 80% of all sessions (classes, seminars).

Vsebina:

Predavanja zajemajo pregled literarne ustvarjalnosti prvih slovenskih avtoric, ki so se pojavile najprej na prelomu stoletja v okviru prvega slovenskega ženskega časopisa Slovenka. Pisale so zanimiva prozna, pesniška in dramska dela, svoje delo pa so nadaljevale tudi v prvi polovici 20. stol. Med njimi izstopajo zlasti imena kot Marica Nadlišek Bartol, Ivanka Anžič Klemenčič in Zofka Kveder, kasneje Alma Karlin, Marija Kmet in Milica Ostrovška. Seminar se posveča analizi in interpretaciji njihovih literarnih dosežkov in poudarja tako slogovno kot žanrsko raznolikost. Študenti pri seminarju se navajajo na samostojno raziskovalno delo, zato zahtevajo ure njihovo aktivno udeležbo. Razdeljene so jim seminarske teme z viri in literaturo, za natančnejša navodila pa sodelujejo z mentorjem. Seminarsko temo nato predstavijo v seminarju, učijo pa se oblikovati tudi samostojne znanstvene članke na literarnozgodovinske teme.

Content (Syllabus outline):

Lectures comprise an overview of the literary work of the first Slovene female authors who first appeared at the break of centuries in the first Slovene female newspaper The Slovene woman. They were writing interesting prose, poetry and dramatic works which they continued to write into the first half of the 20th century. Among them the outstanding names are Marica Nadlišek Bartol, Ivanka Anžič Klemenčič and Zofka Kveder, later on also the world traveler Alma Karlin. Seminar will concentrate on analysis and interpretation of their literary achievements and will emphasize their stylistic and genre variety. In seminar students get used to individual research that is why their active participation is required. Seminar topics are assigned including sources and literature, for more specific instructions students can contact mentor. Seminar paper is presented in seminar, students also learn to create individual literary historic scientific papers.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija Borovnik, 1995: *Pišejo ženske drugače?* Ljubljana: Mihelač.
Marja Boršnik, 1962: *Študije in fragmenti*. Maribor: Obzorja.
Miran Hladnik, 1981: Slovenski ženski roman v 19. stol. *Slavistična revija*. 3.
Vlasta Jalušič, 1992: *Dokler se ne vmešajo ženske*. Ljubljana: Krt.
Katja Mihurko Poniž, 2003: *Drzno drugačna: Zofka Kveder in podobe ženskosti*. Ljubljana: Delta.
Silvija Borovnik, 2013: *Klič me po imenu. Izbor krajše proze slovenskih avtoric*. Ljubljana: Študentska založba.

Cilji in kompetence:

Literarnozgodovinski pregled in jezikovno-slogovna analiza del prvih slovenskih pisateljic, pesnic in dramatičark. Prikaz njihove posebnosti tudi glede na družbenozgodovinski okvir, ki umetniškim ambicijam žensk ni bil naklonjen. Analiza literarnih besedil glede na kronološko nastajanje, pa tudi glede na to, kako izražajo položaj ženske v določenem zgodovinskem obdobju. Spoznavanje krajše proze slovenskih avtoric iz prve polovice 20. stoletja.

Objectives and competences:

Literary historic overview and linguistic stylistic analysis of the work of the first Slovene female writers, poets and play writes. Presentation of their specifics regarding social historic frame which at the time was not in favor of female artistic ambitions. Literary texts analysis regarding chronology as well as regarding the expression of woman's position in specific historic time period. Getting to know short prose by the Slovene female authors of the first half of the 20th century.

Predvideni študijski rezultati:

Razumevanje slovenskega literarnozgodovinskega razvoja glede na delež književnic. Korigiranje starejših literarnozgodovinskih interpretacij. Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Intended learning outcomes:

Understanding literary historic development regarding a share of female authors. Correcting the older literary historic interpretations.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in seminar z izdelavo seminarske naloge. Metode referata, razlage, diskusije in študije primera.

Learning and teaching methods:

Lectures and seminar with turn in paper. Method of report, explanation, interpretation, discussion, study of an example.

Načini ocenjevanja:

Ustni izpit.
Seminarska naloga.

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

70 %

30 %

Oral examination.
Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Avtobiografija, potopis, avtobiografska potopisna in fiktivna proza Alme Karlin. Slavia Centralis, ISSN 1855-6302. [Tiskana izd.], 2018, letn. 11, št. 1, str. 11-32. [COBISS.SI-ID 23932168]

BOROVNIK, Silvija. Literarno prijateljstvo med Ivanom Cankarjem in Zofko Kveder. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). Cankarjev list v cvetu bele krizanteme : zbornik povzetkov, 2. mednarodna konferenca Slavistični znanstveni premisleki, Maribor, 30. - 31. 5. 2018. Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti: Slavistično društvo. 2018, str. 4-5. [COBISS.SI-ID 23876616]

BOROVNIK, Silvija. Večkulturnost in medkulturnost v slovenski književnosti, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 123). Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2017. 172 str. ISBN 978-961-286-093-6. [COBISS.SI-ID 93062657]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Besediloslovje
Course title:	Text Linguistics

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/ obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45		30			105	6

Nosilec predmeta / Lecturer:	Mira Krajnc Ivič
-------------------------------------	------------------

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: slovenščina /Slovene
	Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoj za pristop k izpitu je 80-% prisotnost pri kontaktnih urah in opravljena seminarska vaja, z doseženimi najmanj 18 % od skupnih 30.

Prerequisites:

Exam requirements include: seminar paper with at least 18 of 30 % and an attendance rate of 80% of all sessions (lectures, seminars).

Vsebina:

– Vpogled v predmet in umestitev med sorodne discipline.

Content (Syllabus outline):

– Introduction into the course and its relation to associated disciplines.

- Besedilo kot materialna in pojmovna pojavnost.
- Besedilo vs. jezik vs. diskurz.
- Kriteriji besedilnosti.
- Relacijska kriterija znotraj besedila: kohezivnost in koherentnost.
- Kriteriji z vidika udeležencev komunikacijskega stika: namernost in sprejemljivost.
- Medbesedilnost in besedilna vrsta/žanr.
- Situacijskost in informativnosti.
- Jezikovni pomen in smisel besedila.
- Mikro- in makrostruktura besedila.
- Zunanja zgradba in okvirne sestavine besedila.
- Povezovanje v besedilu.
- Endoforičnost in eksoforičnost.
- Anaforičnost in kataforičnost.
- Deiktična sredstva: krajevna, časovna, osebna in kvalifikacijska deiktika.
- Diateza, elipsa in parenteza.
- Tematsko-rematska zgradba.
- Slogovni postopki.

- Text as both material and conceptual phenomena.
- Text vs. language vs. discourse.
- Standards of textuality.
- Text-centered standards: cohesion and coherence.
- Standards regarding actors of the communicational contact: : intentionality and acceptability.
- Intertextuality and text type/genre.
- Situationality and informativity.
- Linguistic meaning and meaning of a text.
- Micro- in macrostructure of the text.
- Outer form of a text and its core components.
- Textual linking.
- Endophoricity and exophoricity.
- Anaphoricity and cataphoricity.
- Deictic categories of place, time and person; and qualitative deixis.
- Diathesis, ellipsis and parenthesis.
- Thematic-remathic structure.
- Stylistic procedures.

Temeljni študijski viri / Readings:

- R. A. Beaugrande, U. Dressler, 1992: *Uvod v besediloslovje*. Ljubljana: Park. Ustrezna poglavja.
- S. Hudej, 2001: Argumentacijski procesi in prepričevalna sredstva v besedilu. *SR* 3. 204–222.
- M. Krajnc, 2005: *Besedilne značilnosti javne govorjene besede*. Zora 35.
- H. Kuster, 2013: *Izbrane teme iz besediloslovja, stilistike in pragmatike slovenskega jezika*. Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Ljubljana.
- Znanstveni prispevki glede na obravnavano temo.

Cilji in kompetence:

Pridobiti znanje o temeljnih značilnostih in lastnostih besedil: prvine, zgradba, funkcioniranje posameznih, konkretnih sporočanjskih okoliščinah. Samostojno interpretirati in tvoriti izbrana besedila in besedilne vrste/žanre.

Objectives and competences:

To acquire knowledge about fundamental text features and characteristics: elements, construction, functioning of the particular, concrete context. To independently interpret and create selected texts and text types/genres.

Predvideni študijski rezultati:

Poglobljeno znanje in razumevanje besediloslovja. Pridobivanje znanja o funkcioniranju jezikovnih in parajezikovnih prvin na nivoju besedila. Zmožnost interpretacije besedil.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding: In depth knowledge and understanding of the text linguistics. Acquiring knowledge about functioning of linguistic and para linguistic elements at the text level. Capability of text interpretation.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost samostojnega in argumentiranega analiziranja besedil.
- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Ability of independent and argumentative text analysis.
- Readiness for constant professional improvement.

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Interpretacija besedil. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo. Metoda viharjanja možganov, metoda diskusije.

Learning and teaching methods:

Presenting the content of the course and, at the same time, encouraging students to adopt a problem solving approach and to solve specific problems text interpretation. Stimulating students' active participation, engaging them in in-depth studying of the contents, and critical assessment.

Methods of brainstorming and discussion.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Aktivno sodelovanje pri PR in SE.	10 %	Active participation in lectures and seminar.
Domače naloge.	10 %	Homework.
Seminarska vaja.	20 %	Seminar exercise.
Pisni izpit.	60 %	Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

KRAJNC IVIČ, Mira. Kohezivno-konektorska sredstva v besedilih, nastalih v predvolilnih obdobjih. Slavistična revija : časopis za jezikoslovje in literarne vede, ISSN 0350-6894. [Tiskana izd.], jul.-sep. 2015, letn. 63, št. 3, str. 269-283. http://www.srl.si/sql_pdf/SRL_2015_3_03.pdf. [COBISS.SI-ID 21759496]

KRAJNC IVIČ, Mira, ŽELE, Andreja. Diatezne zmožnosti v slovenščini. Slavia : časopis pro slovansko filologijo, ISSN 0037-6736, 2014, roč. 83, seš. 4, str. 375-392. [COBISS.SI-ID 57880418]

KRAJNC IVIČ, Mira. Implikativno komuniciranje in oblikovanje soslednih parov : (na gradivu v slovenskem jeziku in o njem). V: WEISS, Peter (ur.). Slovensko in slovansko, (Jezikoslovni zapiski, ISSN 0354-0448, 19, št. 1). Ljubljana: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. 2013, 19, št. 1, str. 187-197. [COBISS.SI-ID 35883053]

KRAJNC IVIČ, Mira, ŽELE, Andreja. Elipsa kot stavčnopovedni in besedilni pojav. Filološke zametki. [Pečatnoe izd.], 2012, 10, tom 2, str. 171-180. <http://philologicalstudies.org/dokumenti/2012/recenzii%20i%20informacii/32-6%20K%20Mirna%20Krajnc%20Ivic%20A.Zele.pdf>. [COBISS.SI-ID 19477256]

KRAJNC IVIČ, Mira. Janševe in Pahorjeve prepričevalne strategije na zadnjih parlamentarnih volitvah. Slavistična revija : časopis za jezikoslovje in literarne vede, ISSN 0350-6894. [Tiskana izd.], jan./mar. 2011, letn. 59, št. 1, str. [21]-35. [COBISS.SI-ID 18321160]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Besedotvorje

Course title:

Word-formation

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/ obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Irena Stramljič Breznik

**Jeziki /
Languages:**

Predavanja / slovenščina /Slovene

Lecture:

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Opravljen seminar in 80-odstotna udeležba pri predavanjih in seminarjih.

Prerequisites:

Seminar paper and an attendance rate of 80% of all sessions (classes, seminars).

Vsebina:

1. Definicija in pomen besedotvorja za jezikoslovje in nejezikoslovje.
2. Povezanost besedotvorja z drugimi opisi jezikovnih ravnin.
3. Tvorjenka in njene sestavine.
4. Tvorbena modela slovenskega besedotvorja: a) model J. Toporišiča, b) model A. Vidovič Muhe.
5. Besedotvorne vrste.
6. Besedotvorni pomeni.
7. Tvorbeni vzorci:
 - a) predmetnopomenskih besednih vrst,
 - b) nepredmetnopomenskih besednih vrst.
8. Naglas tvorjenk.
9. Praktično prepoznavanje besedotvornih vrst in pomenov tvorjenk v konkretnih besedilih.

Contents (Syllabus outline):

1. Definition and significance of the word-formation for linguistics and non-linguistics.
 2. Connection of the word-formation to other descriptions of language levels.
 3. Coinages and its compounds.
 4. Formation models of the Slovene word-formation: a) J. Toporišič's model, b) A. Vidovič Muha's model.
 5. Word-formation types.
 6. Word-formation meanings.
 7. Formation patterns of:
 - a) Subject meaning word classes,
 - b) non-subject meaning word classes.
 8. Accentuation of coinages.
- Practical identification of the word-formational kinds and meaning of coinage in concrete texts.

Temeljni študijski viri / Readings:

J. Toporišič, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja. 143–234.
 A. Vidovič Muha, 2011: *Slovensko skladiščno besedotvorje ob primerih zložen*. Ljubljana: PK. 7–50, 175–185.
 I. Stramljič Breznik, 1999: *Prispevki iz slovenskega besedoslovja*. Maribor: Zora. 11–243.
 – – 2004: *Besednodružinski slovar slovenskega jezika*. Maribor: Zora. 24–63.
 – – 2010: *Tvorjenke slovenskega jezika med besedilom in slovarjem*. Maribor: Zora 71.
 Aktualni prispevki v *Slavistični reviji*, *Jeziku in slovstvu*, *Jezikoslovnih zapiskih* in drugih relevantnih revijah.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- se seznanijo s slovensko besedotvorno teorijo,
- osvojijo temeljne besedotvorne vzorce slovenskega jezika,
- prepoznajo besedotvorne vrste,
- odkrivajo povezavo med tvorbenimi in naglasnimi značilnostmi tvorjenk,
- pridobljeno znanje uporabljajo pri razumevanju obstoječih in oblikovanju novih poimenovanj.

Objectives and competences:

Students:

- get to know Slovene word-formation theory,
- acquire the knowledge on word-formation patterns of the Slovene language,
- identify word-formation kinds,
- identify interconnection between formation and accentuation characteristics of the coinages,
- use acquired knowledge for understanding the existing and for formation the new naming.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje:

- so sposobni kritično presojati in se odzivati na nove ponujene vzorce tvorjenk,
- pridobljeno znanje uporabljajo praktično v strokovnem jeziku, razumejo pomenotvorne, besedotvorne postopke.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Pridobljena teoretična podlaga slovenskega besedotvornega sistema je izhodišče za aplikativna znanja in opazovanje specifičnih vlog tvorjenk v različnih besedilih na drugi stopnji študija.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Students:

- have the ability to critically assess and respond to the recent offered patterns of coinages,
- the acquired knowledge is used in practice related to professional language, they understand the meaning-formation and word-formation procedures

Transferable/Key Skills and other attributes:

The acquired background of the Slovene word-formational system is the starting point for applicative knowledge and observation of specific coinages roles in various texts at the second level.

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanje (verbalno-tekstualne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija; demonstracijsko-ilustrativne metode: prikazovanje).
- Seminarske vaje (delo s tekstom; uporaba razpoložljive izobraževalne in informacijske tehnologije).

Learning and teaching methods:

- Lectures (verbal-textual methods: explanation, clarification, discussion; demonstrative-illustrative methods: presentation).
- Seminars (work with text; usage of the available educational and information technology).

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

- pisni izpit,
- seminarska vaja,
- aktivno sodelovanje na predavanjih.

80 %

10 %

10 %

- Written examination
- Seminar exercise
- Active participation in lectures

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Tvorbeni potencial glagolskih novotvorjenk na -ing + -irati v slovenščini. Jazykovedný časopis, ISSN 0021-5597, 2018, roč. 69, č. 3, str. 572-580, [COBISS.SI-ID 24379400]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Univerbizacija (poenobesedenje) v slovenskem besedotvornem sistemu. Slavistična revija : časopis za jezikoslovje in literarne vede, ISSN 0350-6894. [Tiskana izd.], jul.-sep. 2018, letn. 66, št. 3, str. 369-382. <https://srl.si/ojs/srl/article/view/2018-3-1-8>. [COBISS.SI-ID 24038408]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Besedotvorni izzivi dialektoloških raziskav : Slovenski lingvistični atlas 1 in Semantičko-derivacioni rečnik 1-2. V: WEISS, Peter (ur.). Dialektološki razgledi, (Jezikoslovni zapiski, ISSN 0354-0448, 19, 2013, št. 2). Ljubljana: Založba ZRC. 2013, 19, št. 2, str. 59-72. [COBISS.SI-ID 36826925]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Glagolske manjšalnice v slovenskem jeziku. V: STRAMLJIČ BREZNIK, Irena (ur.). Manjšalnice v slovanskih jezikih : oblika in vloga = Deminutivy v slavjanskih jazykah : forma i rol' = Diminutives in Slavic languages : form and role, (Knjižna zbirka Zora, 113). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2015, str. 363-374. [COBISS.SI-ID 22024712]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Obrazilna konkurenčnost samostalniških istokorenskih sufikslnih sopomenk v novejši slovenski leksiki. V: MENGEL, Swetlana (ur.). Slavische Wortbildung im Vergleich : theoretische und pragmatische Aspekte, (Slavica varia Halensia, Bd. 12). Münster: Lit. cop. 2014, str. 494-505. [COBISS.SI-ID 21541384]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Fonetika in fonologija
Course title:	Phonetics and Phonology

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/ obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45		45			90	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

Drago Unuk

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/ Slovene

Vaje / Tutorial: slovenščina/ Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoj za pristop k izpitu je 80-% prisotnost pri kontaktnih urah in opravljeni bralna vaja in seminarska vaja iz fonetike in fonologije.

Prerequisites:

Exam requirements include: an attendance rate of 80% of all sessions (lectures, tutorials) and reading tasks, seminar exercise in phonetics and phonology.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

<p>Slovenski jezik in jezikovna zvrstnost: družbenostne in prenosniške zvrsti. Vprašanje norme glede na različne jezikove zvrsti. Pravorečje, pravopisje – teoretski okvir. Osnove fonetike in fonologije. Razmerje glas – črka: zapisovanje glasov in glasovna vrednost pisnih znamenj. Glasoslovje slovenskega (knjižnega) jezika: samoglasniški sestav in soglasniški sestav. Posebne glasovne zveze. Pravorečna norma in pravila. Pravopisna norma in pravila. Posebne izgovorne težave pri slovenskih knjižnih samoglasnikih in soglasnikih. Reševanje praktičnih primerov med rabo in normo. Praktične vaje iz ortoepije.</p>	<p>Slovene language and linguistic varieties of language: social and media types. Question of norm regarding different linguistic varieties. Orthoepy, orthography – theoretical frame. Fundamentals of phonetics and phonology. Sound letter relationships: recording the sound and sound values of letter symbols. Phonology of the Slovene (standard) language: vowel system, consonant system. Specific clusters of phonemes. Normes and rules of orthoepy. Orthographic norms and rules. Special pronunciation troubles regarding Slovene standard vowels and consonants. Solving practical examples between usage and norm. Practical exercises in orthoepy.</p>
---	--

Temeljni študijski viri / Readings:

<ul style="list-style-type: none"> – Jože Toporišič, 2004: <i>Slovenska slovnica</i>. Maribor: Obzorja. Ustrezna poglavja. – <i>Slovenski pravopis</i>, 2001. Ur. Jože Toporišič. Ljubljana: Založba ZRC SAZU, 3–68 in 87–122. – Hotimir Tivadar, 1999: O fonemu /v/ v govornem slovenskem knjižnem jeziku. <i>Slavistična revija</i> (3). 341–361. – Hotimir Tivadar, 2004: Fonetično-fonološke lastnosti samoglasnikov v sodobnem knjižnem jeziku. <i>Slavistična revija</i> (52/1). 31–48. – Hotimir, Tivadar, 2010: Normativni vidik slovenščine v 3. tisočletju – knjižna slovenščina med realnostjo in idealnostjo. <i>Slavistična revija</i> (58/1). 105–116. – Drago Unuk, 2003: <i>Zlog v slovenskem jeziku</i>. Ljubljana: Rokus; SDS. Ustrezna poglavja. – Drago Unuk, 2009: Pravopisna načela v slovenskem pravopisu. <i>Revija za elementarno izobraževanje</i> (2/4). 27–36. – Drago Unuk, 2012: Učinkovanje govornih lastnosti in značilnosti v sporazumevanju. V: <i>Večno mladi Htinj</i> (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). 117–118. – Helena Dobrovoljc, Nataša Jakop, 2011: <i>Sodobni pravopisni priročnik med normo in predpisom</i>. Ljubljana: Založba ZRC. – Helena Dobrovoljc, Nataša Jakop (ur.), 2012: <i>Pravopisna stikanja. Razprave o pravopisnih vprašanjih</i>. Ljubljana: Založba ZRC. – Helena Dobrovoljc, Tina Legan Verovnik (ur.), 2015: <i>Pravopisna razpotja. Razprave o pravopisnih vprašanjih</i>. Ljubljana: Založba ZRC.

Cilji in kompetence:

<p>Teoretsko in praktično spoznajo glasovno in pisno podobo jezika skladno z jezikovnimi zvrstmi oz. besedilnimi zvrstmi, kot se pojavljajo v različnih komunikacijskih stikih. Usvojijo pravorečno in pravopisno normo (pravila) in ju funkcionalno obvladajo. Slušni in artikulacijski pojavnosti določajo vidno (zapisovanje); zapisani pojavnosti določajo glasovno (govor).</p>

Objectives and competences:

<p>Students gain theoretical and in practical knowledge of vocal and written language in accordance with linguistic orthographic kinds, as they appear in different communication contacts. They adopt the norms of orthoepy and orthography (rules) and are functionally proficient in both aspects. They can determine the visual (written) aspects of both audio and articulation phenomena; they can apply the vocal (speech) aspect to the written phenomena.</p>

Predvideni študijski rezultati:

Poglobljeno znanje in razumevanje pravopisne in pravorečne normativnosti. Izoblikovana predstava o razmerju glas – pisno znamenje. Funkcionalno znanje stavčne fonetike in pisnih korelatov (ločila, členjenost idr.). Aplikacija znanja in sposobnosti v stvarne sporazumevalne položaje.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost slušnega razlikovanja in izgovorjave glasov idr. fonetičnih pojavov.
- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
In depth knowledge and understanding of orthography and orthoepy norms. Understanding of the sound-letter relationship
Functional knowledge of sentence phonetic and of other related aspects (punctuation, fragmentation etc.). Application of knowledge and skills to real communication situations.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Ability to differ and pronounce sounds and other phonetic phenomena.
- Interest in constant professional development.

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskem pristopu in praktičnemu reševanju načrtovanih specifičnih vsebin. Metode slušne in artikulacijske fonetike. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo. Metoda predstavljanja, diskusije.

Learning and teaching methods:

Lectures include stimulation of students to learn various problem approaches and to tackle specific planned tasks/problems of. Methods of audio and articulation phonetics. Students are encouraged to for actively participate, in detailed content and to use critical thinking. Method of report, discussion.

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

Načini ocenjevanja:

Domače naloge.	15 %	Homework.
Bralna vaja.	10 %	Reading exercise.
Seminarska vaja iz fonetike in fonologije.	10 %	Seminar exercise in phonetics and phonology.
Pisni izpit.	45 %	Written examination. (Written examination may be substituted for colloquiums.)
Ustni izpit.	20 %	Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. UNUK, Drago. Stilizacija = Stylistation. *Revija za elementarno izobraževanje*, ISSN 1855-4431. [Tiskana izd.], sep. 2013, letn. 6, št. 2/3, str. 115–139. [COBISS.SI-ID [20104200](#)].
2. UNUK, Drago. Slovenski jezik v sočasnem sporazumevalnem prostoru. *Revija za elementarno izobraževanje*, ISSN 1855-4431. [Tiskana izd.], 2016, letn. 9, št. 4, str. 19–38, ilustr. [COBISS.SI-ID [22878728](#)].
3. UNUK, Drago. Poimenovanja mestnega javnega prostora: urbanonimi v Mariboru. *Studia Historica Slovenica: časopis za humanistične in družboslovne študije*, ISSN 1580-8122. [Tiskana izd.], 2017, letn. 17, št. 1, str. 329–357. [COBISS.SI-ID [1521797](#)].

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Besedoslovje in frazeologija

Course title:

Lexicology and Phraseology

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/ obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Irena Stramljič Breznik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

**Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:**

80-odstotna udeležba.

Prerequisites:

An attendance rate of 80% of all sessions
(classes, seminars).

Vsebina:

1. Opredelitev pojma besedoslovja ožje in širše kot zbirnega pojma več jezikoslovnih disciplin.
2. Razvojni pregled slovenskega leksikalnega pomenoslovja.

Opredelitev temeljnih pojmov:

- leksika (beseda, krajšava, besedna zveza);
- leksikon.

Raziskovanje leksike:

- teoretični pristopi,
- aplikacijski pristopi.

Leksemi in njihove lastnosti:

- beseda,
- stalna besedna zveza,
- krajšava.

Leksikalno pomenoslovje pri Slovencih.

Pomeni leksemov in medleksemna razmerja.

3. Opredelitev frazeologije in njeno mesto v opisu jezika ter pojmovanje frazeologije v ožjem in širšem smislu.
4. Osnova enota frazeologije – frazem.

Definicijske lastnosti frazema.

Vidiki preučevanja frazemov:

- strukturni,
- skladenjski,
- pomenski,
- motivacijski,
- funkcijski.

Pomenska razmerja med frazemi.

Zvrstnost frazemov.

Norma v frazeologiji.

Frazeologija v priročnikih.

Novosti v slovenski frazeologiji.

Content (Syllabus outline):

1. Definition of the concept of lexicology in narrower and broader sense as an accumulative concept of several linguistic disciplines.

2. Development overview of the Slovene lexical semantics.

Definition of the basic concepts:

- lexis (word, abbreviation, phrase);
- lexicon.

Researching lexis:

- theoretical approach,
- applicative approach.

Lexemes and their characteristics:

- word,
- permanent phrase,
- abbreviation.

Lexical semantics in Slovene.

Lexemic meaning and interlexemic relations.

3. Definition of phraseology and its place in description of language and definition of phraseology in particular and general sense.
4. Basic unit of phraseology – phraseme.

The defining characteristics of phraseme.

Aspects of phraseme research:

- structural,
- syntax,
- lexical,
- motivational,
- functional.

Lexical relation between phrasema.

Classification of phrasema.

Norm in phraseology.

Phraseology in handbooks.

News in the Slovene phraseology.

Temeljni literatura in viri / Readings:

TOPORIŠIČ, J., 2006: *Besedjeslovne razprave*. Maribor: Založba Obzorja.

STRAMLJIČ, Irena, 1999: *Prispevki iz slovenskega besedoslovja*. Maribor: Zora.

M. Jesenšek (ur.), 2004: *Besedoslovne lastnosti slovenskega knjižnega jezika in narečij*. Zbornik. Maribor.

– – 2005: *Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika*. Zbornik. Maribor.

KRŽIŠNIK, Erika. Idiomatica beseda ali frazeološka enota. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2010, letn. 58, št. 1, str. 83-94.

KRŽIŠNIK, Erika. Jezikovno izražanje konceptualne metafore BESEDA JE --- v besedilih 16. stoletja. V: MERŠE, Majda (ur.). Trubarjeva številka, (Slavistična revija, letn. 56/57, št. 2008-4/2009-1). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2009, str. 253-267.

KRŽIŠNIK, Erika. Viri za kulturološko interpretacijo frazeoloških enot. Jez. slovst. (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], jan.-feb. 2008, letn. 53, št. 1, str. [33]-47.

KRŽIŠNIK, Erika. Izraba semantične potence frazemov = The use of semantic potency of phraseological units. V: VIDOVIČ-MUHA, Ada (ur.). Slovensko jezikoslovje danes, (Slavistična revija, letn. 54, pos. št.). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2006, str. 259-279, 631-654, ilustr. [COBISS.SI-ID 33245026]

Cilji in kompetence:

Študenti:

- pridobijo razumevanje leksikologije v širšem in ožjem smislu,
- spoznajo odnos leksikologije do sorodnih disciplin,
- usvojijo temeljno leksikološko in frazeološko terminologijo,
- usvojijo definicijske lastnosti teoremov semantike in frazeologije,
- se seznanijo z aktualnimi raziskovalnimi dosežki sodobnega slovenskega besedoslovja in frazeologije.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študenti pridobijo temeljno znanje s področja besedoslovja in razumejo medbesedna in frazeološka razmerja v slovenskem jeziku.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Študenti so na podlagi pridobljenega znanja sposobni samostojno slediti aktualnim besedoslovnim raziskavam in jih ustrezno vgrajevati v že usvojen sistem znanja.

Metode poučevanja in učenja:

- predavanja
- seminarji (aktivna udeležba študentov)
- metode študija primera, prikazovanja in razlage.

Načini ocenjevanja:

– pisni izpit	80 %
– aktivno sodelovanje na seminarju	10 %
– aktivno sodelovanje na predavanjih	10 %

Objectives and competences:

Students:

- acquire understanding of lexicology in general and particular sense,
- get familiar with the relations between lexicology and related disciplines,
- adopt fundamental lexicological and phraseological terminology,
- adopt defining characteristics of theorem of semantic and phraseology,
- get acquainted with contemporary research achievements in modern Slovene lexicology and phraseology.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Students acquire fundamental knowledge in field of lexicology and comprehend interlexical and phraseological relations in the Slovene language.

Based on the acquired knowledge students are capable of independent following of contemporary lexical research and combine them adequately into the already acquired system of knowledge.

Learning and teaching methods:

- Lectures
- Seminar (student's active participation)
- Method of explanation, presentation, discussion, study of an example.

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

-written examination
- active participation in seminar
- active participation in lectures

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Kaša in nekatere močnate jedi v slovenskih frazemih. V: JESENŠEK, Marko (ur.). Jeziki, literature in kulture v stiku : ob 200-letnici M. J. Lermontova, 110-letnici Srečka Kosovela in 100-letnici Vitomila Zupana. Maribor: Univerza. 2014, str. 191-207. [COBISS.SI-ID 20814088]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Izkustveni temelj konceptualnih metafor za izražanje strahu v slovenskem jeziku. V: BĘDKOWSKA-KOPCZYK, Agnieszka (ur.), PFANDL, Heinrich (ur.). Slavofraz 2016 : Phraseologie und (naive) Psychologie = Phraseology and (naïve) psychology = Frazelogija i (naivnaja) psihologija, (Grazer Studien zur Slawistik, ISSN 2195-593X, Bd. 9). Hamburg: Dr. Kovač. 2018, str. 205-216.

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Zakaj se Slovenci neradi istovetimo s svojo kokoško?. V: VIDOVIĆ, Ivana (ur.). Životinje u frazeološkom ruhu : zbornik radova s međunarodnoga znanstvenog skupa Animalistički frazemi u slavenskim jezicima održanog 21. i 22. III. 2014. na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. [Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta. 2014], str. 1-10.

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Zaznamovana leksika v pregovorih na stičišču leksikoloških, dialektoloških in etimoloških pristopov. V: JESENŠEK, Marko (ur.). Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo : ob 80-letnici Jožeta Lipnika = When Slovene language didactics meets poetry : Jože Lipnik's 80th anniversary, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 119). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2017, str. 134-151. [COBISS.SI-ID 22890504]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Blizu in daleč v slovenskih frazemih. V: KRŽIŠNIK, Erika (ur.), JEMEC TOMAZIN, Mateja (ur.), JAKOP, Nataša (ur.). Prostor in čas v frazeologiji. 1. izd. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2016, str. 265-272, 511. [COBISS.SI-ID 22091528]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Indoevropska, praslovanska in starocerkvenoslovanska dediščina

Course title:

Indo-European, Proto-Slavic and Old-Church Slavic Heritage

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Natalija Ulčnik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina /Slovene

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoja za pristop k izpitu: 80-odstotna prisotnost na predavanjih in seminarjih; opravljena seminarska naloga.

Prerequisites:

Exam prerequisites: 80 % presence in lectures and seminar; seminar paper.

Vsebina:

1. Rekonstrukcija prajezika; ide. jeziki
2. Od indoevropsčine do praslovanščine; baltoslovanska problematika
3. Od praslovanščine do stare cerkvene slovanščine
4. Delovanje Cirila in Metoda
5. Nastanek stare cerkvene slovanščine in njena jezikovna osnova; razmerje do drugih slovanskih jezikov
6. Poimenovanje prvega slovanskega knjižnega jezika
7. Periodizacija starocerkvenoslovanskega in cerkvenoslovanskega jezika in književnosti
8. Glagolska in cirilska azbuka
9. Označevanje števil, besedne krajšave
10. Glasoslovje, oblikoglasni pojavi
11. Slovnice kategorije in besedne vrste
12. Paradigmatika pregibnih besednih vrst
13. Oblikoslovje in besedotvorje
14. Značilnosti leksike, grecizmi in druge izposojenke; slovar starocerkvenoslovanskega besedja
15. Branje starocerkvenoslovanskih ciriličnih besedil
16. Jezikovna interpretacija in analiza starocerkvenoslovanskega kanona
17. Transkripcija iz cirilice v latinico in iz latinice v cirilico
18. Poskus prevajanja starocerkvenoslovanskih besedil v slovenščino

Contents (Syllabus outline):

1. Proto-language reconstruction; IE languages
2. From Indo-European to Proto-Slavic language; Balto-Slavic issue
3. From Proto-Slavic to Old-Church Slavic
4. Work of Saint Cyril and Methodius
5. The origin of the Old-Church Slavic language and its linguistic base; relations to other Slavic languages
6. The naming of the first Slavic standard language
7. Periodization of OCS language and Church-Slavic language and literature
8. Glagolitic and Cyrillic alphabet
9. Marking of numbers, word abbreviations
10. Phonetics, morphophonemic phenomena
11. Grammar categories and word varieties
12. Paradigmatics of inflective word classes
13. Morphology and word-formation
14. Characteristics of words, Greek loan words and other borrowings; dictionary of the Old-Church Slavic words
15. Reading of the Old-Church Slavic Cyrillic texts
16. Linguistic interpretation and analysis of the Old-Church Slavic canon
17. Transcription from Cyrillic to Latin and from Latin to Cyrillic
18. Attempt to translate Old-Church Slavic texts to the Slovene language.

Temeljni študijski viri / Readings:

- S. Klemenčič, 2011: *Pregled indoevropskih jezikov*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- M. Šekli, 2016: *Primerjalno glasoslovje slovanskih jezikov 1. Od praindоеvropsčine do praslovanščine*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- V. Babič, 2003: *Učbenik stare cerkvene slovanščine*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.
- S. Damjanović, 2000: *Staroslavenski glasovi i oblici*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- H. G. Lunt, 2001: *Old Church Slavonic Grammar*. Berlin – New York: Mouton de Gruyter.
- F. Tomšič, 1943: *Starocerkvenoslovanska slovnica in čitanka: za višje razrede srednjih šol*. Ljubljana: Pokrajinska šolska založba.
- F. Bezljaj, 1976–2007: *Etimološki slovar slovenskega jezika*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Cilji in kompetence:

Cilj predmeta je seznaniti študente z razvojem praslovanščine iz indoevropsčine in predstaviti staro cerkveno slovanščino kot osnovo za nadaljnje proučevanje zgodovinske slovnice slovanskih jezikov. Predavanja podajajo strukturo indoevropsčine in praslovanščine ter njej sorazmerno bližnje stare cerkvene slovanščine, izpričane v spomenikih raznih slovanskih redakcij. Seminarji dopolnjujejo predavanja s konkretnimi primeri iz ide., psl. besedišča ter s primeri iz stcsl. besedil.

Objectives and competences:

The objective of the course is to teach the students about the development of Proto-Slavic from Indo-European language and to present the Old-Church Slavic language as a basis for further research of historical grammar of the Slavic languages. Lectures provide an outline for the structure of Indo-European and Proto-Slavic language and its closely related Old-Church Slavic language as it is preserved in the manuscripts of various Slavic editions. Seminars are supplement to the lectures, offering several concrete examples from IDE, PSL texts and the examples from OCS texts.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Po opravljenem izpitu bo študent zgodovinsko poglobljeno dojemal posebnosti drugih slovanskih pa tudi indoevropskih jezikov, zmožen bo brati in uporabljati nadaljnjo strokovno in znanstveno literaturo z obravnavanega področja.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Pridobljeno znanje je nujna podlaga za študij slovenskih narečij, pri knjižnem jeziku pa za strokovno soočanje tako z najstarejšimi in starejšimi spomeniki kakor s sinhrono nerazložljivimi pojavi v sodobnem govoru in besedilih.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
After the students pass the examination they are able to profoundly understand historical characteristics of other Slavic as well as Indo-European languages, they are capable of reading and using further professional and scientific literature from the field in question.
Transferable/Key Skills and other attributes:
The knowledge acquired is a necessary fundament for study of the Slovene dialects. When dealing with literary language, the skills are necessary for professional observation with the oldest and old manuscripts, as well as with synchronically inexplicable phenomena in contemporary speech and texts.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, seminar, domače naloge.
Metode razlage, diskusije in študije primera.

Learning and teaching methods:

Lectures, seminar, homework.
Method of explanation, discussion, study of an example.

Načini ocenjevanja:

– seminarska naloga z zagovorom,
– pisni izpit (pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema).

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

- Seminar paper with oral defenses.
- Written examination (written examination may be substituted for 2 colloquiums).

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Stara cerkvena slovanščina kot univerzitetni slovenistični predmet. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo : ob 80-letnici Jožeta Lipnika = When*

Slovene language didactics meets poetry : Jože Lipnik's 80th anniversary, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 119). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2017, str. 328-341. [COBISS.SI-ID [22892040](#)]

ULČNIK, Natalija. Raba oblike človeki v slovenščini. V: BAJZEK LUKAČ, Marija (ur.). *Slovenistika 10 : [zbornik predavanj, Budimpešta, 26. oktober 2016]*, (Opera Slavica Budapestinensia, ISSN 1789-3976, Symposia Slavica). Budapest: ELTE BTK, Szlovák Filológiai Tanszék. 2017, str. 129-141. [COBISS.SI-ID [23414536](#)]

ULČNIK, Natalija. Vzhodnoslovensko-osrednjeslovenska in slovensko-slovanska jezikovna stičnost. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Slovenski jezik v stiku evropskega podonavskega in alpskega prostora*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, ISSN 1408-7464, 93). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti. 2013, str. 81-128. [COBISS.SI-ID [19782152](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Jezikovna interpretacija narečnih besedil
Course title:	Linguistic Interpretation of Dialectal Texts

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
	15	15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Mihaela Koletnik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina /Slovene

Vaje / Tutorial: slovenščina /Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

1. Narečna besedila vseh slovenskih narečij s poudarkom na narečnih besedilih s področja popularne kulture (glasba, film, gledališče, mediji).
2. Analiza obsega naglas, samoglasniški in soglasniški sestav, oblikospreminjevalne in oblikotvorne vzorce, skladske značilnosti, besedje in besedilov tvorje govornega besedila.

1. Dialectal texts of all of the Slovene dialects emphasizing dialectal texts from the field of popular culture (music, film, theatre, media).
2. Analysis consists of accent, vowel and consonant composition, form-changing and form-building patterns, syntax characteristics, lexicon and textual formation of spoken text.

Temeljni študijski viri / Readings:

HELIN, Irmeli, (ed.), 2004: *Dialektübersetzung und Dialekte in Multimedia*. Frankfurt am Main: Peter Lang. HELIN, Irmeli, (ed.), 2008: *Dialect for all seasons : cultural diversity as tool and directive for dialect researchers and translators*. Münster: Nodus Publikationen.

KENNEDY, Victor, (ed.), GADPAILLE Michelle, (ed.), 2017: *Ethnic and cultural identity in music and song lyrics*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars.

KOLETNIK, Mihaela, VALH LOPERT, Alenka, 2012: Enojezično podnaslavljanje slovenskega narečnega filma Petelinji zajtrk. V: MARUŠIČ, Franc (ur.), ŽAUCER, Rok (ur.). *Zbornik prispevkov s simpozija 2011*. Nova Gorica: Univerza, str. 44-53. [COBISS.SI-ID [19612168](#)]

KOLETNIK, Mihaela,- ZEMLJAK JONTES, Melita, 2017: Styrian and Carinthian in Slovenian popular music. *Intralinea on line translation journal*, special issue.

<http://www.intralinea.org/specials/article/2183>. [COBISS.SI-ID [22742792](#)]. VALH LOPERT, Alenka,

2007: Mariborski pokrajinski pogovorni jezik na komercialnem radiu (Radiu City). Besedje slovenskega jezika. Zora 50. Maribor: Slavistično društvo. (Zora 50). 261–273.

VALH LOPERT, Alenka, KOLETNIK, Mihaela, 2017: Transfer of written Standard Slovene into dialectal speech realization on the stage. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo : ob 80-letnici Jožeta Lipnika = When Slovene language didactics meets poetry : Jože Lipnik's 80th anniversary*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 119). Maribor: Univerzitetna založba, str. 152-164. [COBISS.SI-ID [22897416](#)]

Znanstveni članki, nanašajoč se na vsebino predmeta.

Cilji in kompetence:

Temeljni cilj je poglobljeno seminarsko delo, pri čemer lahko študenti uporabijo in smiselno povezujejo narečjeslovno teoretično znanje, pridobljeno pri predavanjih. Študenti v okviru seminarja razvijajo sposobnost samostojnega analitičnega pristopa k besedilom in se pripravljajo na raziskovalno delo.

Podrobnejši cilji predmeta so:

- seznaniti študente z različnimi narečnimi besedili na področju popularne kulture (glasba, radio, film, gledališče, literatura)
- doseči razumevanje različnih besedil;
- doseči prepoznavanje sprememb v besedilih v primerjavi s knjižnim jezikom;

Objectives and competences:

Major objective is an in depth seminar work where students use and reasonably connect dialectal theoretical knowledge they have obtained in lectures. In seminar students develop capabilities of independent analytical approach to the text and are prepared for research.

More detailed objectives are:

- to get students acquainted with different dialectal texts in the field of popular culture (music, radio, film, theatre, literature);
- to understand different texts;
- to achieve recognition of changes in texts compared to the Standard language;
- to find out the reasons for replacing the Slovene literary language with dialects in the field of popular culture.

– spoznati vzroke za zamenjavo slovenskega knjižnega jezika z narečnim na področju popularne kulture.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje

Študentje:

- prepoznajo dialektološke prvine na vseh jezikovnih ravneh v različnih besedilih;
- razumejo zgodovino jezikovnega razvoja in razpoznavajo po ključnih glasoslovnih razvojih posamezne dialekte;
- razumejo vlogo dialektov v sodobnih procesih globalizacije;
- znajo sklepati na vzroke nadaljnjih jezikovnorazvojnih procesov;
- znajo uporabljati sodobno informacijsko tehnologijo.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Students:

- identify dialectal elements on all of linguistic levels of the different texts;
- understand the history of language development and identify various dialects according to key phonetic development phenomena,
- understand the role of dialects in contemporary process of globalization;
- conclude about causes of further language developing processes;
- can use modern ICT.

Metode poučevanja in učenja:

Metoda vizualnega predstavljanja in poslušanja; branje narečnih besedil. Interpretacija in analiza besedil. Diskusija, razprava, študij primera.

Learning and teaching methods:

Method of visual presentation and listening; reading of dialectal texts. Text interpretation and analysis. Discussion, debate, study of an example.

Načini ocenjevanja:

Seminarska naloga.

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

100 %

Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

- KOLETNIK, Mihaela, 2015: Film Oča Vlada Škafarja. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Slovenski film v sliki, glasbi in besedi*. Ljutomer : Gimnazija Franca Miklošiča, str. 213-225. [COBISS.SI-ID [21551112](#)]
- KOLETNIK, Mihaela, 2015: Prekmursko narečje kot identitetni dejavnik v popularni kulturi. *Časopis za zgodovino in narodopisje*, 86 = n. v. 51/ 4, str. 25-45. [COBISS.SI-ID [85282305](#)]
- KOLETNIK, Mihaela, VALH LOPERT, Alenka, 2016: The use of Slovenian dialect in the film Oča (Dad) : a pragmatic approach. *Intralinea on line translation journal*, special issue. <http://www.intralinea.org/specials/article/2184>. [COBISS.SI-ID [22736904](#)]
- KOLETNIK, Mihaela, VALH LOPERT, Alenka, 2013: Maribor colloquial language on stage. V: LACHOUT, Martin (ur.). *Aktuelle Tendenzen der Sprachwissenschaft : ausgewählte Beiträge zu den GeSuS-Linguistiktagen an der Metropolitan Universität Prag, 26.-28. Mai 2011*, (Schriftenreihe Philologia, ISSN 1435-6570, Bd. 176). Hamburg: Kovač, str. 73-85. [COBISS.SI-ID [19853832](#)]
- KOLETNIK, Mihaela, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2017: Styrian in Slovenian popular music. V: KENNEDY, Victor (ur.), GADPAILLE, Michelle (ur.). *Ethnic and cultural identity in music and song lyrics*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars, str. 118-125. [COBISS.SI-ID [23232008](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Uvod v kritično diskurzivno analizo

Course title:

Introduction to Critical Discourse Analysis

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni
selective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Branislava Vičar

**Jeziki /
Languages:**

Predavanja / slovenščina/Slovene

Lectures:

Vaje / Tutorial: slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoji za pristop k izpitu: opravljena seminarska vaja in 75-odstotna udeležba.

Prerequisites:

Exam requirements include: seminar paper and an attendance rate of 75%.

Vsebina:

Predmet predstavlja metode in teorijo kritične diskurzivne analize, ki pojmuje jezik kot obliko družbene prakse. Izpostavlja povezave med jezikovnimi lastnostmi besedila in družbeno-političnimi strukturami, razmerji in procesi. Besedilo je prikazano v razmerju do struktur moči, ideologije in družbene konstrukcije identitet. Poseben poudarek je na vlogi jezika pri družbeni konstrukciji, tj. konstrukciji regionalnih, nacionalnih, transnacionalnih identitet, kakor tudi pri diskurzivnih manifestacijah imperializma, nacionalizma, ksenofobije, rasizma, seksizma, speciesizma in drugih ideologij, ki podpirajo izkoriščevalske ekonomsko-politične sisteme.

Content (Syllabus outline):

Course presents methods and theory of critical discourse analysis, which regards language as a form of social practice. It emphasizes the connection between language characteristics of the text and socio-political structures, relationships and processes. The text is presented in relation to power structures, ideology and identity construction. Special attention is given to the role of language in social construction, i.e. construction of regional, national, transnational identities, as well as in discursive manifestations of imperialism, nationalism, xenophobia, racism, sexism, speciesism and other ideologies that support exploitative economico-political systems.

Temeljna literatura in viri / Readings:

1. Temeljna literatura:

- David Machin, Andrea Mayr, 2012: *How To Do Critical Discourse Analysis*. London: Sage.
- Teun van Dijk, 1993: Principles of Critical Discourse Analysis. *Discourse and Society* 4/2. 249–283.
- Ruth Wodak, 2009: Za kaj gre v KAD – Pregled zgodovine, pomembnih konceptov in razvoja. *Šolsko polje* XX/5–6. 7–23.

2. Študije primerov:

- Karmen Erjavec, Melita Poler Kovačič, 2012: Novinarstvo in internet: značilnosti piscev sovražnega govora v komentarjih pod spletnimi novinarskimi prispevki. *Teorija in praksa* 49/1. 190–203.
- Vojko Gorjanc, Alenka Morel, 2013: V zagovor kritične analiza diskurza. *Družbena funkcijskost jezika: (vidiki, merila, opredelitve)*. Ur. Andreja Žele. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete (Obdobja, 32). 141–147.
- Krištof Savski, 2013: Jezikovna kultura v kritiki jezikovne politike. *Družbena funkcijskost jezika (vidiki, merila, opredelitve)*. Ur. Andreja Žele. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete (Obdobja, 32). 359–363.
- Andreja Vezovnik, 2010: Kritična analiza političnih diskurzov o izbrisanih v žanrih mnenjske zvrsti. *Družboslovne razprave* 26/64. 45–62.

- Branislava Vičar, 2011: Moralna vrednost živali v diskurzu biotske raznovrstnosti. *Meddisciplinarnost v slovenistiki*. Ur. Simona Kranjc. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete (Obdobja, 30). 509–514. (Dostop: <http://www.centerslo.net/files/file/simpozij/simp30/Zbornik/Vicar.pdf>.)
- Branislava Vičar, 2015: Slovnčni pristop k vizualni komunikaciji: vizualna analiza vojnih fotografij. *Slovnica in slovar – aktualni jezikovni opis*. Ur. Mojca Smolej. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete (Obdobja 34). 801–810.

3. Revije:

- *CADAAD Journal* (<http://cadaad.net/journal>)
- *Critical Discourse Studies* (<http://www.tandfonline.com/toc/rcds20/current#.UqMbVvTuJNg>)

Cilji in kompetence:

Študentke in študenti poznajo zgodovino, pomembne koncepte (pojem kritičnega, ideologije in moči) in razvoje kritične diskurzivne analize. Prepoznajo, kako se KDA razlikuje od drugih oblik diskurzivne analize. Znajo uporabiti sistemsko funkcijsko jezikoslovje kot analitično orodje za KDA: kako lahko uporabijo ta pristop za osvetlitev povezave med družbenimi sistemi in družbenimi dogodki.

Objectives and competences:

Students are familiar with the history, important concepts (the notion of critical, ideology and power) and developments of critical discourse analysis. They are able to identify how CDA differs from other forms of discourse analysis. They are able to use system-functional linguistics as an analytical tool for CDA: how can they use this approach for identifying of connections between social systems and social events.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentke in študenti so sposobni presojeti aktualno družbeno-politično problematiko v okviru kritičnega pristopa k diskurzu. Razvijejo globlje razumevanje za uporabo KDA pri analizi obstoječih odnosov moči, utemeljenih na rasi, spolu, družbenem razredu itd.

Usvojijo metodologijo in analitično orodje za lastno KDA izbranega pisnega ali govornega besedila.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Razvijanje kritične pismenosti, analitičnega in kritičnega mišljenja ter razumevanja vloge diskurza pri konstrukciji družbene realnosti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Students are capable of judging the present social-political problems in the framework of critical approach to discourse. They develop a more profound understanding for CDA usage in the analysis of the existing relations of injustice based on constructs of race, gender, class etc.

They adopt methodology and analytical tools for their own CDA of the selected oral or written text.

Transferable/Key Skills and other attributes: Developing critical literacy, analytical and critical thought and understanding the role of discourse in the construction of social reality.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, individualno delo, diskusija, kritična diskurzivna analiza besedil različnih žanrov, seminarske vaje s poudarkom na interdisciplinarnem pristopu.

Learning and teaching methods:

Lectures, individual work, discussion, critical discourse analysis of texts, belonging to different genres, seminar exercises with emphasis on interdisciplinary approach.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Sodelovanja v diskusiji.	20 %	Participating in discussion.
Seminarska vaja z ustnim zagovorom.	40 %	Seminar exercise with oral defense.
Ustni izpit.	40 %	Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

VIČAR, Branka. Angela Vode med liberalnim in socialističnim feminizmom. *Studia Historica Slovenica*, ISSN 1580-8122, 2013, letn. 13, št. 2/3, str. 779-796, ilustr. [COBISS.SI-ID 1280901]

VIČAR, Branka. "Si kdaj videl svobodnega konja?" Filozofski kontekst animalistične etike v poeziji Jureta Detele in Miklavža Komelja. V: BJELČEVIČ, Aleksander (ur.). *Etika v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi : zbornik predavanj*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2013, str. 35-45. http://www.centerslo.net/files/file/ssjlk/49_SSJLK/vicar.pdf. [COBISS.SI-ID 52290146]

VIČAR, Branka. The problematization of violence against animals in Detela's poetry. V: KERNEV-ŠTRAJN, Jelka (ur.), OSOJNIK, Iztok (ur.), PAVLIČ, Darja (ur.). *Ecology through poetry : the right to live*. Calcutta: Sampark, 2013, str. 39-62. [COBISS.SI-ID 20306696]

VIČAR, Branka. Koncept narave v Jamnici : ekokritični diskurzivni pristop = The concept of nature in Jamnica : an ecocritical discursive approach. V: BOROVIK, Silvija (ur.). [*Novi pogledi na Prežihovega Voranca*], (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 123-137, ilustr. [COBISS.SI-ID 18421512]

VIČAR, Branka. Polom človeštva : rekonstrukcija človekovega odnosa do živali v Kunderovi Neznosni lahkosti bivanja. V: KRAKAR-VOGEL, Boža (ur.). *Slavistika v regijah - Maribor*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 22). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2011, str. 95-98. [COBISS.SI-ID 18670856]

VIČAR, Branka. Moralna vrednost živali v diskurzu biotske raznovrstnosti. V: KRANJC, Simona (ur.). *Meddisciplinarnost v slovenistiki*, (Obdobja, Simpozij, = Symposium, 30). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2011, str. 509-514. <http://www.centerslo.net/files/file/simpozij/simp30/Zbornik/Vicar.pdf>. [COBISS.SI-ID 18785288]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Jezikovna interpretacija starejših slovenskih besedil

Course title:

Linguistic Interpretation of the Older Slovene Texts

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
	15	15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Natalija Ulčnik

**Jeziki /
Languages:**

Predavanja / slovenščina/Slovene

Lecture:

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: Ni potrebno.

80-odstotna prisotnost na seminarjih in seminarskih vajah.

Prerequisites:

An attendance of 80% of seminars, tutorials.

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

<ul style="list-style-type: none"> – Jezikovna interpretacija rokopisnih spomenikov, nastalih od 10. do 16. stoletja (Brižinski spomeniki, Rateški/Celovški rokopis, Stiški rokopis, Starogorski rokopis,): zgodovinske okoliščine nastanka spomenikov, obravnava jezikovnih značilnosti posameznega spomenika po ravninah (pisava, glasoslovje, oblikoslovje, skladnja, besedje), zgradba besedil in njihove stilne značilnosti. – Kranjski rokopis in drugi prisežni obrazci 17., 18. in 19. stoletja. – Interpretacija izbranih besedilnih odlomkov iz del slovenskih protestantskih piscev (Trubarja, Krelja in Dalmatina): obravnava po jezikovnih ravninah, primerjava z rokopisnimi spomeniki. – Interpretacija izbranih besedilnih odlomkov iz zvrstno različnih del 17., 18. in 19. stoletja: iz biblijskih prevodov (npr. Basar, Japelj, Wolf, Küzmič), pridig (Svetokriški), strokovnih besedil (npr. Pohlin, Vodnik), uradovanih besedil (patenti), časopisov, oglaševalskih besedil, pripovednih del (npr. Cigler) itd. – Obravnava odlomkov po jezikovnih ravninah, primerjava z jezikom slovenskih protestantskih piscev in ugotavljanje sprememb v glasoslovnem, oblikoslovnem, skladenskem in besednem sestavu. – Diplomatični in kritični prepis, znotrajjezikovni prevodi v sodobno slovenščino; znanstvenokritične izdaje. – Učna ura v Pokrajinskem arhivu Maribor: gradivo – najstarejši rokopisi in tiski, možnosti raziskovanja. 	<ul style="list-style-type: none"> – Language interpretation of manuscript monuments written from 10th to 16th century (Freising manuscripts, Rateški/Celovški manuscripts, Starogorski manuscript): historic circumstances concerning the origin of manuscripts, observation language characteristics of particular manuscript regarding levels (script, phonetics, morphology, syntax, lexicon), structure of texts and their stylistic characteristics. – Kranjski manuscripts and other formulas of oath from the 17th and 18th and 19th century. – Interpretation of the selected textual fragments by Slovene Protestant writers (Trubar, Krelj and Dalmatin): study according to language levels, comparison to mentioned manuscripts. – Interpretation of the selected textual fragments from different various works from the 17th, 18th and 19th century: from Biblical translations (e.g. Basar, Japelj, Wolf, Küzmič), sermons (Svetokriški), scientific texts (e.g. Pohlin, Vodnik), official texts (patents), newspapers, advertising texts, storytelling work (e.g. Cigler) etc. – Study of fragments according to language levels, comparison to language of the Slovene Protestant writers and determining of changes in the phonetic, morphological, syntactical, and lexicographic word composition. – Diplomatic and critical copy, internal linguistic translations into contemporary Slovene language; scientific-critical editions. Lesson in Pokrajinski arhiv Maribor: material – the oldest manuscripts and print, possibilities of research.
---	---

Temeljni študijski viri / Readings:

- *Brižinski spomeniki*, Znanstvenokritična izdaja, Izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede, Založila Slovenska knjiga, Ljubljana, 1992.
- N. Mikhailov, 2001: *Jezikovni spomeniki zgodnje slovenščine*, Rokopisna doba slovenskega jezika (od XIV stol. do leta 1550). Trst: Mladika.
- M. Orožen, 1996: *Poglavja iz zgodovine slovenskega knjižnega jezika (Od Brižinskih spomenikov do Kopitarja)*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti.
- – 1996a: *Oblikovanje enotnega slovenskega knjižnega jezika v 19. stoletju*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- J. Rigler, 1968: *Začetki slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana: SAZU.

Cilji in kompetence:

Temeljni cilj je poglobljeno seminarsko delo, pri čemer lahko študenti uporabijo in smiselno povezujejo teoretično znanje, pridobljeno pri predavanjih jezikovnozgodovinsko orientiranih predmetov. Študenti v okviru seminarja in seminarskih vaj razvijajo sposobnost samostojnega analitičnega pristopa k besedilom in se pripravljajo na raziskovalno delo.

Podrobnejši cilji predmeta so:

- seznaniti študente s slovenskimi rokopisnimi spomeniki, z besedili iz 16. stoletja in knjižnim jezikom v njegovi začetni fazi ter z zvrstno različnimi besedili iz 17., 18. in 19. stoletja,
- doseči razumevanje besedil,
- dati znanje o razvojnem spreminjanju jezika od 10. do 19. stoletja ter o znotraj- in zunajjezikovnih vzrokih spreminjanja,
- dati znanje o trajnem prizadevanju za jezikovno in stilistično dognanost besedil.

Objectives and competences:

Major objective is an in depth seminar work where students use and reasonably connect theoretical knowledge they have obtained in lectures of linguistic-theoretical courses. In seminar and tutorial students develop capabilities of independent analytical approach to the text and are prepared for research.

More detailed objectives are:

- to get students acquainted with Slovene manuscript monuments, with texts from the 16th century and with literary language in its initial phase, and with various texts from the 17th, 18th and 19th century,
- to understand texts,
- to teach them about evolutionary changes of the language from the 10th to the 19th century, and about intralinguistic and extralinguistic causes of changes,
- to teach them about permanent aspiration for linguistically and stylistic perfection of texts.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent/-ka sposoben/-a:

- prepoznati jezikovne spomenike (glede na njihovo vsebino in jezikovne značilnosti),
- razlikovati zvrstno različna besedila glede na njihove jezikovne, vsebinske in stilne značilnosti,
- izkazati razumevanje jezikovnorazvojnih procesov, ki so potekali od 10. do 19. stoletja,

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

After completing the course student will be able to:

- identify language monuments (regarding their content and linguistic characteristics),
- differentiate various texts regarding their linguistic, content and stylistic characteristics,
- present their understanding of linguistic-evolution processes from the 10th to the 19th century,

<ul style="list-style-type: none"> – najti sorodne pojave v neobravnavanih in kasneje nastalih besedilih, – sklepati na vzroke nadaljnjih jezikovnorazvojnih procesov. <p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spretnost komuniciranja (pisno in ustno izražanje), – uporaba informacijske tehnologije (iskanje informacij na svetovnem spletu), – reševanje problemov (določanje starosti neobravnavanih besedil, ugotavljanje jezikovnih značilnosti besedil). 	<ul style="list-style-type: none"> – identify analogue phenomena in texts that were not discussed previously and later written texts, – conclude about causes of further language developing processes. <p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – skill of communication (written and oral expression), – usage of ICT (searching information in internet), – solving problems (determining the age of texts, which were not discussed previously, identifying linguistic characteristics of the text).
---	--

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> – delo v skupinah, delo v dvojicah, individualno delo, – interpretacija in analiza besedil, – učna ura v Pokrajinskem arhivu Maribor. <p>Metode referata, prikazovanja, razprave, diskusije in študije primera.</p>

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> – Work in group, work in pairs, individual work, – Text interpretation and analysis, – Lesson in Pokrajinski arhiv Maribor. <p>Method of report, explanation, presentation, discussion, debate, study of an example.</p>

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

<ul style="list-style-type: none"> – pisni kolokvij, – seminarska naloga z zagovorom. 	<p>50 %</p> <p>50 %</p>	<ul style="list-style-type: none"> – written colloquium, – seminar paper with defense.
---	---------------------------------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

<p>ULČNIK, Natalija. Jezikovna analiza rokopisnih priseg Središča ob Dravi iz leta 1840. V: BJELČEVIČ, Aleksander (ur.), OGRIN, Matija (ur.), PERENIČ, Urška (ur.). <i>Rokopisi slovenskega slovstva od srednjega veka do moderne</i>, (Obdobja, ISSN 1408-211X, Simpozij, = Symposium, 36). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2017, str. 303–309. http://centerslo.si/wp-content/uploads/2017/10/Obdobja-36_Ulcnik.pdf, doi: 10.4312/Obdobja.36.303-309. [COBISS.SI-ID 65700962]</p> <p>ULČNIK, Natalija. Načrt za pridigo iz 15./16. stoletja — prepis in interpretacija besedila. V: JESENŠEK, Marko (ur.). <i>Rojena v narečje: akademikinji prof. dr. Zinki Zorko ob 80-letnici</i>, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 114). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2016, str. 489–502. [COBISS.SI-ID 21986312]</p> <p>ULČNIK, Natalija. Jezikovni posegi v različnih izdajah Cankarjeve komedije Za narodov blagor. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). <i>Ivan Cankar v medkulturnem prostoru : ob stoti obletnici Cankarjeve smrti</i>, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 353-364. [COBISS.SI-ID 24206600]</p>

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje

Course title:

Language Policy and Planning

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

Marko Jesenšek

Jeziki /

Predavanja / Lecture: slovenščina/Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

- Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje od Trubarja do danes:
 - reformacija in protireformacija, katoliško obdobje, barok, razsvetljenstvo, prva polovica 19. stoletja, druga polovica 19. stoletja, položaj slovenskega jezika v Kraljevini Jugoslaviji, jezikovno načrtovanje v SFRJ in RS.
- Portoroško srečanje in Slovenščina/Slovene v javnosti.
- Jezikovno ramsodišče.
- Jezikovni kotički.
- Okvir programa za jezikovno politiko in nosilci dejavne jezikovne politike v RS.
- Položaj slovenščine v domačem in mednarodnem okolju in skrb za njeno udejanjanje.
- Zakon o javni rabi slovenskega jezika:
 - historiat,
 - primerjava slovenskega jezikovnega zakona s podobnimi evropskimi.
- Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2007–2011 in 2012–2016:
 - historiat,
 - primerjava osnutkov in dopolnil v javnih razpravah,
 - primerjava obeh Resolucij.
- Nacionalni program za jezikovno politiko 2012–2016:
 - jezikovnopolitična vizija,
 - nosilci dejavne jezikovne politike v RS.
- Formalnopravni vidiki programa slovenske jezikovne politike.
- Jezikovno izobraževanje
 - jezikovna ureditev slovenskega visokega šolstva in znanosti.
- Jezikovna opremljenost
 - jezikovni opis,
 - standardizacija,
 - jezikovne tehnologije,
 - digitalizacija.

Contents (Syllabus outline):

- Language policy and language planning from Trubar until present:
 - Reformation and Counter reformation, Catholic period, Baroque, Enlightenment, first half of the 19th century, second half of the 19th century, position of the Slovene language in Kingdom of Yugoslavia, language planning in SFRJ and RS.
- Portorž meeting and Slovene language in public.
- Language Tribunal.
- Language corners.
- Framework of the program for language policy and agents of active language policy in RS.
- Position of the Slovene language in national and international environment and concern for its active usage.
- Law on public usage of the Slovene language:
 - history,
 - comparison of the Slovene language law to similar European.
- Resolution on national program for language policy 2007–2011 in 2012–2016:
 - history,
 - comparison of drafts and amendments in public debates,
 - comparison of both resolutions.
- National program for language policy 2012–2016:
 - Language policy vision,
 - agents of active language policy in RS.
- Formally legal aspects of the Slovene language policy program.
- Linguistic education
 - Language governance of the Slovene higher education and science.
- Linguistic proficiency level
 - Linguistic description,
 - standardization,
 - language technologies,
 - digitalization.

Temeljni študijski viri / Readings:

- Marko Jesenšek, 2016: *Slovenski jezik v visokem šolstvu, literaturi in kulturi*. Zora 117. Maribor: Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta.
- Marko Jesenšek, 2009: Slovenski jezik in Evropska zveza. *Slavia Centralis*, letn. 2, št. 2, 7–23.
- Marko Jesenšek, 2004: Razvoj slovenske jezikovne politike nekoč in danes. *Studia Historica Slovenica*, letn. 4 (2004), št. 2-3). Maribor, str. 681-694.
- Marko Jesenšek, 2001: Slovenščina/Slovene danes. V: TOKARZ, Emil (ur.). *Słowiańszczyzna w kontekście przemian Europy końca XX wieku : język - tradycja - kultura*. Katowice: Śląsk, 2001, str. 169–178.
- Marko Jesenšek (ur.), 2003: *Perspektive slovenistike ob vključevanju v Evropsko zvezo*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 14). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije.
- Monika Kalin Golob, Marko Stabej in drugi: 2014: *Jezikovna politika in jeziki visokega šolstva v Sloveniji*, (Knjižna zbirka Stičišča). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, Založba FDV, 2014.
- Breda Pogorelec (ur.), 1984: *Slovenščina v javnosti*. Zbornik, 1984. Ljubljana: RK SZDL, *Zakon o javni rabi slovenskega jezika (ZJRS)*. (Ur.l. RS, št. 86/2004)
- Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko.
- Janko Moder (ur.) 1984: *Jezikovno razsodišče*. Založništvo tržaškega tiska Trst.
- Jože Toporišič, 1991: *Družbenost slovenskega jezika*. Državna založba Slovenije.

Cilji in kompetence:

- Oblikovanje samostojnih govorcev z razvito jezikovno zmožnostjo v slovenščini in drugih jezikih ter z visoko stopnjo pripravljenosti sprejemanja jezikovne in kulturne drugačnosti ter različnosti.
- Razumeti in dejavno sooblikovati jezikovnopolitično vizijo slovenskega jezika.
- Zagotavljati rabo in nadaljnji razvoj slovenskega jezika na vseh področjih javnega življenja.
- Razumevanje NPJN in skrb za razvoj premišljene in dejavne jezikovne politike RS.
- Razumeti zgodovinski razvoj jezikovne politike in načrtovanja v Sloveniji.
- Razumeti aktualno dogajanje na področju slovenskega jezika in jezikovne politike.
- Razumeti in pravilno razlagati družbenost slovenskega jezika.
- Spremljanje jezikovnih razmer v družbi in odzivanje na vlogo ter pomen slovenskega jezika v javnem življenju.
- Oblikovanje dejavne jezikovne politike, ki zagotavlja ustrezen status slovenščine.
- Skrb za zagotovitev pravnih podlag za rabo slovenskega jezika.
- Znanstvenoraziskovalno spremljanje jezikovnega življenja, širjenje jezikovne zmožnosti.

Objectives and competences:

- Formation of an independent speakers with highly developed language capability in Slovene and other languages. High level of the acceptance for linguistic and cultural differences and variety.
- To understand and actively participate in establishing linguistic policy vision of the Slovene language.
- To ensure the usage and further development of the Slovene language in all spheres of public life.
- Understanding the NPJN and concern for development of reflected and active language policy of the RS.
- Understanding historical development of language policy and planning in Slovenia.
- Understanding actual events in field of the Slovene language and language policy.
- Understanding and correctly interpreting the sociability of the Slovene language.
- Observation of the linguistic circumstances within the society and responding to the role and significance of the Slovene language in public life.
- Formation of the active language policy which ensures adequate status of the Slovene language.
- Concern for the establishment of the legal basis for Slovene language usage.

- Skrb za jezikovno kulturo.
- Podpiranje vseživljenjskega učenja jezikov kot odzivanje na gospodarske, družbene in kulturne spremembe v Evropi.

- Scientific observation of linguistic vividness, expansion of linguistic abilities.
- Concern for language culture.
- Support of the language lifelong learning as an response to economic, social and cultural changes in Europe.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- študent pozna in razlaga Zakon o slovenskem jeziku;
- študent pozna in se kritično opredeli do aktualne slovenske jezikovne politike ter do Resolucije;
- študent pozna jezikovno politiko in strategijo jezikovnega načrtovanja v Sloveniji (primerjalno z Evropsko zvezo) in se zaveda, da se v slovenskem prostoru oblikuje samostojno;
- študent razume, da smo v Evropsko zvezo vstopili kot država z lastnim jezikom za vsa področja javnega življenja – slovenski jezik ima svojo normo, korpus in druge podlage in lastno slogovno izoblikovanost;
- študent razume odnos med Evropsko zvezo in Slovenijo, tj. zakonitost, da bomo slovensko jezikovno samobitnost razvijali tudi v novih razmerah glede na to, da Evropska zveza sprejema idejo večjezikovnosti, spoštovanja in razvijanja jezikovne raznolikosti, posebnosti v izbiri jezika in njegove rabe;
- razloži razliko med jezikovno politiko, ki temelji na restrikciji, in jezikovno politiko, ki izhaja iz ozaveščanja in spodbujanja;
- samostojno uporablja jezikovno zakonodajo v vsakdanji jezikovni praksi;
- refleksija lastnega razumevanja jezikovnega zakona, njegovo kritično vrednotenje, (ne)skladnost med teoretičnimi načeli in praktično rabo.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

1. študent zbere in interpretira podatke o nacionalnem programu jezikovne politike; refleksija na jezikovni zakon;
2. sodeluje in poroča o programih in projektih raziskovanja slovenskega knjižnega jezika,

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

- student is familiar and able to explain the Law on Slovene Language;
- student is familiar and able to take a critical stance regarding actual Slovene language policy and the Resolution;
- student is familiar with the language policy and strategy of language planning in Slovenia (comparing to European Union) and is aware that in Slovene space it is planned independently;
- Student comprehends that Slovenia joined the European Union as a country with the language of its own that covers all of the spheres of public life – Slovene language has its norm, corpus and other fundamentals, and own stylistic structure;
- Student understands the relation between European Union and Slovenia i.e. the regulation that Slovene linguistic identity will be developing even in new circumstances regarding the EU commitment to accept the idea of multilingualism, respect and development of language varieties, especially in choosing language and its use;
- Explains the difference between language policy based on restriction and language policy from awareness and stimulation;
- Independently uses the language legislation in everyday language practice; -reflection of own understanding of language law, its critical assessment, (non) conformity between theoretical principles and practical usage.

Transferable/Key Skills and other attributes:

1. student collects and interprets data on national program for language policy; reflection on language law;
2. participates and reports on programs and projects concerning research of the Slovene

<p>predvsem raziskovanja sociokulturnih razsežnosti rabe slovenskega jezika v vsem strnjem prostoru slovenskega jezika;</p> <p>3. dela v skupinah pri poglobljanju vedenja o pravilih tvorbe besedil, posebno pri jezikovni rabi v medijih (pisnih, govornih), kar vpliva na splošno govorno kulturo javnega sporazumevanja;</p> <p>4. poroča o uspešnih govornih uprizoritvah umetnostih besedil v slovenskem jeziku (izvirna slovenska dramatika in prevajanje dramskih del), kritična analiza gledališke produkcije ter pisanje člankov na to temo;</p> <p>5. spretno uporablja domačo in tujo literaturo ter spoznanja Evropskega leta jezikov, ki je osvetlilo vrednost jezikovne raznovrstnosti.</p>

<p>literary language, above all on research of socially-cultural dimensions of the Slovene language usage in entire dense space of the Slovene language;</p> <p>3. group work concerning the expansion of knowledge on the rules of textual formation, especially with the linguistic usage in the media (written, oral). All of this influences general culture of speech in the public communication;</p> <p>4. reports on successful speech performances of the artistic texts in the Slovene language (original Slovene drama and the translation dramatic pieces), critical analysis of theatre production and writing article on the topic concerned;</p> <p>5. uses skillfully national and foreign literature and conclusions of the European Year of Languages which highlighted a significance of linguistic.</p>

Metode poučevanja in učenja:

<p>Predavanja in seminar, individualni študij in skupinsko delo (individualne naloge in vodeni individualni študij), analiza in primerjava besedil, reševanje problemov, pozitivne in negativne rešitve, pisanje besedil.</p>

Learning and teaching methods:

<p>Lectures and seminar, individual study and group work (individual assignments and guided study), analysis and comparison of texts, solving problems, positive and negative solutions, writing texts.</p>

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) / Assessment: Weight (in %)

Reševanje realnih problemov.	30 %	Solving problems.
Dnevnik.	20 %	Diary.
Pisni izpit.	50 %	Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

Marko Jesenšek, 2017: Internacionalizacija in vloga slovenskega jezika v univerzitetnem izobraževanju. V: BAJZEK LUKAČ, Marija (ur.). *Slovenistika 10 : [zbornik predavanj, Budimpešta, 26. oktober 2016]*, (Opera Slavica Budapestinensia Symposia Slavica). Budapest: ELTE BTK, Szláv Filológiai Tanszék. 2017, str. 9-18.

Marko Jesenšek, 2017: Jaz'ikove otstupničestvo časti slovenskoj universitetnoj élit'i. V: PAVERA, Libor (ur.). *W kręgu języka, literatury i nauczania : księga pamiątkowa z okazji jubileuszu 70-lecia urodzin profesora Wojciecha Gorczyca*. Bielsko-Biała: Wydawnictwo Naukowe Akademii Techniczno-Humanistycznej. str. 81-94.

Marko Jesenšek, 2017: Jezička politika i jezičko planiranje - slovenačka iskustva i crnogorske mogućnosti. V: *Njegoševi dani 6 : zbornik radova*. Nikšić: Filološki fakultet. 2017, str. 233-245.

Marko Jesenšek, 2016: Slovenski jezik v visokem šolstvu, literaturi in kulturi. Zora 117. Maribor: Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta.

Marko Jesenšek, 2015: Zakaj podnapisi?. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Slovenski film v sliki, glasbi in besedi*. Ljutomer: Gimnazija Franca Miklošiča. str. 237-248.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Korpusno jezikoslovje
Course title:	Corpus Linguistics

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Melita Zemljak Jontes

**Jeziki /
Languages:**

Predavanja / slovenščina/Slovene

Lecture:

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoji za pristop k izpitu: opravljena seminarska vaja in 75-odstotna prisotnost pri seminarških vajah.

Prerequisites:

Exam requirements include: prepared and performed seminar paper exercise and 75% attendance at seminar exercise.

Vsebina:

1. Opredelitev pojma korpusno jezikoslovje.
2. Osnovni pregled relevantne domače in tuje literature, povezane s korpusnim jezikoslovjem.
3. Tipologija korpusov.
4. Načela gradnje referenčnih korpusov.
5. Teoretične in praktične aplikacije korpusov v jezikoslovju s posebnim poudarkom na slovenskem jezikoslovju (frekvenčna lista besed, korpusno preverjanje dvojnic, pomensko spreminjanje besed, tipične kolokacije, iskanje pomenskih odnosov med besedami).
6. Temeljni slovenski korpusi:
 - *Fida, Fida Plus, Gigafida, Kres,*
 - *Nova beseda,*
 - *GOS;*
 - drugi aktualni korpusi.
7. Postopki korpusne analize:
 - lista besed,
 - konkordance,
 - korpusni vzorci,
 - večbesedne enote.

Contents (Syllabus outline):

1. Definition of the concept of corpus linguistics.
2. Basic overview of the relevant Slovene and foreign literature connected to corpus linguistics.
3. Corpus typology.
4. Principles of building reference corpora.
5. Theoretical and practical corpus applications in linguistics with the emphasis on the Slovene linguistics (word list by frequency, corpus checking of variants, semantic change of meaning, typical collocations, searching meaning relations between words).
6. Fundamental Slovene corpora:
 - *Fida, Fida Plus, Gigafida, Kres,*
 - *Nova beseda,*
 - *GOS;*
 - other contemporary corpora.
7. Procedures of corpus analysis:
 - word list,
 - concordance,
 - corpus patterns,
 - multi word units.

Temeljni študijski viri / Readings:

Vojko Gorjanc, 2003: Korpusi in jezikoslovje. *Jezik in slovstvo* (48/3–4). 19–28. Tudi na spletu. – –, 2005: *Uvod v korpusno jezikoslovje*. Domžale: Izolit.

Vojko Gorjanc, S. Krek, ur., 2005: *Študije o korpusnem jezikoslovju*. Ljubljana: Krtina. Simon Krek, 2003: Jezikovni priročniki in novi mediji. *Jezik in slovstvo* (48/3–4). 29–46. https://studentski.net/gradivo/ulj_fif_saf_uss_sno_jezikovni_prirocniki_in_novi_mediji_01.

Marko Stabej, 2003: Jezikovne tehnologije in jezikovno načrtovanje. *Jezik in slovstvo* (48/3–4). 5–18.

Zborniki konferenc *Jezikovne tehnologije* (za slovenščino). Ljubljana: Inštitut Jožef Stefan. 1996–.

Darinka Verdonik, Ana Zwitter Vitez, 2011: *Slovenski govorni korpus Gos* (Zbirka *Sporazumevanje*). 1. izd. Ljubljana: Trojina, zavod za uporabno slovenistiko.

Korpus *Gigafida*. Pridobljeno, 7. 9. 2018. Dostopno na: <http://www.gigafida.net/>.

Korpus *Nova beseda*. Pridobljeno, 7. 9. 2018. Dostopno na: http://bos.zrc-sazu.si/s_beseda3.html.

Korpus *Kres*. Pridobljeno, 7. 9. 2018. Dostopno na: <http://www.korpus-kres.net/>.

Korpus *Gos*. Pridobljeno, 7. 9. 2018. Dostopno na: <http://www.korpus-gos.net/>.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- spoznajo temeljna izhodišča korpusnega jezikoslovja, ki na jezik gleda kot na družbeni pojav, manifestirajoč se izključno v besedilih;

Objectives and competences:

Students:

- get to know fundamental starting points of corpus linguistics which views the language

- funkcionalno uporabljajo razpoložljive korpusne in vgrajene možnosti statističnih obdelav jezikovnih podatkov;
- znajo smiselno interpretirati dobljene korpusne podatke.

- as a social phenomenon, manifesting itself exclusively in texts;
- functionally use available corpora and built in possibilities for statistical processing of the linguistic data;
- know how to meaningfully interpret the acquired corpus data.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študenti znajo identificirati oblike v besedilu korpusa, ugotavljati njihovo distribucijo in razumejo kombiniranje enot v pomenske celote v besedilu.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
S funkcionalno uporabo korpusov se usposobijo:

a) za analize besedil, ki so podlaga empiričnim in ne intuitivno zasnovanim jezikoslovnim študijam;

b) za urejanje najrazličnejših zbirk leksemov, ki so izhodišča za nadaljnje slovaropisno razvrščanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
Students are able to identify forms in the text of corpus, determine their distribution and understand the combination of units into meaningful entities in the text.

Transferable/Key Skills and other attributes:
By functional usage of corpora students are qualified:

a) for text analysis, which are background for empirical and non-intuitively conceived linguistic studies;

b) for editing of the various lexeme collections which are starting point for further lexicographic.

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanje (verbalne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija),
- seminarske vaje (delo s korpusi, predstavitev korpusne problematike),
- delo v spletni učilnici.

Learning and teaching methods:

- Lectures (verbal method: explanation, discussion),
- seminar exercises (work with corpora, presentation of the corpus problematic),
- work in virtual classroom.

Načini ocenjevanja:

	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Aktivno sodelovanje pri seminarских vajah.	10 %	Active participation in seminar exercises.
Seminarska vaja.	20 %	Seminar paper exercise.
Pisni izpit.	70 %	Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMLJAK JONTES, Melita, 2018: Besedišče Cankarjeve črtice Bobi v normativnih slovarskih priročnikih slovenskega jezika in nacionalnem korpusu Gigafida. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.): *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru: ob stoti obletnici Cankarjeve smrti* (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 410–421.

PULKO, Simona, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2015: O Nežiki, Gumici, pesmici - ljubkovalno, slabšalno ali kako drugače?. V: STRAMLJIČ BREZNIK, Irena (ur.): *Manjšalnice v slovanskih jezikih: oblika in*

vloga = Diminutivy v slavjanskih jazykah : forma i rol' = Diminutives in Slavic languages: form and role (Knjižna zbirka Zora, 113). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 517–532.

ZEMPLJAK JONTES, Melita, HARAMIJA, Dragica, 2015: Samostalniške manjšalnice v izbranih slovenskih mladinskih literarnih delih. V: STRAMLJIČ BREZNIK, Irena (ur.): *Manjšalnice v slovanskih jezikih: oblika in vloga = Diminutivy v slavjanskih jazykah: forma i rol' = Diminutives in Slavic languages: form and role* (Knjižna zbirka Zora, 113). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 624–638.

ZEMPLJAK JONTES, Melita, VALH LOPERT, Alenka, 2015: Potrč v Pleteršnikovem slovarju (roman Na kmetih, 1954). *Slavia Centralis* [Tiskana izd.], letn. 8, št. 1. 90–104.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Kultura govornega in pisnega izražanja
Course title:	Culture of Spoken and Written Expression

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni
selective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Melita Zemljak Jontes

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoji za pristop k izpitu: opravljena seminarska vaja in 75-odstotna prisotnost pri seminarskih vajah.

Prerequisites:

Exam requirements include: prepared and performed seminar paper exercise and 75% attendance at seminar exercise.

Vsebina:

Temeljne naloge jezikovne kulture, razlogi za kultiviranje jezikovnega izražanja, merila vrednotenja v jeziku (s sinhronega in diahronega vidika), merilo splošne uveljavljenosti jezikovnega sredstva (jezikovna norma, kodifikacija norme in odnos med njima), jezikovna dinamika in odnos do inovacij v jeziku, vrste in vzroki jezikovnih sprememb ter njihovo uveljavljanje v zbornem jeziku.

Zvrsti (snopi) slovenskega jezika (socialne, funkcijske, časovne, mernostne; prenosniške: razlike med slušnim in pisnim prenosnikom, tj. med govornim in pisnim knjižnim jezikom).

Osnovni pojmi fonetike in fonologije. Glasovna podoba slovenskega knjižnega jezika. Naglasni tipi, oblikoslovni naglas, naglas v tvorjenkah. Besedilna fonetika. Sodobni pravorečni priročniki.

Zaznamovanje fonemov, morfonemov, besed, stavkov, povedi. Pravopis in oblikoglasje.

Kultura govornega izražanja s poudarkom na praktični rabi (jezikovna in komunikacijska kompetenca govorca, menjavanje govornega koda, sporazumevanje : komunikacija, besedno in nebesedno komuniciranje).

Izbrane besedilne vrste s problematiko govornega in pisnega oblikovanja.

Contents (Syllabus outline):

Fundamental tasks of language culture, reasons for cultivation of language expression, assessment criteria in language (from synchronic and diachronic view point), criteria for general establishment of the language means (language norm, norm codification and the relations between them), language dynamic and relation to innovation in language, types and reasons for changes of language and their establishment in formal language norm.

Types (styles) of the Slovene language (social, functional, temporal, rhythmic metrum; medium: differences between acoustic and written medium, i.e. between spoken and written standard language).

Fundamental concepts of phonetics and phonology. Phonetic image of the Slovene formal language. Stress types, morphological accent in coinages. Textual phonetics. Modern manuals of correct speech.

Marking of phonemes, morphophonemes, words, sentences, compound sentences (clauses). Orthography and standard pronunciation.

Culture of spoken expression with the emphasis on practical usage (language competences of speaker, change of speech code, communication: verbal and non-verbal). Selected textual types with the problematic of spoken and written formation.

Temeljni študijski viri / Readings:

Janko Čar, 1980: *Izbrana poglavja iz kulture izražanja*. Maribor: Založba Obzorja Maribor.
 Monika KALIN GOLOB, 1996: *Jezikovni kottički in jezikovna kultura*. Ljubljana: Jutro.
 – –, 2008: *Jezikovnokulturni pristop h knjižni slovenščini*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
Slovenski pravopis, 2010. Ljubljana: SAZU, Založba ZRC SAZU. <https://fran.si/>.
 Jože TOPORIŠIČ, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba. 75.

– –, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja Maribor. 13–100, 533–554, 825–841 (vse pregledno).

Boris URBANČIČ, 1987: O jezikovni kulturi. Ljubljana: Delavska enotnost.

Melita ZEMLJAK JONTES, 2014: *Jezikovna kultura v teoriji in (šolski) praksi*. Maribor: Študentska založba Litera.

Cilji in kompetence:

Študentje se seznanijo s slovenskim jezikom kot kulturnim dejavnikom, seznanijo se z odnosom do jezika, z jezikovno dinamiko in z normami, ki jezik določajo in ga oblikujejo.

Študentje usvojijo védenje o zvrsteh slovenskega jezika.

Študentje pridobijo poglobljeno teoretično in praktično znanje kulture govornega in pisnega izražanja ter se naučijo pisno oblikovati in govorno predstaviti izbrane besedilne vrste.

Objectives and competences:

Students get acquainted with Slovene language as a cultural factor, with the relationship to language, language dynamics and with norms which determine and form it.

Students adopt knowledge about types of the Slovene language.

Students acquire in depth theoretical and practical knowledge about culture of spoken and written expression and learn to form in writing and orally present selected textual types.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje razumejo pojem slovenskega jezika z različnih vidikov, in sicer predvsem z vidika jezikovne kulture.

Poznajo različne zvrsti jezika in razlike med njimi.

Študentje poglobljeno obvladajo kulturno govorno in pisno izražanje. Znanje uporabijo pri oblikovanju govornega in pisnega besedila.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Poznavanje pojma slovenskega jezika z različnih vidikov omogoča lažje usvajanje poglobljenih jezikoslovnih znanj ter oblikovanje kritičnega pogleda nanje. Usvojeno znanje oblikovanja govornega in pisnega besedila omogoča študentom nadaljnje strokovno delo (pisanje seminarskih vaj, nalog in njihove govorne predstavitve).

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Students understand concept of the Slovene language from various aspects, especially from the aspect of language culture.

They are familiar with different kinds of language and differences between them.

Students are proficient in indepth cultural written and spoken expressing. They use knowledge for forming spoken and written texts.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Knowledge of the concept of the Slovene language from various aspects enables easier adoption of in depth linguistic knowledge and formation of a critical stand. The acquired knowledge of forming spoken and written texts enables students for further professional work (writing seminar papers, homework, their oral presentation).

Metode poučevanja in učenja:

Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo, delo v spletni učilnici.

Metode referata, razlage, prikazovanja in študije primera.

Learning and teaching methods:

Frontal work, group work, individual work, work in a virtual classroom.

Methods of report, explanation, presentation, study of an example.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Aktivno sodelovanje pri seminarских vajah.	10 %	Active participation in seminar exercise.
Seminarska vaja.	20 %	Seminar paper exercise.
Pisni izpit.	70 %	Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMLJAK JONTES, Melita, PULKO, Simona, 2018: Dialectal speech of youth as a part of their personal and national identity. *Dialectologia et geolinguistica*, vol. 26, iss. 1. 139–151. 10.1515/dialect-2018-0008.

ZEMLJAK JONTES, Melita, VALH LOPERT, Alenka, 2016: Pismenost v teoriji in praksi: temeljni cilj slovenskega institucionalnega izobraževalnega sistema. Koper: *Annales: anali za istrske in mediteranske študije*, Series historia et sociologia, 26/1. 95–106, 10.19233/ASHS.2016.9.

PULKO, Simona, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2015: Slovensko ali knjižno – kako je prav?. Maribor: *Aristej* (Zbirka Dialogi, letn. 15, 1. izd.).

ZEMLJAK JONTES, Melita, 2014: Jezikovna kultura v teoriji in (šolski) praksi. Maribor: Študentska založba Litera.

ZEMLJAK JONTES, Melita, 2014: Jezikovna kultura med knjižnim in narečnim. V: JESENŠEK, Marko (ur.): *Slovenski jezik na stičišču več kultur*, Mednarodna knjižna zbirka Zora 102. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti. 212–219.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Kulturna zgodovina Slovencev

Course title:

Cultural History of the Slovenes

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni
selective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Marko Jesenšek

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

**Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:**

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

1. Splošen oris in ključna vprašanja slovenske nacionalne zgodovine oz. zgodovine slovenskega ozemlja ter temeljni viri za njuno proučevanje.
2. Slovenska kultura in kulturna zgodovina.
3. Etnogeneza Slovencev.
4. Poglavlja iz splošna kulturne zgodovine Slovencev oz. slovenskega ozemlja:
 - a. prazgodovinsko obdobje,
 - b. antika,
 - c. naselitev Slovanov, srednji vek,
 - d. humanizem, reformacija in protireformacija,
 - e. barok,
 - f. razsvetljenstvo,
 - g. 19. stol.,
 - h. 20 stol.
5. Povezanost posameznih kulturnozgodovinskih obdobj s položajem slovenskega jezika ter razvojem slovenskega knjižnega jezika in slovenske književnosti.
6. Vpetost slovenskih kulturnozgodovinskih dogajanj v evropske duhovne tokove.
7. Posebnosti kulturne preteklosti Maribora in njegovega širšega zaledja v kulturni zgodovini slovencev.

Contents (Syllabus outline):

1. General outline and key issues of the Slovene national history, respectively history of the Slovene territory and fundamental sources for its research.
2. Slovene culture and cultural history.
3. Ethno genesis of the Slovenes.
4. Chapters from general cultural history of the Slovenes, respectively Slovene territory:
 - a. Prehistoric period
 - b. Classical antiquity
 - c. Settlement of the Slaves, Middle Age
 - d. Humanism, Reformation and Counter Reformation
 - e. Baroque
 - f. Enlightenment
 - g. 19th century
 - h. 20th century
5. Connection of the specific cultural-historic periods to the situation of the Slovene language and development of the literary language with literature.
6. Embeddedness of the Slovene cultural-historic events to the European spiritual currents.
7. Specifics of the Maribor cultural history and its broader background within the cultural history of the Slovenes.

Temeljni študijski viri / Readings:

Ilustrirana zgodovina Slovencev. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1999.
 Janko Kos, 1996: *Duhovna zgodovina Slovencev*. Ljubljana: Slovenska matica.
Slovenska novejša zgodovina. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2005.
 Peter Vodopivec, 2006: *Od Pohlinove slovnice do samostojne države*. Ljubljana: Modrijan.
Zakladi tisočletij. Ljubljana: Modrijan, 1999.

Cilji in kompetence:

Študent/-ka razširi in poglobi poznavanje slovenske nacionalne zgodovine, se seznani z osnovnimi in samosvojimi značilnostmi kulturne zgodovine Slovencev, spozna ozko povezanost slovenskega kulturnega razvoja z evropskimi duhovnimi dogajanjmi.

Objectives and competences:

Student expands and deepens their knowledge of Slovene national history, they get acquainted with fundamental and particular characteristics of the Slovene cultural history, they are introduced to the strong interconnectedness of Slovene cultural development to the European spiritual phenomena.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje; spretnosti:

Študent/-ka se usposobi za relativno samostojno proučevanje slovenskih kulturnozgodovinskih obdobj, dogodkov in osebnosti. V posameznih kulturnozgodovinskih pojavih zmore prepoznati širši družbeni in duhovni kontekst.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Students are prepared for relatively independent study of the Slovene cultural historic periods, events and personalities. In the specific cultural historical phenomena the students are able to identify broader social and spiritual context.

Metode poučevanja in učenja:

Problemska predavanja; priprave individualnih tematskih seminarskih vaj.

Learning and teaching methods:

Case study lectures, preparations for the individual seminar tasks.

Načini ocenjevanja:

Seminarska vaja.
Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Seminar.
Oral examination.

20 %

80 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

JESENŠEK, Marko. Inoj vzgljad na istoriju slovenskogo literaturnogo jazyka. *Slavica litteraria*, ISSN 1212-1509, 2016, roč. 19, č. 2, str. 99-119, doi: 10.5817/SL2016-2-9. [COBISS.SI-ID 22881800]

JESENŠEK, Marko. Graz und seine Bedeutung für die Slowenistik (vom 16. bis Mitte des 19. Jahrhunderts). V: KARNIČAR, Ludvik (ur.), RAJŠP, Vincenc (ur.). *Graz und Slowenen = Gradec in Slovenci : Sammelband zum gleichnamigen Symposium vom 20.-21. V. 2010 an der Karl-Franzens-Universität Graz*, (Srednjeevropska znanstvena knjižnica, ISSN 2232-3465, Bd. 5). Wien: Slovenski znanstveni inštitut = Slowenisches Wissenschaftsinstitut; Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU; Graz: Institut für Slawistik, Karl-Franzens-Universität. 2011, str. 81-95. [COBISS.SI-ID 18691848]

JESENŠEK, Marko. *Slovenski jezik med preteklostjo in sedanostjo*. Praha: Verbum, 2015. 266 str., ilustr. ISBN 978-80-87800-22-5. [COBISS.SI-ID 21280776]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Lektoriranje
Subject Title:	Proofreading

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni
obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
		60			30	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Branislava Vičar

Jeziki /

Languages:

Predavanja / Lecture:

Vaje / Tutorial: slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoj za pristop k izpitu: 80-odstotna udeležba pri seminarskih vajah.

Prerequisites:

Exam requirements include: attendance rate of 80% of tutorial.

Vsebina:

Lektoriranje: umestitev predmetnega področja.
Lektoriranje in jezikovna kultura; lektoriranje in jezikovni standard.
Jezikovna raba – jezikovna in sporazumevalna norma.
Pravopisje – teoretski okvir.

Content (Syllabus outline):

Proofreading: placement of the subject field.
Proofreading and language culture;
Proofreading and language standard.
Language use – language and communication norm.
Orthography – theoretic frame.

Zgodovinski pregled slovenskega pravopisja.
Nauk o pisnih znamenjih. Pisava.
Pravopisna norma in pravila.
Pravopisni principi in posebnosti slovenskega jezika.
Praktične vaje iz lektoriranja stvarnih besedil.

Historic overview of the Slovene orthography
Science on orthographic signs. Writing.
Orthographic norm and rules.
Orthographic principles and specifics of the Slovene language.
Practical exercises in proofreading of the non-fictional texts.

Temeljni literatura in viri / Readings:

1. Razprave in članki:
 - Tina Verovnik, Nataša Logar (2002): Lektor slovenskega jezika z vidika rabe jezikovnih priročnikov. V: Marko Jesenšek (ur.): Zbornik slavističnega društva Slovenije 13. Slavistično društvo Slovenije, Ljubljana, str. 157–158.
 - Darinka Verdonik, 2011: *Govorni korpus kot lektorjev priročnik*.
2. Jezikovni pripomočki
 - Normativni priročniki (slovarji in besedilne zbirke ZRC SAZU)
 - Sodobni korpusni viri
 - Portal Fran
3. Pogosto uporabljena literatura:
 - Bronislava Aubelj, 1997: *Antična imena po slovensko*. Ljubljana: Modrijan.
 - Drago Kladnik idr., 2013: *Slovenski eksonimi*. Ljubljana: Založba ZRC. Geografski inštitut Antona Melika.
4. Izbrana strokovna literatura s področja pravopisja, slovnice in stilistike.

Cilji in kompetence:

Študenti teoretsko in praktično spoznajo pisno podobo jezika. Usvojijo pravopisno normo (pravila) in jo funkcionalno obvladajo.

Objectives and competences:

Students get to know in theory and practice the written image of language. They adopt orthographic norm (rules) and are functionally proficient.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Poglobljeno znanje in razumevanje pravopisne normativnosti. Izoblikovana predstava o razmerju glas – pisno znamenje. Aplikacija znanja in sposobnosti v stvarne sporazumevalne položaje.

- Sposobnost in obvladovanje sodobne jezikovne norme v pisanih besedilih.
- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
In depth knowledge and understanding of orthographic norm regulation. Well-formed image of the relationship speech sound – written sign. Knowledge and ability to apply it to the actual comprehension positions.

- Capability of applying contemporary linguistic norm in written texts.
- Readiness for constant professional perfecting.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in praktičnemu reševanju načrtovanih specifičnih vsebin. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo. Seminarske vaje.

Introducing the content and stimulating students for a problem solving approach and fulfilling planned specific tasks. Stimulating students for active co-creation and inclusion into in depth contents and critical judgment. Seminar exercises.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Načini ocenjevanja:

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Pisni izpit.	100 %	Written examination .

Reference nosilca / Lecturer's references:

VIČAR, Branka. Tematska povezanost parenteze v diskurzu. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo : ob 80-letnici Jožeta Lipnika = When Slovene language didactics meets poetry : Jože Lipnik's 80th anniversary*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 119). Maribor: Univerzitetna založba. 2017, str. 355-365. [COBISS.SI-ID 22935816]

VIČAR, Branka. Pomeni in konteksti rabe manjšalnice Slovenčki : ustvarjanje imaginarne neskupnosti. V: STRAMLJIČ BREZNIK, Irena (ur.). *Manjšalnice v slovanskih jezikih : oblika in vloga = Deminutivy v slavjanskih jazykah : forma i rol' = Diminutives in Slavic languages : form and role*, (Knjižna zbirka Zora, 113). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2015, str. 612-623, ilustr. [COBISS.SI-ID 22037000]

VIČAR, Branka. Peticija kot besedilna vrsta in njena politična umeščenost. V: ŽELE, Andreja (ur.). *Družbena funkcijskost jezika : (vidiki, merila, opredelitve)*, (Obdobja, ISSN 1408-211X, 32). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2013, str. 473-479. <http://www.centerslo.net/files/file/simpozij/simp32/zbornik/Vicar.pdf>. [COBISS.SI-ID 20179208]

VIČAR, Branka. Ponovitvena ironija kot tip implicitne javne kritike. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2012, str. 137-145.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Literarne revije in literarni programi po letu 1950

Course title:

Literary Journals and Programs after the year 1950

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				75	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

Miran Štuhec

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoj za opravljanje izpita sta pozitivno ocenjeno seminarsko delo ter 80 % aktivna prisotnost pri vseh kontaktnih urah.

Prerequisites:

Requirements for the admission to the exam are a positive grade for the seminar work and 80% active attendance in total contact hours.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

Predmet evocira stališče teoretičarke Julije Kristeve, da imajo revije posebno mesto v kulturnem in duhovnem življenju naroda. Sestavljen je iz petih tematskih sklopov.

1. Zgodovinski pregled.
2. Uredniška politika.
3. Vplivi revijalnega tiska in eventualni programski značaj uredniških konceptov.
4. Idejni in estetski tokovi v slovenskem revijalnem tisku.
5. Revije posamično.

Zasnova predmeta omogoča sinhrono in diahrono sledenje dogajanju. To pomeni, prvič, umeščanje posameznih revij v časovne in prostorske koordinate, kjer moramo v prvih desetletjih po drugi svetovni vojni upoštevati politične pogoje, ob koncu dvajsetega in na začetku enaindvajsetega stoletja pa predvsem različne idejne, nazorske ter literarnoestetske razmere. Drugič, taka zasnova daje dobre možnosti za problematiziranje literarnoprogramskega značaja revij, denimo Perspektiv, Problemov ali Literatura.

Sestavni del predmeta je seminar, in sicer v smislu uvajanja v samostojno raziskovalno delo. Študenti bodo dobili konkretne naloge. Njihov namen bo povezovanje literarnoprogramske vsebine z glavnimi literarnimi določnicami slovenske književnosti. (denimo koncepta socialističnega realizma in izbranih pripovedi M. Kranjca, formalnih in idejnih zvez med konceptom novega romana ter Šeligovo prozo, postmodernističnih literarnih pogledov in izbranih del A. Blatnika, I. Bratoža idr.) O svojih rezultatih bodo poročali v seminarju.

The course evokes the opinion by theoretician Julija Kristeva that journals have a special place in cultural and spiritual life of a nation. It is composed of five thematic units.

1. Historic overview.
2. Editorial policy.
3. Influences of religious papers and eventual program character of editorial concepts.
4. Idea and aesthetic currents in Slovene journalism.
5. Particular journals.

The concept of course enables synchronic and diachronic tracing of events. This means, first, the placement of individual journals in time and place coordinates where we have to consider political conditions in first decades after the World War II, and at the end of the 20th century and at the beginning of the 21st most of all the prevailing different idea, opinion and literary-aesthetic circumstances. Secondly, such a concept gives us good opportunities to problematize literary-program character of journals such as Perspektiv, Problemi or Literatura.

Seminar is a component of the course in sense of introducing independent research work. Students will get real assignments. Their purpose is to connect literary-program contents to major literary determinants of the Slovene literature (for example the concept of social realism and selected stories by M. Kranjc, formal and idea connections between a model of the new novel and prose by Šeligo, post-modern literary views and selected works by A. Blatnik, I. Bratož etc.) Students will report on their results in seminar.

Temeljna literatura in viri / Readings:

Jože Pogačnik, 1972: Zgodovina slovenskega slovstva 8: Maribor: Obzorja.
Taras Kermauner, 1995: Perspektivovci. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
Miran Štuhec, 2001: Literarne revije in programi. *Slovenska književnost III*. Ljubljana: DZS.
Milan Dolgan, 1990: Slovenski literarni programi in manifesti. Ljubljana: MK.

Cilji in kompetence:

Ciljev je več, osrednja sta dva.

1. Uvid v dogajanje.
2. Razumevanje zakonitosti, ki so določale razmerje med uredniškimi koncepti in aktualno literarno produkcijo.
3. Kompetentno razpravljanje o postavljenem literarnem problemu.

Objectives and competences:

Among several objectives there are two major:

1. Insight into activities.
2. Understanding the laws, which determined the relation between editorial concepts and contemporary literary production.
3. Competent discussion about assigned literary problem.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po opravljenem izpitu bodo študenti usposobljeni za samostojno in kompetentno delo na področju, ki ga obsega izpit, in, kar je enako pomembno, globlje bodo razumeli procese, ki so se zgodili v slovenski književnosti po 2. svetovni vojni.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Znanje navedenih vsebin je izjemno pomembno pri študiju slovenske književnosti: prvič, dobijo študenti relativno široko znanje in intelektualno širino, drugič, zelo potrebne kulturne, duhovne in literarne podlage za diskusijo o književni problematiki. Seminarsko delo bo potrdilo ali ovrglo samostojnost pri delu s konkretnimi situacijami.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

After passing the examination students will be qualified for independent and competent work in a field covered by the examination, and which is equally important, they will understand more profoundly the processes which took place in the Slovene literature after the World War II.

Transferable/Key Skills and other attributes:

The knowledge of the previously mentioned contents is extremely important in study of the Slovene literature: first, students obtain relatively broad knowledge and intellectual span, second they obtain needed cultural, spiritual and literary foundations for discussion about literary issues. Seminar paper will approve or disapprove independence when working in concrete situations.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in k reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature. Delo v seminarju.

Metoda referata, diskusije, razlage, študija primera, razprave.

Learning and teaching methods:

Lectures include stimulation of students for various problem approaches and problem solving of specific planned tasks. Active presence in lectures. Critical study of assigned and other literature. Work in seminar. Method of report, discussion, explanation, study of an example, debate.

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

Načini ocenjevanja:

Ustni izpit.

Pisno seminarsko delo.

Izpit 60 %, seminarsko delo 40 %.

Oral examination.

Written seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ŠTUHEC, Miran. Lirika Uroša Zupana do I. 2000. V: BAJZEK LUKAČ, Marija (ur.). *Slovenistika 10 : [zbornik predavanj, Budimpešta, 26. oktober 2016]*, (Opera Slavica Budapestinensia, ISSN 1789-3976, Symposia Slavica). Budapest: ELTE BTK, Szlav Filológiai Tanszék. 2017, str. 47-57. [COBISS.SI-ID 23410184]

ŠTUHEC, Miran. *An exceptional culturally-historical importance of the Slovenian protestantism and the role of Primož Trubar in it : paper at the international conference "Ośrodku kultury dawnej Słowiańszczyzny i ich znaczenie dziejowe"*, Nowy Sącz, 27-29 czerwca 2016 r.. [COBISS.SI-ID 22724616]

ŠTUHEC, Miran. Literarna veda in Primož Trubar. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *500 let reformacije : zbornik povzetkov, Maribor, 9.-10. 11. 2017*. Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnost: Evngeličanska cerkvena občina Maribor. 2017, str. 57.

https://www.um.si/mednarodno-sodelovanje/splosno/Documents/Zbornikpovzetkov_500%20let%20protestantizma.pdf.

[COBISS.SI-ID 23470088]

ŠTUHEC, Miran. Izidor Cankar in njegova recepcija Ivana Cankarja. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru : ob stoti obletnici Cankarjeve smrti*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 228-239. [COBISS.SI-ID 24330248]

financer: ARRS, Programi, P6-0156, SI, Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Literarne vrste in slogi v slovenski književnosti 19. stoletja
Course title:	Literary Forms and Styles in Slovene Literature of the 19th century

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type	obvezni
	obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					90	4

Nosilec predmeta / Lecturer: Jožica Čeh Steger

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	Prerequisites:
80-odstotna prisotnost pri predavanjih.	An attendance of 80% of lectures.

Vsebina:

Predavanja so osredinjena na prepoznavanje zakonitosti razvoja posameznih literarnih vrst in slogov v slovenski književnosti 19. stoletja:

- Konstituiranje lirike, zametki pripovedne proze in nerazvitost dramatike v prvi polovici 19. stoletja.
- Anakreontične in predromantične prvine v Volkmerjevi, Modrinjakovi in Prešernovi poeziji. Klasična romantika kot prvi razviti slog v Prešernovi poeziji. Vrazovo pesništvo, slogovne in jezikovne posebnosti njegovih pesmi.
- Lirika, epika in dramatika v realizmu. Konstituiranje pripovedne proze v drugi polovici 19. stoletja in začetki slovenskega romana.
- Realističnih slog v reprezentativnih književnih besedilih (Jenko, Tavčar, Kersnik).

Content (Syllabus outline):

The course focuses on recognition of the laws regarding development of individual literary kinds and styles in the Slovene literature of the 19th century:

- Constituting of lyric, beginnings of narrative prose and underdevelopment of dramatics in the first half of the 19th century.
- Anacreontic and Pre-Romantic elements in Volkmer's, Modrinjak's and Prešeren's poetry. Classical romantic as a first developed style in Prešeren's poetry. Vraz's poetry, stylistic and linguistic specifics of his poems.
- Lyric, epic and dramatic in Realism. Constituting of narrative prose in second half of the 19th century and beginning of the Slovene novel.
- Realistic styles in representative literary texts (Jenko, Tavčar, Kersnik).

Temeljni literatura in viri / Readings:

France Bernik, 2004: *Simon Jenko. Monografija*. Maribor: Litera.
Franca Buttolo, Irena Selišnik, Jožica Čeh Steger Aleksander Bjelčevič, 2017: *Skrivnost Fanny Haussmann*. Maribor: Aristej.
Miran Hladnik, 2009: *Slovenski zgodovinski roman*. Ljubljana: FF.
Gregor Kocijan, 1983: *Kratka pripovedna proza od Trdine do Kersnika*. Ljubljana: MK.
Boris Paternu, 1989: Konstituiranje slovenske poezije. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 55–72.
Boris Paternu, 1989: K tipologiji realizma v slovenski književnosti. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 73–90.

Cilji in kompetence:

- Študenti se seznanijo z recepcijo evropske predromantike, romantike in realizma v slovenski književnosti ter z njeno vezanostjo v nacionalne, socialne in moralne funkcije.
- Študenti spoznajo:
 - razvoj literarnih vrst v slovenski književnosti 19. stoletja,
 - anakreontične, folklorne, predromantične, romantične, realistične idr. slogovne prvine v slovenski književnosti 19. stoletja,
 - izbor literarnih del iz slovenske književnosti 19. stoletja,
- Študenti spoznajo literarni slog v različnih zvrsteh slovenske književnosti 19. stoletja.

Objectives and competences:

- Students get familiar with the reception of European Pre-Romanticism, Romanticism and Realism v Slovene literature and with its connectedness to national, social and moral functions.
- Students get to know:
 - development of literary types in Slovene literature of the 19th century,
 - Anacreontic, folk, Pre-romantic, Romantic, realistic and other stylistic elements in Slovene literature of the 19th century,
 - selection of literary works of Slovene literature of the 19th century,
- Students get to know literary style in various types of Slovene literature of 19th century.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

1. Študenti razumejo logiko razvoja literarnih vrst in slogov v slovenski književnosti 19. stoletja.
2. V zvrstno različnih literarnih besedilih iz slovenske književnosti 19. stoletja prepoznajo anakreontične, predromantične, folklorne, romantične in realistične prvine.
3. Usposobijo se za analizo in interpretacijo različnih literarnih slogov v zvrstno različnih besedilih slovenske književnosti 19. stoletja.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

1. Students understand the logic regarding development of literary types and styles in the Slovene literature of the 19th century.
2. In genre different literary texts from the Slovene literature of the 19th century they recognize Anacreontic, Pre-Romantic, folklore, Romantic and Realistic elements.
3. They get prepared for the analysis and interpretation of various literary styles in genre different texts of the Slovene literature of the 19th century.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja.
Analiza in interpretacija besedil.
Metode referata, razlage, diskusije in študije primera.

Learning and teaching methods:

Lectures.
Text analysis and interpretation.
Method of report, explanation, discussion, study of an example.

Načini ocenjevanja:

Ustni izpit.
Domače naloge

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Oral examination.
Homework.

Reference nosilca / Lecturer's references:

- ČEH STEGER, Jožica. Pavlova recepcija Ivana Cankarja. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Av gust Pavel med Slovenci, Madžari in Avstrijci = August Pavel among the Slovenians, Hungarians and Austrians*. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2017, str. 165–176. [COBISS.SI-ID 22957320]
- ČEH STEGER, Jožica. Rokopisna pesniška zapuščina Alojzija Remca. V: BJELČEVIČ, Aleksander (ur.), OGRIN, Matija (ur.), PERENIČ, Urška (ur.). *Rokopisi slovenskega slovstva od srednjega veka do moderne* (Obdobja, 36). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2017, str. 211–216. [COBISS.SI-ID 23450120]
- ČEH STEGER, Jožica. Prostorski in ekološkoestetski koncept vrtov : na primerih iz Tavčarjevih novel in črtic. *Slavistična revija* 63/2, 2015.169–182. [COBISS.SI-ID 57975650]
- ČEH STEGER, Jožica. Manjšalnice kot prvina Cankarjevega jezikovnega stila. V: STRAMLJIČ BREZNIK, Irena (ur.). *Manjšalnice v slovanskih jezikih : oblika in vloga = Diminutivy v slavjanskih jazykah : forma i rol' = Diminutives in Slavic languages : form and role*. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2015, 429–438. [COBISS.SI-ID 22028040]
- ČEH STEGER, Jožica. Kulturni in slovstveni pomen Volkmerjeve Hvale kmetičkega stana ino tobačje trave. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Leopold Volkmer : prvi posvetni pesnik na slovenskem Štajerskem*, Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2015, str. 43–54. [COBISS.SI-ID 21386248]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Metafora in simbol v književnosti
Course title:	Metaphor and Symbol in Literature

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15	15			120	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jožica Čeh Steger

**Jeziki /
Languages:**

Predavanja / slovenščina/Slovene

Lectures:

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Opravljen seminar in 80-odstotna prisotnost pri predavanjih in seminarjih.

Prerequisites:

Seminar paper and an attendance of 80% of all sessions (lectures and seminars).

Vsebina:

1. Metafora in simbol – od Aristotela naprej temeljna pojma poetike – sta izjemno zanimiv predmet različnih znanstvenih disciplin (retorike, jezikoslovja, literarne vede, kulturne

Content (Syllabus outline):

1. Metaphor and symbol – from Aristotle on the fundamental concepts of poetic – are extremely interesting objects of various scientific disciplines (rhetoric, linguistics, literary science,

semiotike, psihologije, filozofije, prevodoslovja idr.). V novejših literarnovednih teorijah, na primer v teoriji medbesedilnosti ali v Linkovi diskurzivni analizi, sta obravnavana tudi kot pomembni prvini med- in čezdisciplinarnega preučevanja književnosti. Predavanja bodo namenjena predstavitvi novejših teoretskih pogledov na simbol v okviru kulturne semiotike in na metaforo, nastalih iz kritike retorične definicije metafore kot pesniškega okrasa ali odklona od dobesedne rabe jezika. Predstavljena bodo naslednja teoretska poglavja:

- interakcijska teorija metafore (Richards, Black),
- metaforično polje (Weinrich, Kurz),
- kognitivna teorija metafore (Johnson, Lakoff idr.),
- simbol v kulturni semiotiki (Lotman, Dobrovolskij idr.),
- razlike med metaforo in simbolom (Kurz),
- tipi metafor (tradicionalna, frazeološka, drzna, absolutna, avtorska) in simbolov (metonimični, metaforični, kolektivni, naravni, kulturni idr. simboli),
- meddiskurzivnost, medbesedilnost metafore in simbola (Link),
- vloga metafore v literarnem besedilu (spoznavna, čustvena, estetska funkcija metafore),
- vloga simbola v literarnem besedilu in v različnih kulturah,
- vloga metafore in simbola v različnih literarnih smereh in stilnih tokovih,
- spreminjanje metafor in simbolov v okviru različnih literarnih estetik, ideologij, časovnih, kulturnih, pokrajinskih, socialnih idr. določilnic.

2. Seminarske vaje: analiza metafor na konkretnih besedilih iz slovenske književnosti, ki bodo izbrana tako, da bodo upoštevani različni avtorji, literarna obdobja, smeri, stili, pokrajinska pripadnost, prevodi idr.

3. Seminar bo namenjen predstavitvi seminarskih nalog iz kulturnosemiotične analize tematsko izbranih simbolov (simbol rože, drevesa, vode, določene živali, obleke, tehnike, barve) pri dveh avtorjih iz različnih literarnih obdobj, smeri in stilov.

cultural semiotics, psychology, philosophy, translation etc.). In the more recent literary-scientific theories, for example the theory of intertextuality or in Link's discursive analysis they are treated as important elements of inter- and in trans-disciplinary study of literature.

Lectures are intended for presentation of the more recent theoretical views on symbol within frames of cultural semiotics and on metaphor originating from the critique of rhetoric definition of metaphor as poetical decoration or deviation from literally language usage.

The following chapters will be presented:

- interaction theory of metaphor (Richards, Black),
- metaphoric field (Weinrich, Kurz),
- cognitive theory of metaphor (Johnson, Lakoff etc.),
- symbol in cultural semiotic (Lotman, Dobrovolskij etc.),
- differences between metaphor and symbol (Kurz),
- types of metaphors (traditional, phraseological, bold, absolute, author's) and symbols (metonymic, metaphoric, collective, natural, cultural, etc. symbols),
- iterdiscursiveness, intertextuality of metaphor and symbol (Link),
- role of metaphor in literary text (epistemical, emotional, aesthetic function of metaphor),
- role of symbol in literary text in various cultures,
- role of metaphor and symbol in various literary directions and stylistic currents,
- change of metaphors and symbols within various literary aesthetics, ideologies, temporal, cultural, regional, social and other parameters.

2. Seminar exercises: analysis of metaphors of real texts from the Slovene literature which will be selected in a way to take into account different authors, literary periods, directions, styles, regional origin, translations etc.

3. Seminar will be dedicated to presentations of seminar papers on cultural semiotic analysis of thematically selected symbols (symbol of flower, tree, water, particular animal, dress, technique, color) by two authors from different literary periods, directions and styles.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Günter Butzer, Joachim Jacob, 2008: *Metzler Lexikon Literarischer Symbole*. Stuttgart.
- Jožica Čeh, 2001: Uvod. V: Jožica Čeh: *Metaforika v Cankarjevi kratki pripovedni prozi*. Maribor: Slavistično društvo. 14–37.
- Jožica Čeh, 2005: Pogledi na metaforo. *JiS* 50/3–4. 75–86.
- Jožica Čeh Steger, 2005: Barve in njihova simbolika v kulturi in jeziku. *Jezikoslovni zapiski* 11/2. 89–103.
- Renate Hansen Kokoruš, 2013: *Sprachbilder und kulturelle Kontexte*
- James Hall, 1991: *Rječnik tema i simbola u umjetnosti*. Prev. Marko Grčić. Zagreb.
- Beate Henn-Memmesheimer idr. (ur.), 2012: *Sprachbilder und kulturelle Kontexte*. (Mannheimer Studien zur Literatur- und Kulturwissenschaft, Bd. 50).
- Božidar Kante, ur., 1998: »Kaj je metafora?« Ljubljana: Krtina.
- Katrin Kohl, 2007: *Metapher*. Stuttgart: Metzler V.
- Gerhard Kurz, 1986: *Metapher, Allegorie, Symbol*. Göttingen.

Cilji in kompetence:

1. Študenti se seznanijo z novejšimi teoretskimi pogledi na metaforo in simbol, podrobneje s kulturnosemiotično opredelitvijo simbola, z interakcijsko in s kognitivno teorijo metafore.
2. Spoznajo:
 - terminološki aparat novejših teorij za analizo metafore in simbola,
 - razlike med metaforo in simbolom,
 - različne tipe metafor in simbolov,
 - pomen metafore za konceptualizacijo pojmovnih vsebin,
 - medbesedilnost in meddiskurzivnost metafore in simbola,
 - kontekstualno določenost metafore in kulturno pogojenost simbola,
 - spreminjanje tematskih območij metafor in simbolov skozi čas in pod vplivom literarnih estetik, ideologij idr.,
 - slogovno vlogo metafor pri izbranih avtorjih in v posameznih literarnih smereh.
3. Usposobijo se za:
 - analizo metafore in simbola v književnih besedilih,
 - preučevanje simbola v književnih besedilih z vidika kulturne semiotike,
 - preučevanje literarne metafore po interakcijski teoriji.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

1. Študenti razumejo:
 - novejše teoretske poglede na metaforo in simbol, zlasti pojmovanje simbola v okviru

Objectives and competences:

1. Students get acquainted with the recent theoretical views at metaphor and symbol, more detailed with the cultural semiotic definition of symbol, with interaction and cognitive theory of metaphor.
2. They learn:
 - terminological tools of the recent theories for analyzing metaphor and symbol,
 - differences between metaphor and symbol,
 - different types of metaphor and symbol,
 - significance of metaphor for conceptualization of phenomena contents,
 - intertextuality and inter-discursiveness of metaphor and symbol,
 - contextual determination of metaphor and cultural conditioning of symbol,
 - changing of thematic ranges of metaphors and symbols through the time under the influence of literary aesthetic, ideology etc.,
 - stylistic role of metaphor with selected authors and in particular literary directions.
3. They get able to:
 - analyze metaphor and symbol in literary texts,
 - study symbol in literary texts from the view point of cultural semiotic
 - study literary metaphors according to interaction theory.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

1. students understand:
 - recent theoretical views on metaphor and symbol especially the notion of symbol within a

kulturne semiotike ter interakcijsko in kognitivno teorijo metafore.

- kontekstualno, zgodovinsko in kulturno pogojenost metafore in simbola ter njuno spreminjanje skozi čas,
- simbol kot tekst in obliko kulturnega spomina,
- slogovno vlogo metafor v različnih literarnih besedilih in literarnih smereh.

2. Znajo:

- uporabljati terminološki aparat novejših teorij za analizo metafore in simbola,
- prepoznati različne tipe metafor in simbolov,
- prepoznati kognitivno, čustveno in estetsko vlogo metafor.

3. Obvladajo terminološki aparat in metode za samostojno preučevanje simbola in metafore v književnih besedilih zlasti z vidikov kulturne semiotike in interakcijske teorije metafore.

frame of cultural semiotic and interaction and cognitive theory of metaphor.

- contextual, historical and cultural conditions metaphor and symbol and their change through the time,
- symbol as text and form of cultural memory,
- stylistic role of metaphor in various literary texts and literary directions.

2. They are capable to:

- apply terminology of recent theories in order to analyze metaphor and symbol,
- recognize different types of metaphor and symbol,
- recognize cognitive, emotional and aesthetic role of metaphor.

3. Are able to use terminology and methods for independent study of symbol and metaphor in literary texts especially from the aspect of cultural semiotic and interaction theory of metaphor.

Metode poučevanja in učenja:

Analiza in interpretacija.
Metoda razlage, diskusije in študije primera.

Learning and teaching methods:

Analysis and interpretation.
Method of explanation, discussion, study of an example.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Pisni izpit.	80 %	Written examination.
Seminarska naloga z zagovorom.	10 %	Seminar paper with oral defense.
Domače naloge.	10 %	Homework.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. Podoba Slovencev v Bartschevem romanu Das deutsche Leid. *Slavistična revija* 65/3. 2017, str. 433–445. [COBISS.SI-ID 23436040]
 ČEH STEGER, Jožica. Dežmanov prestop v nemški tabor in njegova kulturna identiteta v luči literarne zgodovine. *Studia Historica Slovenica* 17/2. 2017, str. 503–516, 719, ilustr. [COBISS.SI-ID 1526661]

ČEH STEGER, Jožica. Taboriščne novele Branke Jurca : nasilje, animalizacija ženske in razpad osebne identitete. *Časopis za zgodovino in narodopisje* 87/1/2. 2016, str. 179–197. [COBISS.SI-ID 87965185]

ČEH STEGER, Jožica. Literarne podobe poti v svobodo v taboriščni prozi Milene Mohorič in Branke Jurca. *Studia Historica Slovenica* 16/1, 2016. 165–180. [COBISS.SI-ID 1461125]

ČEH STEGER, Jožica. Das Gefängnis als Symbol der Unfreiheit : am Beispiel von Andrićs Roman Der verdammte Hof. V: TOŠOVIĆ, Branko (ur.). *Andrićeva avlija = Andrićs Hof*, (Andrić-Initiative, 8). Graz: Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz; Banja Luka: Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske; Beograd: Svet knjige: Nmlibris. 2015, str. 199–208. [COBISS.SI-ID 21637896]

ČEH STEGER, Jožica. Manjšalnice kot prvina Cankarjevega jezikovnega stila. V: STRAMLJIČ BREZNIK, Irena (ur.). *Manjšalnice v slovanskih jezikih : oblika in vloga = Deminutivy v slavjanskih jazykah : forma i rol' = Diminutives in Slavic languages : form and role*. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2015, 429–438. [COBISS.SI-ID 22028040]

ČEH STEGER, Jožica. *Ekokritika in literarne upodobitve narave*. Maribor: Litera, 2015. 349 str. [COBISS.SI-ID 85308929]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Mladinska književnost
Course title:	Children's Literature

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni
obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				75	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dragica Haramija

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenski/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Opravljeno seminarsko delo in 75 % prisotnost pri vseh oblikah kontaktnih ur.

Prerequisites:

Seminar paper and an attendance rate of 75% of total contact hours.

Vsebina:

- Mladinska književnost kot poseben tip književnosti, ki se deli na otroško knj., mladinsko knj. in knj. za mlade odrasle; bralni razvoj otroka. Slikanica in ilustrirana knjiga kot posebni obliki knjige.
- Literarnozgodovinski pregled svetovne in slovenske mladinske književnosti.
- Razvoj slovenske mladinske poezije (folklorna otroška poezija, začetniki, F. Levstik, S. Kosovel, O. Župančič, T. Pavček, K. Kovič, N. Grafenauer, D. Zajc, B. A. Novak, S. Vegri, B. Štampe Žmavc, F. Lainšček, B. Gregorič Gorenc, A. Štefan, A. Rozman Roza). Interpretacija izbranih besedil.
- Razvoj slovenske mladinske proze (folklorno slovstvo, A. M. Slomšek, F. Levstik, F. Saleški Finžgar, J. Trdina, F. Bevk, A. Ingolič, Prežih, T. Seliškar, V. Zupan, L. Suhodolčan, V. Pečjak, F. Lainšček, B. Štampe Žmavc, S. Pregl, S. Makarovič, D. Zupan, M. Dolenc, M. Koren, M. Moškrič, D. Muck, M. Pikalo, L. Prap, P. Svetina, P. Suhodolčan, J. Vidmar, N. Konc Lorenzutti, V. Möderndorfer, P. Svetina, N. Kodrič Filipič, J. Bauer). Interpretacija izbranih besedil.
- Razvoj slovenske mladinske dramatike (P. Golia, F. Milčinski Ježek, L. Suhodolčan, M. Dekleva, D. Zajc, B. A. Novak, A. Goljevšček, B. Štampe Žmavc). Interpretacija izbranih dramskih besedil. Oglad lutkovne ali gledališke predstave in primerjava dramskega besedila z gledališko izvedbo.
- Književne vrste v mladinski književnosti: lirski poezija, epska poezija, kratke prozne vrste (natančneje pravljica, pripovedka, mit, kratka realistična in kratka fantastična zgodba), daljše prozne vrste (natančneje srednje dolga besedila: realistična pripoved in njeni žanri, fantastična pripoved; natančneje dolga prozna besedila: realistični in fantastični mladinski roman), komedija, žaloigra.

Content (Syllabus outline):

- Children's literature as a special type of literature, subdivided into infant literature, children's literature and literature for adolescents; development of children's reading ability. Picture book and illustrated book as two special book forms.
- Literary historic overview of the world and Slovene children's literature.
- Development of the Slovene children's poetry (folk children's poetry, beginners, F. Levstik, O. Župančič, T. Pavček, K. Kovič, N. Grafenauer, D. Zajc, B. A. Novak, B. Štampe Žmavc, A. Rozman Roza). Interpretation of selected texts.
- Development of the Slovene children's prose (folk literature, F. Levstik, F. Saleški Finžgar, J. Trdina, F. Bevk, A. Ingolič, T. Seliškar, V. Zupan, L. Suhodolčan, V. Pečjak, F. Lainšček, B. Štampe Žmavc, S. Pregl, S. Makarovič, D. Zupan, M. Dolenc, M. Koren, M. Moškrič, D. Muck, L. Prap, P. Suhodolčan, J. Vidmar, N. Konc Lorenzutti, V. Möderndorfer, P. Svetina, N. Kodrič Filipič, J. Bauer). Interpretation of selected texts.
- Development of the Slovene children's playwriting (P. Golia, F. Milčinski Ježek, L. Suhodolčan, B. A. Novak, A. Goljevšček, B. Štampe Žmavc). Visiting puppet or theatre performance and comparison of the text to the performance.
- Literary types in children's literature: lyric poetry, epic poetry, short prose kinds (more precisely fairy tale, story, myth, short realistic and short fantastic story), longer prose kinds (more precisely: a realistic narrative and its genres, a fantastic narrative; a realistic and fantastic youth novel), comedy, tragedy.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- HARAMIJA, Dragica, 2012. *Nagrajene pisave*. Murska Sobota: Franc-Franc.
- BATIČ, Janja, HARAMIJA, Dragica, 2014. Teorija slikanice. *Otrok in knjiga* 41/89, 5–19.
- SAKSIDA, Igor, 1998. *Slovenska mladinska dramatika*. Maribor: Obzorja.
- SAKSIDA, Igor, 2006. *Sodobna slovenska mladinska poezija. Preseganje meje*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. 265–279.

Viri (študent izbere eno delo predlaganih avtorjev):

Poezija: Tone Pavček: Majnice in majhnice. Juri muri v Afriki. Kajetan Kovič: Zlata ladja. Zlate ure. Saša Vegri: Naročje kamenčkov. Niko Grafenauer: Skrivnosti. Kadar glava nad oblaki plava. Dane Zajc: Hiša sanja. Miroslav Košuta: Križada. Boris A. Novak: Vserimje. Milan Dekleva: Pesmarica prvih besed. Andrej Brvar: Tri pesnitve. Bina Štampe Žmavc: Svilnate rime. Barbara Gregorič Gorenc: Tri pike ... Navodila za randi. Feri Lainšček: Cicibanija. Rad bi. Dlan mi po tebi diši. Peter Svetina: Molitvice s stopnic. Andrej Rozman Roza: Urška. Izbrane rozine v akciji. Anja Štefan: Iščemo hišico. Lonček na pike. Drobtine iz mišje doline. Lila Prap: Male živali. Živalske uspavanke. Antologije: Slovenske narodne pravljice; Modrost pravljicne školjke; Bisernica; Zlata čebelica (1., 2. del); Pravljice bratov Grimm; Andersenove pravljice, Geniji, Geniji ².

Proza: Vitomil Zupan: Potovanje v tisočera mesta. Vid Pečjak: Kam je izginila Ema Lauš (zbirka). Slavko Pregl: Srebro iz modre špilje. Usodni telefon. Spričevalo. Car brez zaklada. Kajetan Kovič,: Zmaj Drendaj. Maček Muri. Moj prijatelj Piki Jakob. Svetlana Makarovič: Svetlanine pravljice (zbirka). Bogdan Novak: Ninina pesnika dva. Bina Štampe Žmavc: Ure kralja Mina. Pogašeni zmaj (zbirka). Cesar in roža (zbirka). Dim Zupan: Štirinajst in pol. Hektor (eno knjigo po izbiri). Desa Muck: Kremplin. Lažniva Suzi. Janja Vidmar: Debeluška. Zoo. Angie. Otroci sveta. Črna vrana. Goran Gluvič: Popoldanski ritem. Marjana Moškrič: Ledene magnolije. Stvar. Sanje o belem štrpedu. Primož Suhodolčan: Košarkar naj bo! Kolesar naj bo! Ranta vrača udarec. Ranta in košarkarji. Živalske novice I, II, III., IV. Mate Dolenc: Mali princ z otoka. Feri Lainšček: Mislice. Velecirkus Argo. Aksinja Kermauner: Berenikini kodri. Žiga špaget gre v širni svet. Jana Bauer: Groznilca v Hudi hosti. Groznilca in huda zima. Nataša Konc Lorenzutti: Avtobus ob treh. Zvezek in brezvezek. Vinko Möderndorfer: Kot v filmu. Kit na plaži. Peter Svetina: Kako zorijo ježevci. Neli Kodrič Filipič: Požar. Povej mi po resnici. Collodi, Carlo: Ostržek. Lindgren, Astrid: Pika Nogavička. Brata Levjesrčna. Milne, Alan Alexander: Meved Pu. Saint Exupery, Antoine: Mali princ. Tolkien, John Ronald Reuel: Hobit. Leo Lionni: Frederik pripoveduje. Roald Dahl: Matilda. Čarovnice. J. R. Rowling: Harry Potter (eno knjigo po izbiri). Philip Pullman: Njegova temna tvar (eno knjigo: Severni sij, Pretanjeni nož, Jantarni daljnogled). R. J. Palacio: Čudo. Dramatika: P. Golia: Princeska in pastirček. Leopold Suhodolčan: Srečna hiša Doberdan. Boris A. Novak: Nebesno gledališče. Alenka Goljevšček: Hiša. Bina Štampe Žmavc: O kuri, ki je izmaknila pesem.

Cilji in kompetence:

Spoznati književne zvrsti, vrste in žanre v mladinski književnosti. Obvladati značilnosti pomembnejših književnih vrst, ki so hkrati najpogostejše pri branju v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole in na začetku srednješolskega izobraževanja (lirska pesem, kratka fantastična in realistična zgodba, fantastična pripoved, mladinski roman). Uporabiti znanje o bralnem razvoju na populaciji mladostnikov.

Objectives and competences:

Get to know literary types, genres of children's literature. To be able to define characteristics of the major literary types which are the most common when reading in the third triade of elementary school and at the beginning of high school education (lyric poem, short fiction and non-fiction story, fiction tale, children's novel). To apply knowledge about reading development with population of youngsters.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Znanje in razumevanje mladinske književnosti s poudarkom na spodbujanju branja študentov (študenti se za seminarje pripravljajo aktivno, prebrati morajo književno delo, za katerega se dogovorimo). Zmožnost interpretacije književnih besedil.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost samostojnega in avtonomnega delovanja na področju mladinske književnosti in širše spodbujanje bralne kulture.
- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
 Knowledge and understanding of children's literature with the emphasis on stimulating students to read (students prepare for seminar actively, they have to read a literary work selected on previous agreement). Capability of the literary text interpretation.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Ability of independent and autonomous work in field of children's literature and broader stimulation of reading culture.
- Readiness for permanent professional improvement.

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Interpretacija knjig s področja mladinske književnosti. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo. Metoda diskusije, razlagane, študija primera, metoda referata.

Learning and teaching methods:

Lectures include stimulation of students for various problem approaches and problem solving of specific planned tasks. Interpretation of books from the field of children's literature. Students are stimulated for active participation, creation and inclusion into detailed content and critical judgment. Method of discussion, explanation, study of an example, method of report.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)		Type (examination, oral, coursework, project):
Seminarsko delo	20 %	Seminar paper.
Pisni izpit.	80 %	Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

HARAMIJA, Dragica, BATIČ, Janja. Cankar v stripu : Hlapci. V: PERENIČ, Urška (ur.), BJELČEVIČ, Aleksander (ur.). Starejši mediji slovenske književnosti : rokopisi in tiski, (Obdobja, ISSN 1408-211X, Simpozij, = Symposium, 37). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2018, str. 313-321, ilustr., doi: 10.4312/Obdobja.37.313-321. [COBISS.SI-ID 24205832].

HARAMIJA, Dragica. O nenavadnih knjižničarkah, dobrih bralcih in zmešnjava literarnih likov, ki končno najdejo svoje zgodbe. Keria : studia Latina et Graeca, ISSN 1580-0261. [Tiskana izd.], 2017, letn. 18, št. 1, str. 97-110, 128-129, ilustr. [COBISS.SI-ID 23688200].

HARAMIJA, Dragica. Vrednote v sodobni mladinski prozi. Otrok in knjiga : revija za vprašanja mladinske književnosti, književne vzgoje in s knjigo povezanih medijev, ISSN 0351-5141, 2017, letn. 44, št. 99, str. 15-28, avtorj. sl. [COBISS.SI-ID 23579912].

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Narečno slovaropisje
Course title:	Dialectal Lexicography

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Mihaela Koletnik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

**Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:**

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

1. Uvod v slovaropisje: opredelitev vede, temeljni pojmi, tipologija, izdelava in uporaba slovarjev ter slovarsko urejenih priročnikov.

Contents (Syllabus outline):

1. Introduction to lexicography: definition of science, fundamental concepts, typology, writing and usage of dictionaries and lexicographically arranged manuals.

<p>2. Zgradba slovarskega gesla: temeljni razdelki, obvezne in neobvezne sestavine, označevanje, medgeselsko povezovanje.</p> <p>3. Narečno slovaropisje: posebnosti makro- in mikrostrukture, vrste narečnih slovarjev, opredelitev narečnega besedja, razmerje med jezikovnostrukturnim opisom in slovarjem.</p> <p>4. Zgodovina slovenskega narečnega slovaropisja (od Registra v Dalmatinovi Bibliji do danes), razčlemba slovenskih narečnih slovarjev.</p> <p>5. Postopek uslovarjenja narečnega gradiva: priprava iztržkov iz zvočnega zapisa narečnega besedila, izdelava geslovnika, zasnova geselskega članka</p>	<p>2. Structure of the lexical entry: basic sections, obligatory and non-obligatory components, marking, inter-entry connections.</p> <p>3. Dialectal lexicography: specifics of the macro- and microstructure, kinds of dialectal dictionaries, definition of dialectal vocabulary, relation between linguistically-structural description and dictionary.</p> <p>4. History of the Slovene dialectal lexicography (from Register in Dalmatin's Bible until today), analysis of the Slovene dialectal dictionaries.</p> <p>5. Procedure of arranging dialectal matter into a dictionary: preparation of results from audio recording of dialectal text, writing the entry list, concept of an entry particle.</p>
---	--

Temeljni študijski viri / Readings:

Anja Benko, 2013: *Narečna bera : koroška narečja*. <http://www.narecna-bera.si/>.

-- 2015: Slovenska (strokovna) narečna leksikografija, njeni dosežki in prikaz možnosti za nadaljnje delo. V: Zuljan Kumar, Danila (ur.), Dobrovoljc, Helena (ur.). *Zbornik prispevkov s simpozija 2013*. Nova Gorica: Založba Univerze. str. 105-117.

-- 2016: Slovensko narečno slovaropisje : razvoj, stanje in prihodnost. V: ŠTER, Katarina (ur.), ŽAGAR KARER, Mojca (ur.). *Historični seminar 12*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. 2016, str. 123-143.

Stanislaus Hafner, Erich Prunč (ur.), 1980: *Lexikalische Inventarisierung der slowenischen Volkssprache in Kärnten: Grundsätzliches und Allgemeines*, Graz: Institut für Slawistik der Universität Graz.

Karmen Kenda-Jež, Peter Weiss, 1999: Posebnosti (slovenskega) narečnega slovaropisja, *Seminar slovenskega jezika, literature in kulture: Zbornik predavanj 35*, Ljubljana: Filozofska fakulteta. 27-46.

-- 2002, Skladenjski podatki v (slovenskem) narečnem slovarju, *Jezikoslovni zapiski 8*. 47-60.

Sidney I. Landau, 1991: *Dictionaries: The Art and Craft of Lexicography*, Cambridge idr.: Cambridge University Press.

Peter Weiss, 2000: Označevanje v slovenskih narečnih slovarjih, *Jezikoslovni zapiski 6*. 27-44.

-- 2003: Uvod v (slovenski) narečni slovar, *Jezikoslovni zapiski 9.1*. 49-61.

-- 2015: *Slovar govorov Zadrecke doline med Gornjim Gradom in Nazarjami (A-H)*. Ljubljana: Založba ZRC, Znanstvenoraziskovalni center SAZU. ISBN 978-961-254-827-8.

<http://fran.si/195/peter-weiss-slovar-govorov-zadrecke-doline-med-gornjim-gradom-in-nazarjami>.

Cilji in kompetence:

Cilji predmeta so:

- seznaniti študente z osnovami (narečnega) slovaropisja, uzavestiti razlike med slovarji knjižnega jezika in drugozvrstnimi slovarji, med uslovarjenjem govornega in pisane besede;

Objectives and competences:

This course's objectives are:

- to teach students the fundamentals of (dialectal) lexicography, make them aware of difference between dictionaries of literary language and other types of dictionaries, between arranging in dictionary spoken and written words;

- vzpostaviti povezavo med teoretičnim slovaropisnim znanjem in stanjem slovenskega (narečnega) slovaropisja;
- pripraviti študente na samostojno slovarsko delo

- to create a connection between theoretical lexicographic knowledge and the state of the Slovene (dialectal) lexicography;
- to prepare students for independent lexicographic work.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje
Študentje:

- prepoznajo vrste (narečnih) slovarjev ter znajo določiti njihovo zgradbo in oceniti ustreznost sestave geselskega članka;
- znajo uporabljati slovarska dela in jih izrabljati za narečno jezikovno razčlemba;
- obvladajo osnovna pravila za sestavo geselskih člankov in jih znajo uporabiti pri razčlembi narečnega besedila;
- znajo sestaviti poljubno slovarsko urejeno zbirko besedja po slovaropisnih načelih;
- znajo uporabiti pridobljeno znanje pri slovarski razčlembi drugih govorjenih jezikovnih zvrsti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding
Students can:

- recognize types of (dialectal) dictionaries and define their structure and assess the adequacy of entry particle structure;
- use lexicographical works and use them for dialectal language analysis;
- apply fundamental rules for creating dictionary entries and ability to use them for analysis of dialectal text;
- creat randomly arranged dictionary collections according to lexicographic principles.
- use acquired knowledge for dictionary analysis of other spoken language styles.

Metode poučevanja in učenja:

Metode dela z besedilom, metode dela z avdio- in videoposnetki.

Learning and teaching methods:

Methods of work with text, methods of work with audiovisual tapes.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

– seminarska naloga,	60 %	Seminar paper.
– pisni izpit (pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja s kolokviji)	40 %	Written examination. (written examination may be substituted for colloquiums)

Reference nosilca / Lecturer's references:

BENKO, Anja, KOLETNIK, Mihaela. Strokovna narečna leksikografija in prikaz izdelave strokovnega narečnega jezikovnega slovarja. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Slovenski jezik na stičišču več kultur*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, ISSN 1408-7464, 102). V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti. 2014, str. 149-166, ilustr. [COBISS.SI-ID [13880116](#)]

KOLETNIK, Mihaela. *Medjezikovni stiki v besedju iz pomenskega polja kmetija v slovenskogoriškem narečju*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 109). Maribor: Mednarodna založba

Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2015. 350 str., ilustr. ISBN 978-961-6930-31-4. [COBISS.SI-ID [83732481](#)]

KOLETNIK, Mihaela. Prekmursko besedje za gospodarska poslopja, kmečko dvorišče in kmečka opravila v Pleteršnikovem slovarju. *Slavia Centralis*, ISSN 1855-6302. [Tiskana izd.], 2015, letn. 8, št. 1, str. 165-187. [COBISS.SI-ID [21385480](#)]

KOLETNIK, Mihaela, ŠABEC, Tina. Frazemi s poimenovanji za domače živali v notranjskem zagorskem govoru. *Slavia Centralis*, ISSN 1855-6302. [Tiskana izd.], 2017, letn. 10, št. 1, str. 40-60. [COBISS.SI-ID [23224584](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Oblikoslovje
Course title:	Morphology

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15	30			105	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

Melita Zemljak Jontes

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial: slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Študent mora poznati osnovne pojme jezikoslovja in sistematičnost jezikovnih ravnin.

Pogoji za pristop k izpitu:

- opravljena seminarska vaja,
- pri seminarju predstavljen primer izbrane oblikoslovne posebnosti,
- 75-odstotna prisotnost pri seminarskih vajah in seminarjih.

Prerequisites:

Student must know fundamental concepts of linguistics and systematics of language levels.

Exam requirements include:

- prepared and performed seminar paper exercise,
- at seminar prepared and performed an example of selected morphological particularity,
- 75% attendance at seminar exercise and seminar.

Vsebina:

Oblikoslovje – splošno, umestitev v jezikovni sistem.
Inherentne lastnosti besednih vrst.
Naglasni vzorci v oblikoslovju.
Besedne vrste – pregled po posameznih besednih vrstah.
Različnost pristopov k sistematizaciji posameznih besednih vrst na podlagi njihovih oblikoslovnih značilnosti.
Morfematika – pojem morfema, pomen slovničnih morfemov.
Oblikoslovne kategorije.
Oblikoslovna paradigmatika (oblikospreminjevalni in oblikotvorni vzorci).
Besedne vrste v razmerju do stavčnih členov.
Stilistika oblikoslovnih prvin.
Poglobljene vaje oblikoslovne analize s poudarkom na stilistiki oblikoslovnih prvin.
Oblikoslovne posebnosti v slovenskem jeziku.

Contents (Syllabus outline):

Morphology – general, placement in language system.
Inherent characteristics of word classes.
Stress patterns in morphology.
Word classes – overview according to individual word class.
Variety of approaches to systemization of particular word classes according to their morphemic characteristics.
Morphematics – concept of morpheme, meaning of grammatical morphemes.
Morphemic categories.
Morphemic paradigmatic (morphological and verb form patterns)
Word classes in relation to sentence elements.
Stylistic of morphemic elements.
In depth exercises in morphemic analysis with the emphasis on stylistic of morphemic elements.
Morphological particularities in Slovene language.

Temeljni študijski viri / Readings:

Bernard RAJH, 2004: Prispevki k obravnavi (slovenskega) oblikoslovja. *Studia Historica Slovenica*, letnik 4, št. 2/3. 695–709.

Slovenski pravopis, 2010. Ljubljana: ZRC SAZU. 87–108. <https://fran.si/>.

Irena STRAMLJIČ BREZNIK, 2014: *Medmeti v slovenskem jeziku*. Maribor: Založba Pivec.

Jože TOPORIŠIČ, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba.

–, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja Maribor. 235–462.

–, 2003: *Oblikoslovne razprave*. Ljubljana: Založba ZRC SAZU.

Andreja ŽELE, 2003: Slovarska obravnava povedkovnika. *JiS*, letnik 48, št. 2. 3–15.

–, 2014: *Slovar slovenskih členkov*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, Zbirka Slovarji.

Cilji in kompetence:

Študentje se seznanijo z oblikoslovjem kot eno izmed jezikovnih ravnin in z njeno umestitvijo v jezikovni sistem. Spoznajo sistemsko urejenost jezika po posameznih besednih vrstah in njihovo razmerje do stavčnih členov, seznanijo se z inherentnimi lastnostmi besednih vrst in z njihovimi oblikoglasnimi značilnostmi. Poglobljeno se seznanijo z drugačnimi pristopi k obravnavi značilnosti posameznih besednih vrst. Usvojijo pojem morfema in njegove povezave z oblikoslovno paradigmatiko. Študentje so sposobni strokovno ustrezno kritično sami oblikoslovno analizirati besedilo in v vsakdanji rabi slovenskega jezika poiskati oblikoslovne posebnosti, napake, nedoslednosti ter jih znajo z ustrezno jezikoslovno terminologijo in s pomočjo normativnih priročnikov slovenskega jezika tudi pojasniti.

Objectives and competences:

Students get acquainted with morphology as one among language levels and with its placement in language system. They learn systemic arrangement according of particular word classes and their relation to sentence elements; they get familiar with the inherent characteristics of word classes and with their morphophonemic characteristics. They obtain a profound knowledge about different approaches to treating characteristics of particular word classes. They adopt the concept of morpheme and its connectedness to morphological paradigmatic. Students are capable of professional and critical morphological analysis of the text. They are capable of finding morphological particularities, errors, inconsistencies in the everyday use of the Slovene language and are able to use appropriate linguistic terminology and with the help of normative manuals of the Slovene language also to explain their use.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študentje poznajo oblikoslovno ravnino kot del splošnega jezikovnega ustroja. Poznajo sistemsko urejenost in paradigmatiko posameznih besednih vrst vključno z njihovo morfemsko strukturo, oblikoglasnimi značilnostmi in povezavo s skladenjsko ravnino. Poznajo različne poglede na obravnavo posameznih besednih vrst, ki niso zavedeni v slovnici slovenskega jezika kot temeljnem jezikoslovnem priročniku. Razumejo stilistične razlike oblikoslovnih prvin ter jih znajo uporabiti v različnih izraznih položajih, tudi konkretne primere oblikoslovnih posebnosti. Študentje so na praktičnih primerih oblikoslovne analize besedila sposobni tudi z intenzivnim lastnim domačim delom prikazati obvladovanje usvojenega znanja.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
Students are familiar with the morphological level as a part of general language system. They are acquainted with systematic structure and paradigmatic of particular word classes including their morphemic structure, morphophonemic characteristics and connectedness with syntactical level. They are acquainted with various aspects of treatment of particular word classes that are not listed in grammar of the Slovene language as a fundamental linguistic manual. They understand the stylistic differences of morphological elements and are able to use them in different expression positions, including the morphological particularities. Students are capable to morphemically analyze texts as well as with their intense work at home prove the obtained knowledge.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Usvojitev znanja oblikoslovnih kategorij, besednih vrst, njihovih oblikoglasnih značilnosti, raznolikosti obravnave in klasifikacije besednovrstnih značilnosti, njihove morfemske strukture ter povezave oblikoslovne ravnine s skladenjsko je nujno za razumevanje in usvajanje skladenjskih zakonitosti slovenskega knjižnega jezika.

Transferable/Key Skills and other attributes: Adoption of knowledge about morphological categories, word classes, their morphophonemic characteristics, variety of approaches and classification of the word class characteristics, their morphemic structure and relation to morphemic levels with syntactical is necessary for understanding and adopting syntactical laws of the Slovene standard language.

Metode poučevanja in učenja:

Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo, delo v spletni učilnici. Metode referata, razlage, diskusije in študije primera, prikazovanja.

Learning and teaching methods:

Frontal work, work in group, individual work, work in ICT classroom. Method of report, explanation, presentation, discussion, study of an example.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Aktivno sodelovanje v seminarju in pri seminarjskih vajah (75 % prisotnost je obvezna).	10 %	Active participation in seminar and seminar exercises (obligatory presence 75 %).
Pri seminarju predstavljen primer izbrane oblikoslovne posebnosti.	10 %	At seminar prepared and performed an example of selected morphological particularity.
Seminarska vaja (opravljena seminarska vaja je pogoj za pristop k izpitu).	20 %	Prepared and performed seminar paper exercise (seminar paper exercise is necessary to be able to do examination).
Pisni izpit (opravljen pisni izpit je pogoj za pristop k ustnemu izpitu).	30 %	Written examination (passed written examination is necessary to be able to do oral examination).
Ustni izpit.	30 %	Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMLJAK JONTES, Melita, 2018: Besedišče Cankarjeve črtice Bobi v normativnih slovarskih priročnikih slovenskega jezika in nacionalnem korpusu *Gigafida*. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.): *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru: ob stoti obletnici Cankarjeve smrti* (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 410–421.

ZORKO, Zinka, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2016: Glasoslovje in oblikoslovje v štajerskih govorih Mislinje, Strmca in Šentruperta. V: MAVER, Igor (ur.): *Stanonikov zbornik: študije in eseji s področja literarnih in sorodnih ved*. 1. izd. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 157–176.

KOLETNIK, Mihaela, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2016: Styrian and Carinthian in Slovenian popular music. *Intralea online translation journal*, ISSN 1827-000X, special issue, [6]. <http://www.intralea.org/specials/article/2183>.

ZEMLJAK JONTES, Melita, HARAMIJA, Dragica, 2015: Samostalniške manjšalnice v izbranih slovenskih mladinskih literarnih delih. V: STRAMLJIČ BREZNIK, Irena (ur.): *Manjšalnice v slovanskih jezikih: oblika in vloga = Deminutivy v slavjanskih jazykah: forma i rol' = Diminutives in Slavic languages: form and role* (Knjižna zbirka Zora, 113). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 624–638.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Oblikovanje enotne knjižne norme v 19. stoletju

Course title:

Formation of the Common Literary Norm in the 19th century

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Marko Jesenšek

Jeziki /

Languages:

Predavanja / Lecture:

Vaje / Tutorial:

slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

1. Dvojnični razvoj slovenskega jezika v alpskem in panonskem jezikovnem prostoru: osrednje- in vzhodnoslovenska (alpska in panonska jezikovna baza) ter njuno medsebojno približevanje,

Contents (Syllabus outline):

1. Dual development of the Slovene language in the Alpine and Pannonian language area: central and east Slovene (Alpine and Pannonian linguistic basis) and their mutual approaching, intertwining and acquisition in the first half of the 19th century.

<p>prepletanje in prevzemanje v prvi polovici 19. stoletja.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Jezikovni nazori in vprašanje slovenske knjižne norme: Kopitar, Čop, Primic, Slomšek, Bleiweis, Miklošič, Levstik; Kuzmič. Košič, Borovnjak, Kardoš, Ivanocy; Dajnko. 3. Program Zedinjene Slovenije in izenačitev jezikovnega vprašanja z nacionalnim. 4. Nove oblike in poenotenje slovenske knjižne norme; stagnacijsko obdobje v razvoju slovenskega knjižnega jezika v drugi polovici 19. stoletja). 5. Knjižne jezikovne zvrsti: razvoj publicistike in vloga Bleiweisovih Novic pri oblikovanju enotne slovenske knjižne norme; prevajanje Deželnega in Državnega zakonika. 6. Preobrazba ljudskega slovstva in jezika. 7. Novoslovenščina/Slovene v drugi polovici 19. stoletja (razvoj novejšje slovenske pisave in Levčev pravopis). 	<ol style="list-style-type: none"> 2. Language principles and the question of the Slovene literary norm: Kopitar, Čop, Primic, Slomšek, Bleiweis, Miklošič, Levstik; Kuzmič. Košič, Borovnjak, Kardoš, Ivanocy; Dajnko. 3. Program of Zedinjene Slovenije and equalizing the language question with the national. 4. New forms and homogenizing of literary norm; stagnation period in development of the Slovene literary language in the second half of the 19th century). 5. Literary language types: development of journalism and the role of Bleiweis's Novic in forming common Slovene literary norm; translation of the Deželni and Državni zakonik. 6. Transformation of the folk literature and language. 7. Novoslovenščina/Slovene in the second half of the 19th century (development of the newer Slovene writing and Levčev pravopis).
--	---

Temeljni študijski viri / Readings:

Martina Orožen, 1996: *Oblikovanje enotnega slovenskega knjižnega jezika v 19. stoletju*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Marko Jesenšek, 2011: Osrednje- in vzhodnoslovenski knjižni jezik - med alpsko in panonsko slovenščino = Die zentral- und ostslowenische Schriftsprache - zwei Sprachen im slowenischen Alpen- und Pannonien-Raum. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Globinska moč besede : red. prof. dr. Martini Orožen ob 80-letnici*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 80). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 234-250. [COBISS.SI-ID 18683656]

Breda Pogorelec, 1973: Delež Koroške pri procesu ustaljevanja slovenskega knjižnega jezika v 19. st. *SSJLK IX*. 71-81.

Jože Toporišič (ur.), 1981: *Anton Breznik, Jezikoslovne razprave*.

Cilji in kompetence:

1. Študenti se seznanijo z neenotnostjo slovenskega knjižnega jezika in poenotenjem knjižne norme sredi 19. stoletja.
2. Predmet pomaga pri razumevanju zapletenih jezikovnih razmer v Avstro-Ogrski in nemirnem 19. stoletju, ko se je začel boj za individualnost slovenskega jezika.
3. Študenti pridobijo znanje o oblikovanju slovenske knjižne norme v 19. stoletju, seznanijo se z odnosom do jezika v t. i. Pomladi narodov in spoznajo pomen

Objectives and competences:

1. Students are acquainted with non-uniformity of the Slovene literary language and with the homogenization of literary norm in the middle of the 19th century.
2. The course helps with understanding the complex language circumstances in Austro-Hungary and turbulent 19th century when the struggle for individuality of the Slovene language begun.
3. Students obtain knowledge on formation the Slovene literary norm in the 19th century; they get familiar with the relation toward language in the so called Spring of

slovenskega knjižnega jezika in jezikovne enotnosti pri nastajanju slovenske nacionalne države.

4. Razumevanje romantične »formule«: jezikovna enotnost = državotvornost. Jezikovna enotnost kot predpogoj za nacionalno združitev Slovencev v eni državi.
5. Študenti spoznajo, kdaj, zakaj in kako je novoslovenščina/Slovene (enotni slovenski knjižni jezik) postala skupno, enotno normativno sredstvo sporazumevanja med Slovenci – v danih sociolingvističnih okoliščinah marčne revolucije se je začel pospešeno oblikovati po letu 1848.
6. Jezik kot državotvorni element; jezikovna dinamika 19. stoletja kot napoved dogodkov v Sloveniji s konca 20. stoletja (jezikovno vprašanje se izenači s političnim, jezikovna enotnost /samostojnost/ je pogoj za politično osamosvojitve in samostojno državnost).

Nations and learn about the meaning of the Slovene literary language and language cohesion in emerging of the Slovene national state.

4. Understanding the romantic »formula«: language cohesion = state forming. Language cohesion as a precondition for national integration of the Slovenes in a single state.
5. Students know when, why and how the New Slovene/Slovene (common Slovene literary language) became common normative means of communication among Slovenes – in given social linguistic circumstances of the march revolution it started to form with a great acceleration after the year 1848.
6. Language as a patriotic element; language dynamic of the 19th century as a prediction of events at the end of the 20th century (language question equals political, language homogeneity /independence/ is a precondition for political independence and independent statehood).

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študent pozna jezikovne okvire, ki so v Pomladi narodov povzročile narodnostno zavedanje in prizadevanje za nacionalno prebujanje v Avstro-Ogrski; navede vse pomembne jezikovne dogodke prve polovice 19. stoletja, ki so povzročili nacionalno prebujanje; pozna avtorje in nosilce takih jezikovnih idej; razume zakonitosti, ki so privedle do poenotenja slovenske knjižne norme, procese poenotenja in razmerja med različnimi knjižnimi različicami; razume in razloži (jezikovno) povezanost v slovenskem geografskem prostoru – model izenačenja jezikovnega in nacionalnega/političnega vprašanja iz 19. stoletja sooči z dogodki na Slovenskem konec 20. stoletja in določi jezik kot enega izmed temeljnih državotvornih elementov; kritično ovrednoti položaj slovenskega jezika po Pomladi narodov in predstavi razkorak med teorijo in prakso »novoslovenščine« v drugi polovici 19. stoletja (refleksija na razumevanja sodobnih jezikovnih razmer).

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Students are familiar language frames which in the period of the Spring of Nations caused national awareness and strivings for national awakening within Austro-Hungary; They can state all of the important language related events in the first half of the 19th century which caused national awakening; are familiar with authors and holders of these language ideas; they understand laws which led to unification of the Slovene literary norm, processes of unification and relations between various literary variations; they understand and are able to explain (language) connectedness within the Slovene geographic space – a model of equalization of language and national/political issues from the 19th century confront with the events from the end of the 20th century and determines language as one among fundamental state forming elements; they critically assess position of the Slovene language after the Spring of Nations and present a discrepancy between theory and practice of the »New-Slovene« in the second half of the 19th

<p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študent pogloblja teoretične in metodološke pristope ob analizi jezikovnih dejstev z namenom, da še neznana zgodovinska jezikovna dogajanja učinkovito razlaga in pojasnjuje. Študent uporablja domačo in tujo literature pri zbiranju in interpretiranju podatkov iz zgodovine slovenskega jezika 19. stoletja, kritično analizira različne jezikovne koncepte in dela sinteze, ki so uporabne za sodobno jezikovno politiko in načrtovanje; (refleksija na enačbo: jezikovna enotnost je pogoj za nacionalno samostojnost).</p>	<p>century (reflection on of understanding contemporary language circumstances).</p> <p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <p>Students deepen theoretical and methodological approaches while analyzing linguistic facts with the purpose to effectively explain still unknown historical language events. Students use Slovene and foreign literature for gathering and interpreting data from the history of the Slovene language in the 19th century; they critically analyze various language concepts and perform synthesis which are useful for the contemporary language policy and planning; (reflection of equation: language unity is a precondition for national independence).</p>
---	---

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, delo v skupinah, individualne naloge, filmi.

Learning and teaching methods:

Lectures, work in group, individual homework, film.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Domače naloge.	40 %	Homework.
Aktivno sodelovanje na predavanjih.	20 %	Active participation in lectures.
Ustni izpit.	40 %	Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. JESENŠEK, Marko. Slovene standard language between the centre and the periphery. *Stud. slav. Acad. Sci. Hung. = Studia Slavica Hung.*, 2010, vol. 55, no. 2, str. 279-287, doi: 10.1556/SSLav.55.2010.2.13. [COBISS.SI-ID 18070280]
2. JESENŠEK, Marko. Dvojnični razvoj slovenskega jezika v alpskem in panonskem jezikovnem okolju = The Slovene language duality development in the Alpine and Pannonian linguistic environment. *Stud. slav. (Ostrava)*, 2011, 15, str. 193-201. [COBISS.SI-ID 18847240]
3. JESENŠEK, Marko. *The Slovene language in the Alpine and Pannonian language area : the history of the Slovene language*. Kraków: Universitas, 2005. 365 str. ISBN 83-242-0577-2. [COBISS.SI-ID 13984520]
4. JESENŠEK, Marko. *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*, (Zora, 33). Maribor: Slavistično društvo, 2005. 235 str. ISBN 961-6320-27-0. [COBISS.SI-ID 55373057]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Od pridige do kratke proze
Course title:	From Sermon to Short Prose

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					90	4

Nosilec predmeta / Lecturer: Izred. prof. dr. Blanka Bošnjak

Jeziki / Languages: Predavanja / Lecture: slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Sodelovanje in 80-odstotna prisotnost pri predavanjih.

Prerequisites:

Participation and an attendance of 80% of lectures.

Vsebina:

1. Na osnovi poznavanja pojmov iz starejše slovenske književnosti do l. 1800 (še posebej s področja pridigarske prakse) se pri tem predmetu vsebine nadgrajujejo in povezujejo s slovensko kratko pripovedno prozo 19. in 20. stoletja v smislu literarnih referenc (npr.: metaliterarni govor, citati struktur, stilizacija, empirični citati, aluzija, izposoje) in različnih oblik kratke proze npr. anekdote, novele ...
2. Ob tem bo podrobneje predstavljena še klasifikacija načinov medbesedilnega sklicevanja, ki ga predstavljata skupini citatnih figur in citatnih zvrsti na jezikovni in besedilni ravni, in jo povežemo s strukturo pridige in kratke proze.
3. Sledi interpretacija posameznih pridig in slovenske kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja v smislu intertekstualnosti.

Contents (Syllabus outline):

1. Based on known concepts of older Slovene literature until the year 1800 (especially from the field of sermon practice) the contents of the course are expanded and connected to the Slovene short prose of the 19th and 20th century in sense of literary references (e.g.: meta-literary speech, quotations of structures, stylization, empirical quotations, allusions, borrowings) and various forms of the short prose e.g. anecdotes, short stories novels...
2. Next to that the classification of modes of inter textual referential notes which are presented by the groups quotation figures and quotation types at the language and textual level, and is linked with structure of sermon and short prose.
3. That is followed by Interpretation of individual sermons and Slovene short prose of the 19th and 20th century in sense of inter-textuality.

Temeljni študijski viri / Readings:

- Aleksandra Bizjak, 2005: *Pridiga kot žanr*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. (Uvodno poglavje.)
- BOŠNJAK, Blanka. *Med sodobnostjo in tradicijo*. 1. natis. Maribor: Založba Pivec, 2015. (Izbrana poglavja.)
- –, 2003. Pisatelj Milan Pugelj kot pomemben člen v kratkoprozni ustvarjalnosti iz začetka 20. st. na Slovenskem (1., 2. del). *Jezik in slovstvo* 48, 6: 61–73; 1: 3–16.
 - –, 2010: Vodnikovo prozno delo. *Jezik in slovstvo* 55, 1/2, 61-75.
- Marko Juvan, 2000: *Vezi besedila*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura. (Zbirka Novi pristopi). Str. 113–131.
- George A. Kennedy, 2001: *Klasična retorika ter njena krščanska in posvetna tradicija od antike do sodobnosti*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Str. 359–375.
- Matjaž Kmecl, 1975: *Od pridige do kriminalke ali o meščanskih začetkih slovenske pripovedne proze*. Ljubljana: Mladinska knjiga. (Pregledno.)
- Gregor Kocijan, 1983: *Kratka pripovedna proza od Trdine do Kersnika*. Ljubljana: DZS.
- - 2012: *Slovenska kratka proza 1919–1929*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

A. S. Snoj, 1997: *Homiletika: božje sporočilo v človeški govorici. Teološke in homiletične osnove oznanjevanja*. Ljubljana: Družina. Str.: 121–135 ter 154–164.

Ustrezni viri.

Cilji in kompetence:

1. Pridigarska praksa in pridigarska besedila starejše slovenske književnosti do l. 1800.
2. Struktura kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja.
3. Literarne reference (metaliterarni govor, citati struktur, stilizacija, empirični citati, aluzija, izposoje).
4. Klasifikacija načinov medbesedilnega sklicevanja, ki ga predstavljata skupini citatnih figur in citatnih zvrsti na jezikovni in besedilni ravni.
5. Intertekstualno povezovanje strukture pridige in kratke proze, tudi na ravni različnih oblik kratke proze, npr. anekdote, novele ...
6. Interpretacija posameznih pridig in slovenske kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja.

Objectives and competences:

- Sermon practice and sermon texts of the older Slovene literature until the year 1800.
- Structure of the short narrative prose of the 19th and 20th century.
- Literary reference (meta-literary speech, quotation structure, stylization empirical quotations, allusion, borrowings).
- Classification of modes of inter-textual referential notes which is presented by groups of quotation figures and quotation types at the language and textual levels.
- Inter-textual linkage of the structure of sermon and short prose, also at the level of different forms of short prose, e.g. anecdote, short prose...
- Interpretation of individual sermons and Slovene short prose of the 19th and 20th

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- Zmožnost razumevanja in poznavanje pridigarske prakse in pridigarskih besedil starejše slovenske književnosti do l. 1800.
- Zmožnost razumevanja in poznavanje strukture kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja.
- Zmožnost razumevanja in poznavanje literarnih reference (npr.: metaliterarni govor, citati struktur, stilizacija, empirični citati, aluzija, izposoje).
- Zmožnost razumevanja in poznavanje klasifikacije načinov medbesedilnega sklicevanja.
- Zmožnost razumevanja in poznavanje strukture pridige in kratke proze v kontekstu intertekstualnega povezovanja tudi preko različnih oblik kratke proze, npr. anekdote, novele ...

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

- Capability of understanding sermon practice and sermon texts of the older Slovene literature until the year 1800.
- Capability of understanding and recognition of the structure of the short narrative prose of the 19th and 20th century.
- Capability of understanding and recognition literary references (meta-literary speech, quotation structure, stylization empirical quotations, allusion, borrowings).
- Capability of understanding and recognition of classification of modes of inter-textual referential notes.
- Capability of understanding and recognition of the structure of sermon and short prose in a context of inter-textual connection, also through various forms of short prose e.g. anecdote, short prose ...

<p>– Zmožnost interpretacije posameznih pridig in slovenske kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja.</p> <p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poznavanje in povezovanje vedenj s področja pridigarske prakse in pridigarskih besedil starejše slovenske književnosti do l. 1800 ter strukture kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja s pomočjo literarnih referenc kakor tudi načinov medbesedilnega sklicevanja. 2. Veščina interpretiranja posameznih pridig in slovenske kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja v smislu intertekstualnosti in pojavljanja različnih oblik kratke proze, npr. anekdote in kratke pripovedi v pridigi. 	<p>– Capability of interpreting particular sermons and short prose of the 19th and 20th century.</p> <p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Recognition and connection of knowledge from the field of sermon practice and sermon texts until the year 1800 and structures of short narrative prose of the 19th and 20th century by using literary references as well as modes inter-textual reference. 2. Interpretation skills related to individual sermons and Slovene short prose of the 19th and 20th century in sense inter-textuality and appearance of various forms of short prose e.g. anecdote and short stories in sermon.
<p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Poznavanje in povezovanje vedenj s področja pridigarske prakse in pridigarskih besedil starejše slovenske književnosti do l. 1800 ter strukture kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja s pomočjo literarnih referenc kakor tudi načinov medbesedilnega sklicevanja. 4. Veščina interpretiranja posameznih pridig in slovenske kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja v smislu intertekstualnosti in pojavljanja različnih oblik kratke proze, npr. anekdote in kratke pripovedi v pridigi. 	<p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Recognition and connection of knowledge from the field of sermon practice and sermon texts until the year 1800 and structures of short narrative prose of the 19th and 20th century by using literary references as well as modes inter-textual reference. 4. Interpretation skills related to individual sermons and Slovene short prose of the 19th and 20th century in sense inter-textuality and appearance of various forms of short prose e.g. anecdote and short stories in sermon.

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> – <i>Poučevanja</i>: znanstvene metode: historična, formalnoanalitična, primerjalna in interpretacijska metoda. – <i>Učenja</i>: formalnologične metode - analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija. – Metode razlage, diskusije in študije primera.

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> – <i>Teaching</i>: scientific methods: historic, formal analytical, comparative and interpretation method. – <i>Learning</i>: formal logical method - analysis, synthesis, deduction, induction, description. – Method of explanation, discussion, study of an example.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

<p>Pisni izpit.</p> <p>Domače naloge.</p>	<p>70 %</p> <p>30 %</p>	<p>Written examination.</p> <p>Homework.</p>
---	-------------------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

<p>BOŠNJAK, Blanka. Subverzija, aktualnost in kritična uzaveščenost literature Mojce Kumerdej = Subversion, topicality, and critical consciousness in the writings of Mojca Kumerdej. V: SLUGA,</p>

Kristina (ur.). *Vilenica : pisati in preživeti = writing and surviving*. Ljubljana: Društvo slovenskih pisateljev: = Slovene Writers' Association. 2018, str. 66-83. [COBISS.SI-ID [24085256](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Minimalizem in sodobna slovenska kratka proza. *Sarajevski filološki susreti : zbornik radova*, ISSN 2233-1018, Mednarodna naučna konferencija Sarajevski filološki susreti IV, u Sarajevu, 22. do 24. septembra 2016, 2018, knj. 2, str. 120-128. [COBISS.SI-ID [24236552](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Subverzivnost Cankarjevega dela Hlapec Jernej in njegova pravica. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru : ob stoti obletnici Cankarjeve smrti*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 241-250. [COBISS.SI-ID [24212232](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Žanrske prvine v sodobni slovenski kratki prozi. V: BAJZEK LUKAČ, Marija (ur.). *Slovenistika 10 : [zbornik predavanj, Budimpešta, 26. oktober 2016]*, (Opera Slavica Budapestinensia, ISSN 1789-3976, Symposia Slavica). Budapest: ELTE BTK, Szilv Filológiai Tanszék. 2017, str. 169-180. [COBISS.SI-ID [23413000](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Narativne strategije v pridigah Matije Vertovca. *Jezik in slovstvo*, ISSN 0021-6933. [Tiskana izd.], 2016, letn. 61, št. 3/4, str. 81-89, 166. [COBISS.SI-ID [63135330](#)].

BOŠNJAK, Blanka. *Med sodobnostjo in tradicijo*. 1. natis. Maribor: Založba Pivec, 2015. 197 str. ISBN 978-961-6968-34-8. [COBISS.SI-ID [85129217](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Leopold Volkmer in razvoj vzhodnoštajerske književnosti na prelomu 18. in 19. stoletja. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Leopold Volkmer : prvi posvetni pesnik na slovenskem Štajerskem*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 106). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2015, str. 55-71. [COBISS.SI-ID [21386504](#)].

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Pokrajinske različice slovenskega knjižnega jezika

Course title:

Regional Variants of the Slovene Literary Language

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Marko Jesenšek

**Jeziki /
Languages:**

Predavanja / slovenščina/Slovene

Lecture:

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

1. Slovenski alpski in panonski jezikovni prostor in njuna razlikovalnost v najstarejših slovenskih molitvenih obrazcih.

Contents (Syllabus outline):

1. Slovene Alpine and Pannonian language space and its difference in the oldest Slovene sermon patterns.

<p>2. Knjižne in pokrajinske različice slovenskega jezika</p> <ul style="list-style-type: none"> – koroška različica, – prekmurska različica, – vzhodnoštajerska različica, – tržaška in videmska usmeritev. <p>Analiza besedil pokrajinskih jezikovnih različic in razlaga vzrokov za njihovo funkcijsko (ne)popolnost oz. okrnjenost; Razlikovalnost v glasoslovju, oblikoslovju in skladnji ter obravnava posebnosti pri posameznih besednih vrstah in kategorijah (spol, sklon, število; oseba, čas, naklon, način...).</p> <p>Nastajanje značilne terminologije in vprašanje normativnosti jezikovnih različic. Značilno besedje in kontrastivna primerjava z narečji.</p> <p>3. Delo s slovarji (Alasia; Megiser, Jarnik, Gutsman; Apostel, Čebul, Zgajšek, Harman, Alič, Penn, Miklošič; Murko, Caf) – teoretični in praktični vidiki slovaropisja in sestava pokrajinskih slovarjev (rokopisne in tiskane izdaje ter njihov vpliv na oblikovanje slovenskega besedišča).</p> <p>4. Normativnost v slovnica (Gutsman; Zagajšek, Šmigoc, Dajnko, Murko, Muršec; Pavel) – teoretične osnove in razlikovalna norma do osrednjeslovenskega knjižnega jezika.</p>	<p>2. Literary and regional variants of the Slovene language</p> <ul style="list-style-type: none"> – Carinthia variant, – Prekmurjevariant, – East Styria variant, – Triest and Udine direction. <p>The analysis of texts of regional language variants and explanation of causes for their functional (in)perfection, partiality; Differentiation in phonetics, morphology and syntax and dealing with specifics regarding particular word classes and categories (gender, case, number; person, tense, mood, voice ...). Emerging of characteristic terminology and question of normativity of language variant. Characteristic vocabulary and contrastive comparison with dialects.</p> <p>3. Work with dictionaries (Alasia; Megiser, Jarnik, Gutsman; Apostel, Čebul, Zgajšek, Harman, Alič, Penn, Miklošič; Murko, Caf) – theoretical and practical aspect of lexicography and composition of regional dictionaries (manuscript and printed editions and their influence on the formation of Slovene vocabulary).</p> <p>4. Normativity in grammar manuals (Gutsman; Zagajšek, Šmigoc, Dajnko, Murko, Muršec; Pavel) – theoretical fundamentals and differentiating norm from the central Slovene literary language.</p>
---	---

Temeljni študijski viri / Readings:

<p>Breda Pogorelec, 2011: <i>Zgodovina slovenskega knjižnega jezika</i>. Ljubljana.</p> <p>Marko Jesenšek, 2009: Nastanek in razvoj vzhodnoštajerskega knjižnega jezika. <i>Čas. zgod. narodop.</i>, letn. 80 = n. v. 45, št. 1, str. 93-112.</p> <p>– –, 2005: Nastanek in razvoj prekmurskega knjižnega jezika. <i>Slavistična revija</i>. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2004 [i.e. 2005], letn. 53, št. 1, str. [1]-12.</p> <p>– –, 2005: <i>The Slovene Language in Alpine and Panonian Language Area</i>. Krakow.</p> <p>– –, (ur.), 2008: <i>Od Megiserja do elektronske izdaje Pleteršnikovega slovarja</i>. Maribor, (ZORA 56).</p> <p>Martina Orožen, 2003: <i>Razvoj slovenske jezikoslovne misli</i>. Maribor, (ZORA 26)</p> <p>Vilko Novak, 1976: <i>Izbor prekmurskega slovstva</i>. Ljubljana.</p>

Cilji in kompetence:

<p>Študenti spoznajo dvojnični razvoj slovenskega knjižnega jezika in vse njegove pokrajinske (knjižne) različice.</p> <p>Spoznajo vzroke za nastanek pokrajinskih jezikovnih različic na Slovenskem in jih ne razlagaj kot jezikovni partikularizem ali</p>

Objectives and competences:

<p>Students get to know doublet development of Slovene literary language and all of its regional (literary) variants.</p> <p>They get to know causes for the origin of regional language variants in Slovenia and do not see them as language particularism or</p>

separatizem Razumejo različne slovnične zgradbe slovenskega jezika, poznajo razlikovalno besedje, glasoslovje, oblikoslovje in skladnjo v razvoju slovenskega jezika. Usvojijo slovaropisne načine in tehnike pri sestavljanju slovenskih pokrajinskih slovarjev. Seznanijo se z različnimi teoretičnimi in praktičnimi principi pri sestavljanju slovnice slovenskega jezika.

separatism. They understand various grammar structures of the Slovene language, know dissimilative vocabulary, phonetics, morphology and syntax in development of the Slovene language. They adopt lexicographic modes and techniques of composing Slovene regional dictionaries. They are acquainted with various theoretic and practical principles of composing grammar manuals of the Slovene language.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Sociolingvistično, nacionalno in državnoopravno gledano je slovenski jezik danes enoten, do sredine 19. stoletja pa je imel vsaj dve knjižni različici in več pokrajinskih norm. Študenti razumejo dvojnični razvoj slovenske knjižne norme kot posledico alpskega (karantanskega) in panonskega jezikovnega, kulturnega, zgodovinskega in geografskega vpliva. Pokrajinskost slovenskega jezika ne enačimo z jezikovnim odpadništvom – Trubarja razumemo kot začetnika osrednjeslovenskega knjižnega jezika (tej smeri so se pridružili Korošci in Tržačani), Števana in Mikloša Küzmiča kot glavna predstavnika prekmurskega knjižnega jezika in Dajnka kot slovničarja in utemeljitelja vzhodnoštajerske knjižne različice.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Študent pozna, bere in razume besedila, napisana v različicah slovenskega knjižnega jezika ter zna utemeljiti različne razvojne usmeritve v glasoslovju, oblikoslovju, skladnji in besedju.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
From sociolinguistic, national and state and legal aspect the Slovene language today is common, until the middle of the 19th century it had at least two variants and several regional norms. Students understand double development of the Slovene literary norm as a consequence of Alpine (Carinthian) and Pannonian language, cultural, historic and geographic influence. We do not equate the regionality of the Slovene language with language dissidence – Trubar is considered as the forefather of the central Slovene literary language (this direction was joined by Carinthians and Trieste), Števan and Mikloš Küzmič as major representatives of the Prekmurje literary language and Dajnko as grammarian and founder of the East Styrian literary variant.

Transferable/Key Skills and other attributes:
Student knows, reads and understands texts written in variants of the Slovene literary language and is able to provide arguments for various development directions in phonetics, morphology, syntax and vocabulary.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, delo v skupinah, individualne naloge, kviz, filmi.

Learning and teaching methods:

Lectures, work in group, individual assignments, quiz, film.

Načini ocenjevanja:

Ustni izpit
Domače naloge
Aktivno delo študenta v seminarju

Delež (v %) /
Weight (in %)

40%
40 %
20%

Assessment:

Oralexamination.
Homework.
Active participation in seminar.

Reference nosilca / Lecturer's references:

JESENŠEK, Marko. *Poglavja iz zgodovine prekmurskega jezika*, (Zora 88) Maribor 2012. Maribor: Mednarodna knjižna zbirka.

JESENŠEK, Marko. *Prekmurski jezik med knjižno normo in narečjem*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 129). Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2018. 303 str. ISBN 978-961-286-222-0, doi: 10.18690/978-961-286-220-0. [COBISS.SI-ID 95727361]

financer: ARRS, Programi, P6-0156, SI, Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine

JESENŠEK, Marko. *Slovenski jezik v visokem šolstvu, literaturi in kulturi*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 117). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2016. 235 str. ISBN 978-961-6930-42-0. [COBISS.SI-ID 88400385]

JESENŠEK, Marko. *Poglavja iz zgodovine vzhodnoštajerskega jezika*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 110). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2015. 389 str. ISBN 978-961-6930-38-3. [COBISS.SI-ID 84988673]

JESENŠEK, Marko. *Slovenski jezik med preteklostjo in sedanostjo*. Praha: Verbum, 2015. 266 str., ilustr. ISBN 978-80-87800-22-5. [COBISS.SI-ID 21280776]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Pragmatično jezikoslovje
Course title:	Pragmatic Linguistics

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni
obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Mira Krajnc Ivič

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoj za pristop k izpitu je 80-% prisotnost pri kontaktnih urah in opravljena seminarska naloga.

Prerequisites:

Exam requirements include: an attendance rate of 80% of all sessions (lectures, seminars) and seminar paper.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

<ul style="list-style-type: none"> – Definicija/opredelitev jezikovne pragmatike. – Pojem in pomen konteksta oz. sporočanjskih okoliščin, kot so udeleženci: tvorec, naslovnik; družbeno razmerje med udeleženci, namen, nanašajski okvir, sporočajski položaj; (so)besedilo. – Komunikacijska načela: načelo sodelovanja (Grice) in pogovorne implikature, načelo vljudnosti in vljudnostne strategije, načelo menjavanja udeležencev v udeleženskih vlogah. – Teorija relevantnosti. – Nanašajnska in druga zaporedja v besedilu/diskurzu. – Jezikovna sporazumevalna zmožnost. – Teorija govornih dejanj. – Razredi govornih dejanj po Austinu, Searlu, Kunst Gnamuševi. – Večfunkcijskost govornih, komunikacijskih dejanj. – Konstativ in performativ. – Jezikovnopragsmatična opredelitev jezikovne zvrstnosti. – Medkulturna pragmatika in medkulturno sporazumevanje. 	<ul style="list-style-type: none"> – Definition/outlining of linguistic pragmatics. – The terms and their meanings: context, communicational factors, such as the participants (the speaker, the addressee), social relations between participants, purpose, frame of reference, stance of communication, (con)text. – Principles of communication: cooperative principle (Grice) and conversational implicatures, politeness principle and politeness strategies, principle of turn-taking. – Relevance theory. – Co-occurrence and other similar aspects of textuality in discourse/text. – Linguistic communicative competence. – Speech act theory. – Types of speech acts according to Austin, Searle, Kunst Gnamuš. – Multifunctionality of speech and communicational acts. – Constantive and performative. – Defining of language variation in terms of linguistic pragmatics. – Intercultural pragmatics and intercultural communication.
---	--

Temeljni študijski viri / Readings:

J. Austin, 1990: *Kako napravimo kaj z besedami*. Prev. B. Lešnik. Ljubljana: Založba ŠKUC: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.

M. Krajnc Ivič, 2010. Jezikovnopragsmatične analize v slovenistiki. V: GORJANC, Vojko (ur.), ŽELE, Andreja (ur.). *Izzivi sodobnega jezikoslovja*, (Zbirka Razprave FF). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

M. Krajnc Ivič, 2013: *Osnove pragsmatičnega jezikoslovja*. <http://www.ff.uni-mb.si/oddelki/slovanski-jeziki-in-knjizevnosti/e-gradivo/>

O. Kunst Gnamuš, 1984: *Govorno dejanje – družbeno dejanje. Komunikacijski model jezikovne vzgoje*. Ljubljana: Pedagoški inštitut. Ustrezna poglavja.

V. Mikolič, 2004: Medkulturna pragmatika pri pouku slovenščine kot J2. *Jezik in slovstvo*. 3–4. Ljubljana.

J. Verschueren, 2000: *Razumeti pragsmatiko*. Ljubljana: Založba *cf.

R. Zadavec–Pešec, 1994: *Pragsmatično jezikoslovje*. Temeljni pojmi. 1. natis. Ljubljana: Pedagoški inštitut, Center za diskurzivne študije.

I. Ž. Žagar, 2009: *Od performativa do govornih dejanj*. Dissertationes 1. Digitalna knjižnica. (1989)

Cilji in kompetence:

Študent prepozna sporočajski položaj in ga ustrezno ovrednoti ter glede na okoliščine oceni ustreznost, učinkovitost in efektnost besedila. Prepozna udeležencevo upoštevanje ali neupoštevanje komunikacijskih načel.

Objectives and competences:

Students recognise the communication situation, are able to evaluate it, and, according to circumstances, can determine the text's sufficiency and its effectiveness. Students can determine whether the speaker follows the

Spreminja sporočanje okolščine in temu ustrezno (pre)oblikuje besedilo/diskurz. Ugotavlja razlike med besedili/diskurzi. Besedila, potek diskurza vrednoti tudi glede na medkulturne razlike med udeleženci komunikacijskega stika in glede na relevantnost v vsakem posameznem komunikacijskem stiku.

Predvideni študijski rezultati:

communication principles. Students change context variables and are able to adapt the text/discourse accordingly. They notice the differences between discourses/texts. Furthermore, students evaluate texts and flow of the discourse according to intercultural differences between those involved in cultural contact, and according to relevance in each communication contact.

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:
Ozavesti vedenje o razlikah med sporočanskimi položaji, tvori in analizira nove situacije ter vrednoti tako nastala besedila.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Pridobivanje in nadgrajevanje jezikovne zmožnosti (slovnična pravilnost in pragmatična ustreznost).

Knowledge and understanding:
Students realise the differences between various communication situations, are able to form and analyse new situations and evaluate the resulting texts.

Transferable/key skills and other attributes:
Gaining and upgrading language competence (grammar and pragmatic competence).

Metode poučevanja in učenja:

Individualno in delo v skupini, delo v dvojicah
Metode razlage, diskusije in študije primera, razprava, viharjenja možganov. Domače naloge.

Learning and teaching methods:

Individual, group and pair work.
Method of explanation, interpretation, discussion, debate, study of an example and brainstorming. Homeworks.

		Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Načini ocenjevanja:			
- Pisni izpit,	70 %	- Written examination,	
- aktivno sodelovanje na predavanjih in seminarju,	10 %	- Active participation in lectures and seminar.	
- seminarska naloga.	20 %	- seminar paper.	

Reference nosilca / Lecturer's references:

KRAJNC IVIČ, Mira. Implikativno komuniciranje in oblikovanje soslednih parov : (na gradivu v slovenskem jeziku in o njem). V: WEISS, Peter (ur.). *Slovensko in slovansko*, (Jezikoslovni zapiski, ISSN 0354-0448, 19, št. 1). Ljubljana: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. 2013, 19, št. 1, str. 187-197. [COBISS.SI-ID 35883053]

KRAJNC IVIČ, Mira. Kohezivno-konektorska sredstva v besedilih, nastalih v predvolilnih obdobjih. *Slavistična revija : časopis za jezikoslovje in literarne vede*, ISSN 0350-6894. [Tiskana izd.], jul.-sep. 2015, letn. 63, št. 3, str. 269-283. http://www.srl.si/sql_pdf/SRL_2015_3_03.pdf. [COBISS.SI-ID 21759496]

KRAJNC IVIČ, Mira. O neposrednem, spontanem, govornem besedilu z jezikovnostilističnega in jezikovnopragmatičnega vidika. V: SMOLEJ, Mojca (ur.). *Slovnica in slovar - aktualni jezikovni opis*, (Obdobja, ISSN 1408-211X, Simpozij, = Symposium, 34). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2015, del 1, str. 393-400. [COBISS.SI-ID 21737736]

KRAJNC IVIČ, Mira. Poskus prikaza dinamike vrednot in odnosov v Cankarjevem Kralju na Betajnovi : jezikovnopragmatični vidik. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Rojena v narečje : akademikinji prof. dr. Zinki Zorko ob 80-letnici*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 114). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2016, str. 671-685, ilustr. [COBISS.SI-ID [21987848](#)]

KRAJNC IVIČ, Mira. Humorja ni nikoli preveč --- ali pač. V: BAJZEK LUKAČ, Marija (ur.). *Slovenistika 10 : [zbornik predavanj, Budimpešta, 26. oktober 2016]*, (Opera Slavica Budapestinensia, ISSN 1789-3976, Symposia Slavica). Budapest: ELTE BTK, Szlav Filológiai Tanszék. 2017, str. 157-168. [COBISS.SI-ID [23410696](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Pridižni vzorci v starejši slovenski književnosti
Course title:	Sermon Patterns in Older Slovene Literature

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni/ selective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15					75	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Blanka Bošnjak

Jeziki / Languages:

Predavanja / Lecture: slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial:

Prerequisites:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje**študijskih obveznosti:**

Jih ni.

None.

Vsebina:

0. Teoretična opredelitev pridige kot polliterarnega žanra ter kot oblike cerkvenega govora.
1. Postavitev pridige kot žanra v medbesedilni kontekst skozi analizo medbesedilnih in retoričnih figur (npr. zgled ali eksempl, primera s topično podobo ali aluzija, navedek/citat ali sentenca, alegorična razlaga ...).
2. Zgodovinski pregled razvoja pridige v kontekstu starejšega slovenskega slovstva.
3. Stilna, idejna, motivno-tematska in retorična analiza pridig različnih obdobj in smeri na Slovenskem: npr. reformatorja Primoža Trubarja, kapucina Janeza Svetokriškega, kapucina Rogerija Ljubljanskega (Mihaela Krammerja), jezuita Jerneja Basarja, Jurija Japlja, Matije Vertovca, Franca Kosarja, Petra Pavla Glavarja, A. M. Slomška ...
4. Dodatne interpretacije pridig avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Contents (Syllabus outline):

5. Theoretical definition of sermon as half-literary genre and as a form of the church discourse.
6. Placing sermon as genre in inter textual context through the analysis of inter-textual and rhetorical figures (e.g. model or example, comparison with a topic image or allusion, quote/citation, allegoric explanation ...).
7. Historical overview of the sermon development in a context of older Slovene literature.
8. Stylistic, idea, motive-thematic and rhetoric analysis of sermons of different periods and directions in Slovene land: e.g. by reformist Primož Trubar, Franciscan kapucina Janez Svetokriški, Franciscan Rogerij Ljubljanski (Mihael Krammer), jesuit Jernej Basarj, Jurij Japelj, Matija Vertovec, Franc Kosarj, Peter Pavel Glavar, A. M. Slomšek ...
Additional sermon interpretations by previously named authors of particular periods.

Temeljni študijski viri / Readings:

Aleksandra Bizjak, 2005: *Pridiga kot žanr*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. (Uvodno poglavje.)

Marko Juvan, 2000: *Vezi besedila*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura. (Zbirka Novi pristopi). Str. 113–131.

George A. Kennedy, 2001: *Klasična retorika ter njena krščanska in posvetna tradicija od antike do sodobnosti*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Str. 359–375.

Jelka Kernev-Štrajn, 2009: *Renesansa alegorije: alegorija, simbol, fragment*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Str. 25–59.

A. S. Snoj, 1997: *Homiletika: božje sporočilo v človeški govorici. Teološke in homiletične osnove oznanjevanja*. Ljubljana: Družina. Str.: 121–135 ter 154–164.

Ustrezni viri.

Cilji in kompetence:

1. Teoretična opredelitev pridige.
2. Pridiga kot polliterarni žanr in kot oblika cerkvenega govora.
3. Medbesedilni kontekst pridige (npr. analiza medbesedilnih in retoričnih figur).
4. Zgodovinski pregled razvoja pridige v kontekstu starejšega slovenskega slovstva.
5. Stilna, idejna, motivno-tematska in retorična analiza pridig različnih obdobj in smeri na Slovenskem: npr. reformacije, baroka, razsvetljenstva.
6. Dodatne interpretacije pridig avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Objectives and competences:

1. Theoretical definition of sermon.
2. Sermon as half-literary genre and as a form of church discourse.
3. Inter-textual context of sermon (e.g. analysis of inter-textual and rhetoric figures).
4. Historical overview of sermon development in the context of older Slovene literature of.
5. Style, idea, motive-thematic and rhetoric analysis of sermons in different periods and directions in the Slovene land: e.g. Reformation, Baroque, Enlightenment.
6. Additional interpretations of sermons by authors of particular periods.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Zmožnost in poznavanje:

1. Teorije pridige.
2. Medbesedilnost pridige (ustrezna analiza).
3. Zgodovinski razvoj pridige v okviru starejšega slovenskega slovstva.
4. Razumevanje stilne, idejne, motivno-tematske in retorične analize pridig številnih ključnih avtorjev/pridigarjev različnih obdobj in smeri na Slovenskem (od reformacije preko baroka do razsvetljenstva).
5. Veščina interpretacije pridig avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Veščina interpretiranja ter stilna, idejna, motivno-tematska in retorična analiza pridig številnih ključnih avtorjev/pridigarjev različnih obdobj in smeri na Slovenskem (od reformacije preko baroka do razsvetljenstva).

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Capacity and knowledge:

1. Theories of sermon.
2. Inter-textuality of sermon (an adequate analysis).
3. Historical development of sermon within frames of the older Slovene literature.
4. Understanding style, idea, motive-thematic and rhetoric analysis of sermons by various key authors /preachers from the various periods and directions in Slovene lands (from Reformation to Baroque and Enlightenment).
5. Skill of interpreting sermons by authors of particular periods.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Skill of interpreting and style, idea, motive-thematic and rhetoric analysis of sermons by numerous key authors/preachers from different periods and directions in Slovene land (from Reformation to Baroque and).

Metode poučevanja in učenja:

Metode:

Learning and teaching methods:

- teaching: scientific methods historical, formal-analytical method with emphasis on interpretation method,

- poučevanja: znanstvene metode: historična, formalnoanalitična metoda in poudarek na interpretacijski metodi,
- učenja: formalnologične metode – analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.
- Metode razlage, diskusije in študije primera.

- learning: formal logical method – analysis, synthesis, deduction, induction, description.
- Method of explanation, discussion, study of an example.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Pisni izpit.	70 %	Written examination.
Domače naloge.	30 %	Homework.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Trubarjeva pridižna besedila v kontekstu protestantizma. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *500 let reformacije : zbornik povzetkov, Maribor, 9.-10. 11. 2017*. Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnost: Evngeličanska cerkvena občina Maribor. 2017, str. 14. https://www.um.si/mednarodno-sodelovanje/splosno/Documents/Zbornikpovzetkov_500%20let%20protestantizma.pdf. [COBISS.SI-ID [23469576](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Pridige Matije Vertovca v kontekstu razvijanja kulturne kompetence. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo : ob 80-letnici Jožeta Lipnika = When Slovene language didactics meets poetry : Jože Lipnik's 80th anniversary*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 119). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2017, str. 286-295. [COBISS.SI-ID [22915080](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Narativne strategije v pridigah Matije Vertovca. *Jezik in slovstvo*, ISSN 0021-6933. [Tiskana izd.], 2016, letn. 61, št. 3/4, str. 81-89, 166. [COBISS.SI-ID [63135330](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Leopold Volkmer in razvoj vzhodnoštajerske književnosti na prelomu 18. in 19. stoletja. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Leopold Volkmer : prvi posvetni pesnik na slovenskem Štajerskem*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 106). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2015, str. 55-71. [COBISS.SI-ID [21386504](#)].

BOŠNJAK, Blanka. *Med sodobnostjo in tradicijo*. 1. natis. Maribor: Založba Pivec, 2015. 197 str. ISBN 978-961-6968-34-8. [COBISS.SI-ID [85129217](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Recepcija slovenskega dela Leopolda Volkmerja : pomen za vzhodnoštajersko književnost. V: ŽBOGAR, Alenka (ur.). *Recepcija slovenske književnosti*, (Obdobja, ISSN 1408-211X, Simpozij, = Symposium, 33). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2014, str. 47-54. <http://www.centerslo.net/files/file/simpozij/simp33/Zbornik/Bosnjak.pdf>. [COBISS.SI-ID [20942600](#)].

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Razvoj slovenskega jezika – vokalizem
Course title:	Development of the slovene language - vocalism

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type:

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:

Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Za opravljanje sprotnega preverjanja znanja s kolokviji je prisotnost na predavanjih obvezna.

Prerequisites:

For regular knowledge testing, participation is obligatory.

Vsebina:

1. Glasoslovne in naglasne značilnosti pozne praslovanščine in prve južnoslovanske spremembe.
2. Izhodiščni vokalni sistem in 1. razvojna faza od 6. do 10. stoletja.
3. Pregled razvojnih etap v slovenskem vokalizmu.
4. Glavne slovenske glasoslovne in naglasne spremembe.
5. Razvoj posameznih glasov in naglasov do današnjih narečij.

Contents (Syllabus outline):

1. Phonologic and accent characteristics of the late proto Slavic language in the first South Slavic changes.
2. Fundamental vocal system and the 1st development phase from the 6th to 10th century.
3. Overview of the development phases in the Slovene vocalism.
4. Major Slovene phonetic and accent changes.
5. Development of particular voices and accents until today's dialects.

Temeljni študijski viri / Readings:

Marc L. Greenberg, 2002: *Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika*. Maribor: Založba Aristej.

Jakob Rigler: *Začetki slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana: SAZU, 1968.

Fran Ramovš, 1936: *Kratka zgodovina slovenskega jezika*. Ljubljana: Akademska založba.

-- 1950: Relativna kronologija slovenskih akcentskih pojavov. *Slavistična revija III*. 16–22.

Matej Šekli: Sinhronija in diahronija v opisnem in zgodovinskem jezikoslovju. V: KRANJČ, Simona (ur.). *Meddisciplinarnost v slovenistiki*, (Obdobja, Simpozij, = Symposium, 30). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2011, str. 455-460.

Jože Toporišič: Tvorbeni model slovenskega knjižnega naglasa. *SR* 36/2 (1988).

Zinka Zorko: Samoglasniški sestavi v slovenskih narečjih. *SSJLK* (1994).

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje diahronih razsežnosti jezikovnih pojavov.
2. Pojmovanje jezika kot hierarhično urejenega sestava.
3. Spoznavanje zgodovinskega razvoja kot pogoj za razumevanje sistemskih zakonitosti knjižnega jezika.

Objectives and competences:

1. getting acquainted with diachronic dimensions of language phenomena.
2. Comprehending language as a hierarchically arranged system.
3. getting acquainted with a historical development as a precondition for understanding system laws of the literary language.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje:

- razumejo najstarejše glasoslovne spremembe praslovanščine po naselitvi Slovanov v Alpah, na Krasu in v panonskem prostoru in jih znajo povezati s sistemom slovenskega (knjižnega) jezika;
- razumejo razvojne smernice v slovenskem vokalizmu;
- razumejo pojme, zakonitosti in procese v razvoju slovenskega jezika;

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Students:

- understand the oldest phonologic changes of Proto-Slavic language after settlement of Slaves in Alps, on Karst and in Pannonian space and are able to connect them to the system of the Slovene (literary) language;
- understand development directions in the Slovene vocalism;
- understand phenomena, laws and processes in development of the Slovene language;

<ul style="list-style-type: none"> - uporabljajo pridobljeno znanje (principe in zakonitosti) na posameznih primerih (znajo analizirati glasoslovje narečnih besedil); - iščejo povezave s sodobnim jezikom in - utemeljujejo ter razlagajo sinhrono podobo jezika s principi diahronije. <p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – razvijanje sposobnosti kontrastivne analize ob narečnih, zgodovinskih in drugih besedilih; – razvijanje diahronnega pogleda na slovenski jezik; – povezovanje diahronih in sinhronih jezikovnih konceptov; – zbirajo in razlagajo podatke iz zgodovine jezika; – prepoznavajo, rešujejo in kritično analizirajo sodobna jezikovna vprašanja s pomočjo diahronnega pogleda na jezik.

<ul style="list-style-type: none"> - use the acquired knowledge (principles and laws) in particular cases (are able to analyze phonetics of dialectal texts); - search the connection with the contemporary language and - argue and explain the synchronic image of language with principles of diachronic. <p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – developing a capacity for contrastive analysis of dialectal, historical and other texts; – developing a diachronic view on the Slovene language; – connecting diachronic and synchronic language concepts; – students gather and explain data from history of language; - they identify, solve and critically assess the contemporary linguistic issues by applying diachronic view on language.

Metode poučevanja in učenja:

Metoda dela z besedilom, metoda dela z avdio- in videoposnetki, skupinsko in individualno delo.

Learning and teaching methods:

Method of work with text, method of work with audio- and video records, group and individual work.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Pisni izpit. (pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja s 4 kolokviji)	100 %	Written examination. (written examination may be substituted for 4 colloquiums)

Reference nosilca / Lecturer's references:

VALH LOPERT, Alenka, KOLETNIK, Mihaela. Non-standard features of the Slovene language in Slovene popular culture, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 127). Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2018. 175 str. ISBN 978-961-286-207-7, doi: 10.18690/978-961-286-207-7. [COBISS.SI-ID 95357441]

KOLETNIK, Mihaela. Interlinguistic contacts in the lexicon for "house" in the Eastern Slovenske gorice sub-dialect. V: KUČIŠ, Vlasta (ur.). Transkulturalität im mehrsprachigen Dialog = Transcultural communication in multilingual dialogue, (Translatologie (Hamburg), ISSN 1869-5655, Bd. 17). Hamburg: Dr. Kovač. 2018, str. 289-310. [COBISS.SI-ID 23800584]

KOLETNIK, Mihaela. Samostalniške manjšalnice v prleških narečnih slovarjih. Jezikoslovni zapiski : zbornik Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša, ISSN 0354-0448. [Tiskana izd.], 2017, 23, št. 1, str. 23-39, tabele. [COBISS.SI-ID 23381768]

KOLETNIK, Mihaela. Narečna poimenovanja za zdravilne rastline v Krajinskem parku Goričko. Annales : anali za istrske in mediteranske študije, Series historia et sociologia, ISSN 1408-5348. [Tiskana izd.], 2016, letn. 26, št. 4, str. 671-688, ilustr., doi: 10.19233/ASHS.2016.50. [COBISS.SI-ID 22917128]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Razvoj slovenskega jezika – konzonantizem in morfologija

Course title:

Development of the Slovene Language – Consonantism and Morphology

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Natalija Ulčnik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial:

**Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:**

Pogoja za pristop k izpitu: 80-odstotna prisotnost na predavanjih in seminarjih; opravljena seminarska naloga.

Prerequisites:

Exam prerequisites: 80 % presence in lectures and seminar; seminar paper.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

<p>Predavanja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metoda notranje (interne) rekonstrukcije in njen pomen 2. Izhodiščni indoevropski soglasniški sestav in osnovne glasoslovne spremembe iz indoevropščine v praslovanščino 3. Primerjava praslovanskega in starocerkvenoslovanskega soglasniškega sestava 4. Razvoj slovenskih soglasnikov in soglasniških skupin od Brižinskih spomenikov do knjižnega jezika 20. stoletja 5. Slovenski konzonantski sistemi 6. Razvoj slovenskega oblikoslovja od Brižinskih spomenikov do knjižnega jezika 20. stoletja: samostalnik, pridevnik, zaimek, števniki in glagol – opredelitev glagolskih vrst, klasifikacija, osebne in neosebne oblike, časovni sistem, opisne glagolske oblike, vid; dvojinske oblike samostalnikov in glagolov ter proces pluralizacije 7. Primerjava starocerkvenoslovanskega in slovenskega (ne)knjižnega oblikoslovja <p>Seminar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza besedil od Brižinskih spomenikov do 20. stoletja na konzonantski in morfološki ravni (cerkveno slovstvo, umetnostna in neumetnostna knjižna besedila, narečna besedila) 2. Interpretacija konzonantskih in morfoloških kategorij na lingvističnih kartah 3. Soočanje z glasoslovno/morfološko težjimi primeri; razreševanje problematičnih mest 4. Priprava na izdelavo seminarske naloge in na samostojno raziskovalno delo 	<p>Lectures:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Method of internal reconstruction and its significance 2. Basic Indo European consonant system and fundamental phonemic changes from the Indo European to Proto-Slavic 3. Comparison of the Proto-Slavic and Old Church Slavic consonant systems Development of the Slovene consonants and consonant groups from Freising Monuments to the literary language of the 20th century 5. Slovene consonant systems 6. Development of the Slovene morphology from the Freising Monuments to the literary language of the 20th: noun, adjective, pronoun, numeral and verb – defining of verbal types, classification, personal and impersonal forms, tense system, descriptive verb forms, aspect; dual form of nouns and verbs and process of pluralization 7. Comparison between Old Church Slavic and Slovene (non)literary morphology <p>Seminar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analysis of the texts from the Freising Monuments to the 20th century on consonant and morphologic level (church literature, artistic and non-artistic literary texts, dialectal texts) 2. Interpretation of consonant and morphological categories on linguistic maps 3. Confrontation with phonologic/morphologic more difficult cases; solving problem spots 4. preparation for seminar paper and independent research work
---	--

Temeljni literatura in viri / Readings:

Marc L. GREENBERG, 2002: *Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika*. Maribor: Založba Aristej.

Tjaša JAKOP, 2008: *Dvojina v slovenskih narečjih*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Marko JESENŠEK, 2005: *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 33).

Martina OROŽEN, 2003: *Razvoj slovenske jezikoslovne misli*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 26).

Fran RAMOVŠ, 1924: *Historična gramatika slovenskega jezika II – Konzonantizem*. Ljubljana: Učiteljska tiskarna.

Fran RAMOVŠ, 1952: *Morfologija slovenskega jezika*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

Tine LOGAR, 1996: *Dialektološke in jezikovnozgodovinske razprave*. Ljubljana: Založba ZRC.

Cilji in kompetence:

1. Poglobljeno in temeljito spoznavanje diahronih razsežnosti jezikovnih pojavov.
2. Pojmovanje jezika kot hierarhično urejenega sestava.
3. Spoznavanje zgodovinskega razvoja kot pogoj za razumevanje sistemskih zakonitosti knjižnega jezika.
4. Dojemanje pomena za slovenščino značilnih oblikoslovnih kategorij.
5. Prepoznavanje in razumevanje arhaičnih soglasniških in oblikoslovnih elementov v slovenščini.

Objectives and competences:

1. In depth and fundamental knowledge of diachronic dimensions of the language phenomena.
2. Perceiving language as a hierarchically arranged system.
3. Getting to know historical development as a condition for understanding systemic laws of the literary language.
4. Grasping the significance of specific morphological categories that are typical for the Slovene language.
5. Recognizing and understanding the archaic consonant and morphemic elements of the Slovene language.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje:

- poznajo najstarejše slovenske glasoslovne in oblikoslovne spremembe in jih znajo povezati s sistemom slovenskega (knjižnega) jezika;
- poznajo razvojne smernice slovenskih soglasnikov in oblikoslovja;
- razumejo pojme, zakonitosti in procese v razvoju slovenskega jezika;
- uporabljajo diahrono principe in zakonitosti pri analizi glasoslovja in oblikoslovja slovenskih narečnih ter zgodovinskih besedil;
- iščejo povezave s sodobnim jezikom;
- utemeljujejo ter razlagajo sinhrono podobo jezika s principi diahronije;
- so zmožni samostojne interpretacije za slovenščino značilnih konzonantskih in morfoloških kategorij.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- razvijanje sposobnosti kontrastivne analize ob narečnih, zgodovinskih in drugih besedilih;
- razvijanje diahronnega pogleda na slovenski jezik;
- povezovanje diahronih in sinhronih jezikovnih konceptov ter zbiranje in razlaganje podatkov iz zgodovine jezika;
- prepoznavanje, reševanje in kritično analiziranje sodobnih jezikovnih vprašanj s pomočjo diahronnega pogleda na jezik.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Students:

- are familiar with the oldest Slovene phonetic and morphologic changes and are able to connect them to the system of the Slovene (literary) language;
- they know development guidelines of the Slovene consonants and morphology;
- they understand concepts, laws and processes in a development of the Slovene language;
- use diachronic principles and laws for analyzing phonology and morphology of the Slovene dialectal and historical texts;
- they are looking for connections to the contemporary language;
- argue and explain the synchronic image of language with the principles of diachrony;
- are capable of independent interpretation of consonants and morphological categories that are typical for the Slovene language.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- developing the capacity of contrastive analysis of dialectal, historical and other texts;
- developing diachronic view on the Slovene language;
- connecting of diachronic and synchronic linguistic concepts and gathering and interpreting data from the history of language;
- identifying, solving and critically analysis of contemporary language issues by using diachronic view on language.

Metode poučevanja in učenja:**Learning and teaching methods:**

Predavanja in seminar.
Metoda dela z besedilom.
Skupinsko in individualno delo.

Lectures and seminar.
Method of work with text.
Group and individual work.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Seminarska naloga z zagovorom. Pisni izpit (pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema).	40 % 60 %	Seminar paper with oral defense. Written examination (written examination may be substituted for 2 colloquiums).
---	----------------------------	---

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Jezikovni posegi v različnih izdajah Cankarjeve komedije Za narodov blagor. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru: ob stoti obletnici Cankarjeve smrti*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 353–364. [COBISS.SI-ID 24206600]

ULČNIK, Natalija. Jezikovna analiza rokopisnih priseg Središča ob Dravi iz leta 1840. V: BJELČEVIČ, Aleksander (ur.), OGRIN, Matija (ur.), PERENIČ, Urška (ur.). *Rokopisi slovenskega slovstva od srednjega veka do moderne*, (Obdobja, ISSN 1408-211X, Simpozij, = Symposium, 36). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2017, str. 303–309. http://centerslo.si/wp-content/uploads/2017/10/Obdobja-36_Ulcnik.pdf, doi: 10.4312/Obdobja.36.303-309. [COBISS.SI-ID 65700962]

ULČNIK, Natalija. Načrt za pridigo iz 15./16. stoletja – prepis in interpretacija besedila. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Rojena v narečje: akademikinji prof. dr. Zinki Zorko ob 80-letnici*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 114). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2016, str. 489–502. [COBISS.SI-ID 21986312]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Skladnja
Course title:	Syntax

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	15	30			90	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

Irena Stramljič Breznik

**Jeziki /
Languages:**

Predavanja /

Lecture:

slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial:

slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Opravljen seminar in 80-odstotna udeležba pri predavanjih, seminarjih in vajah.

Prerequisites:

Seminar paper and an attendance rate of 80% of all sessions (classes, seminars, tutorials).

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

- 1 Opredelitev skladnje v sistemu jezikovnega opisa.
- 2 Predmet raziskovanja.
- 3 Sintaktična struktura slovenskega jezika.
- 4 Nominalizacija in zgradba besednih zvez s slovničnimi razmerji:
 - a) ujemanje,
 - b) vezava,
 - c) primik.
- 5 Skladnja besednih zvez: podrednih, prirednih, pristavčnih,
- 6 Razmerje besedna zveza in stavčni člen.
- 7 Glagolska vezljivost in temeljni stavčni vzorec slovenskega jezika.
- 8 Slovnična razmerja med stavki v povedi:
 - a. enostavčne, pastavčne,
 - b. večstavčne: pri-, pod- in soledne.
- 9 Pomenska podstava povedi in modifikacijske določitve.
- 10 Upovedovalne možnosti in temeljni stilni snopi.
- 11 Besedni in stavčni red.
- 12 Skladenjska raba ločil in njihova vizualizacija v S-strukturah.

- 1 Definition of syntax within the system of linguistic description.
- 2 Subject of research.
- 3 Syntactic structure of the Slovene language.
- 4 Nominalization and composition of phrases with grammatical relations:
 - a) agreement,
 - b) government,
 - c) combination of verb and noun with no case expressed.
- 5 Syntax of phrases: subordinate, coordinate, appended clause,
- 6 Relation phrase and sentence element ship.
- 7 Verbal valence and basic sentence pattern of the Slovene language.
- 8 Grammatical relations between clauses and sentences:
 - a. Simple sentence, minor sentence,
 - b. Complex sentence: coordination, subordination and parataxis.
- 9 Semantic base of sentence and modificational parameters.
- 10 Sentence formation and basic style variations.
- 11 Word and sentence order.
- 12 Syntactic use of punctuation marks and their visualization in S-structurs.

Temeljni študijski viri / Readings:

- Dejan Gabrovšek, 2018: Podredno izraženi protivnost in pojasnjevalnost. *Jezik in slovstvo* (58/2–3). 49–57.
- Domen Krvina, Andreja Žele, 2018: Vzniki: poskus opredelitve njihove vloge v slovenskih zloženih povedih. *Jezikoslovni zapiski* (24/1). 7–25.
- Jože Toporišič, 1976: Stilistika skladenjskih pojavov. *Slavistična revija* (24/1). 29–38.
- 1982: *Nova slovenska skladnja*. Ljubljana: DZS.
- 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja. 487–691.
- Ada Vidovič Muha, 1993: Breznikov jezikoslovni nazor v njegovi razpravi o besednem redu. *Slavistična revija* (41/4). 497–507.
- Andreja Žele, 2001: *Vezljivost v slovenskem knjižnem jeziku (s poudrom na glagolu)*. Ljubljana: ZRC SAZU.
- Andreja Žele, 2016: Odvisniki v slovenščini: vsebinski odvisniki in nepravilni prislovnodoločilni odvisniki. *Slavistična revija* (64/2). 81–94.
- Andreja Žele, 2016: O razlikah med priredno in podredno izraženim razmerjem. *Jezikoslovni zapiski* (22/2). 31–44.
- Andreja Žele, 2018: O aktualnostnočlenitveni stavi v slovenščini. *Jezik in slovstvo* (63/2–3). 59–73.
- Andreja Žele, 2017: Razmerje osebke proti osebkom odvisnik v slovenskih povedih. *Slavistična revija* (65/1). 81–97.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- spoznajo teoretične pojme klasične slovenske skladenjske teorije,
- spoznajo teoretične prispevke novjših raziskovalcev slovenske skladnje,
- spoznajo merila za nastajanje slovničnih razmerij ujemanja, vezave in primika v besednih zvezah,
- spoznajo pretvorbena razmerja stavek – besedna zveza; stavčni člen – odvisnik,
- spoznajo skladenjsko strukturo slovenskega jezika,
- uzavestijo prvine upovedovanja in možnosti skladenjskih modifikacij.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študenti:

- so sposobni soočiti in razumevati novejšo skladenjsko teoretično prispevke in jih vgraditi v klasično skladenjsko teorijo;
- znajo uporabiti teoretično znanje pri praktični skladenjski analizi različnih besedil;
- znajo sestaviti poved po vnaprej dani zapleteni S-strukturi;
- znajo argumentirati ločila glede na S-strukturo povedi;
- znajo razložiti in vizualizirati ločila (vejica, pomišljaj) v S-strukturi.

Razumejo pomen stilistike skladenjskih struktur za upovedovanje v različnih okoliščinah.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Obvladovanje skladnje vpliva na sposobnost ubesediljenja in korektno pravopisno ter pomensko oblikovanje lastnih besedil in sposobnost ustrezne korekcije tujih besedil.

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanje (verbalne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija);

Objectives and competences:

Students:

- get to know theoretical concepts of the classical Slovene syntax theory,
- get to know theoretical contributions by more recent researchers of the Slovene syntax,
- get to know criteria for formation of grammatical relations agreement, government and combination of verb and noun with no case expressed in phrases,
- get to know transformational relations sentence – phrase; sentence element – dependent clause,
- get to know syntax structure of the Slovene language,
- identify the elements sentence formation and possibilities of syntactic modifications.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Students:

- are capable to confront and understand recent syntactical theoretical contributions and to include them into the classical syntax theory;
 - can use their theoretical knowledge in practical syntactic analysis of various text types;
 - can form a sentence according to the complicated S-structure given in advance;
 - can argue punctuation marks according to the given S-structure;
 - can explain and visualize punctuation marks (comma, dash) in the given S-structure.
- They understand the meaning of stylistics of syntactical structures for sentence formation in different circumstances.

Transferable/Key Skills and other attributes:

The proficiency in syntax influences the ability of sentence formation and correct orthographical and semantic formation of one's own texts and ability adequate correction of text by others.

Learning and teaching methods:

- Lectures (verbal methods: explanation, explication, discussion);

<ul style="list-style-type: none"> – seminar (delo z novjšimi teoretičnimi teksti – kritično branje, luščenje ključnih besed, izdelava miselnega vzorca, predstavitev skupini; individualno in skupinsko delo) – seminarske vaje (praktična skladišna analiza besedil, priprava na samostojno izdelavo seminarskega izdelka). 	<ul style="list-style-type: none"> – seminar (work with recent theoretical texts – critical reading, extraction of the key words, presentation to the group; individual and group work) – seminar (practical syntax analysis of texts, preparation for independent writing of seminar paper).
---	---

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) **Assessment:**

<ul style="list-style-type: none"> – Pisni izpit, – ustni izpit, – seminarska vaja. 	<p>70 %</p> <p>10 %</p> <p>20 %</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Written examination, - Oral examination, - seminar exercise.
--	--	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Tipologija zvez s kakor v Cankarjevih črticah Moje življenje. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). Ivan Cankar v medkulturnem prostoru : ob stoti obletnici Cankarjeve smrti, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 320-330. [COBISS.SI-ID 24202248]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Medmet kot besedna vrsta v slovničnih opisih slovenskega jezika. Slavistična revija : časopis za jezikoslovje in literarne vede, ISSN 0350-6894. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2014, letn. 62, št. 1, str. 17-37. http://www.srl.si/sql_pdf/SRL_2014_1_02.pdf. [COBISS.SI-ID 20552200]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Medmeti v slovenskem jeziku. 1. izd. Maribor: Pivec, 2014. 259 str., ilustr. ISBN 978-961-6897-88-4. [COBISS.SI-ID 79615233]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Odlike in odličnosti slovenskega turizma skozi prizmo korpusa TURK. V: JESENŠEK, Marko (ur.). Rojena v narečje : akademikinji prof. dr. Zinki Zorko ob 80-letnici, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 114). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2016, str. 561-574. [COBISS.SI-ID 21970440]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Prefiksoidne zloženke s sestavino video- med pisanjem skupaj in narazen. V: KORIAKOWCEWA, Elena (ur.). Współczesne językoznawstwo słowiańskie : teoria i metodologia badań. Tom 1, Słowotwórstwo. W Siedlcach: Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny, Wydział Humanistyczny, Instytut Filologii Polskiej i Lingwistyki Stosowanej, Międzynarodowy Komitet Slawistów, Komisja Słowotwórstwa. 2016, str. 123-140, graf. prikazi. [COBISS.SI-ID 22949896]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Med besedo in besedno zvezo, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 128). Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2018. 215 str., tabele, graf. prikazi. ISBN 978-961-286-210-7, [COBISS.SI-ID 95492865]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenska književnost do leta 1800
Course title:	Slovene Literature until the year 1800

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	30				165	8

Nosilec predmeta / Lecturer: Blanka Bošnjak

Predavanja / slovenščina/Slovene

Lecture:

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Opravljen seminar in 80-odstotna prisotnost pri predavanjih in seminarjih.

Prerequisites:

Seminar paper and an attendance of 80% of all sessions (lectures and seminars).

Vsebina:

1. Slovensko ljudsko slovstvo: pripovedništvo, pesništvo.
2. Starejše slovstvo/pismenstvo: družbene razmere (naselitev Slovanov, pokristjanjevanje), pregled temeljnih spomenikov slovenskega srednjeveškega pismenstva: Brižinski spomeniki I., II., III., Stiški rokopis, Celovski ali Rateški rokopis, Černjejski (Beneškoslovenski) rokopis, srednjeveško slovstvo v latinščini in nemščini.
3. Začetki slovenske književnosti: protestantska reformacija (Primož Trubar, Sebastjan Krelj, Jurij Dalmatin, Adam Bohorič ...), protireformacija (Tomaž Hren ...), poreformacijski rokopisi (Škofjeloški pasijon, Kalobški rokopis ...).
4. Barok in razsvetljenstvo: družbene razmere, slovenska nabožna književnost konec 17. in 18. stoletja, bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak ...), akademije, posvetna literatura in književnost 17. in 18. stoletja (Janez Vajkard Valvasor, Janez Ludvik Schönleben, Marko Pohlin, Žiga Zois, Valentin Vodnik, Janez Damascen Dev, Anton Tomaž Linhart, Blaž Kumerdej, Jurij Japelj, Štefan Modrinjak ...).
5. Pri seminarju dodatne interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Contents (Syllabus outline):

- Slovene folk literature: prose, poetry.
- Older literature/literacy: social circumstances (settlement of the Slaves, Christianization), overview of the fundamental monuments of the Slovene Medieval literacy: Friesing Monuments I., II., III., Stiški manuscript, Celovski or Rateški manuscript, Černjejski (Beneškoslovenski) manuscript, medieval literature in Latin and German language.
- Beginnings of the Slovene literature: Protestant Reformation, (Primož Trubar, Sebastjan Krelj, Jurij Dalmatin, Adam Bohorič ...), Counter Reformation (Tomaž Hren ...), Post Reformation manuscripts, (Škofjeloški pasijon, Kalobški rokopis ...).
- Baroque and Enlightenment: social circumstances, Slovene religious literature at the end of the 17th and 18th century, bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak ...), academies, sacral literature 17th and 18th century (Janez Vajkard Valvasor, Janez Ludvik Schönleben, Marko Pohlin, Žiga Zois, Valentin Vodnik, Janez Damascen Dev, Anton Tomaž Linhart, Blaž Kumerdej, Jurij Japelj, Štefan Modrinjak ...).
- In seminar additional interpretations of works by authors of individual periods.

Temeljni študijski viri / Readings:

Jože Koruza, 1991: *Slovstvene študije*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Znanstveni inštitut. 9–67, 195–244.

___ ___, 1993: *Značaj Pesniškega zbornika »Pisanice od lepeh umetnost«*. Maribor: Obzorja. 5–48, 269–272.

Jože Pogačnik, 1998: *Slovenska književnost I*. Ljubljana: DZS. 7-218.

SLOVENSKI protestantski pisci (druga, dopolnjena izdaja). Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1966. Slovenska cerkovna ordninga, 1964. 171–175. Katehismus z dvejma izlagama, 1575. 212–249.

Starejša slovenska nabožna književnost, 1997. (Izbral in spremna besedila napisal Igor Grdina). Ljubljana: DZS. (Klasje; 4).

TRUBAR, Primož / *[Trubarjev simpozij v Rimu 2008]*. Celje: Celjska Mohorjeva družba; v Rimu: Slovenska teološka akademija; v Ljubljani: Inštitut za zgodovino Cerkve pri Teološki fakulteti, 2009. (Simpozij v Rimu; 26.) 7–44, 229–259.

Primož Trubar, 2008, 2009: *Abecednik* (1550); *Katekizem* (1550): v sodobni knjižni slovenščini Slovenj Gradec: Združenje Trubarjev forum.

Zgodovina Slovencev. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1979. 94–224.

EZISS: *Brižinski spomeniki, Škofjeloški pasijon* (ali tiskana verzija)

Študent dobi v seminarju seznam obveznih virov, ki jih mora prebrati. Obisk ustreznih institucij (ekskurzija).

Cilji in kompetence:

1. Slovensko ljudsko in starejše nabožno slovstvo.
2. Vpliv zgodovinskih razmer na razmah nabožnega pismenstva.
3. Posamezni spomeniki slovenskega srednjeveškega pismenstva in njihove bistvene značilnosti.
4. Poudarek na stilnih in idejnih značilnostih Brižinskih spomenikov I., III. in II.
5. Latinska in nemška besedila, ki so nastala na slovenskem etničnem ozemlju.
6. Reformacijska in protireformacijska književnost.
7. Zgodovinske in slovstvene razmere v 17. in 18. stoletju.
8. Akademije na Slovenskem v 17. in 18. stoletju.
9. Bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak ...).
10. Slovenska nabožna in posvetna književnost v času baroka.
11. Slovenska književnost razsvetljenstva s poudarkom na umetnem pesništvu in dramatikii.
12. Interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Objectives and competences:

- Slovene folk and older religious literature.
- Influence of historic circumstances on expansion of religious literacy.
- Individual monuments of the Slovene Medieval literacy and their major characteristics.
- Emphasis on stylistic and idea characteristics of the Freising monuments I., III. in II.
- Latina and German texts originating in the Slovene ethnic territory.
- Reformation and Counter reformation literature.
- Historical and literary circumstances in 17th and 18th century.
- Academies in Slovene territory in the 17th and 18th century.
- Bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak ...).
- Slovene religious and sacral literature in Baroque.
- Slovene literature with the emphasis on artistic poetry and.
- Interpretation of works authors of particular.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

1. Razumevanje vpliva zgodovinskih razmer na razmah nabožnega pismenstva.
2. Zmožnost ločitve slovenskega ljudskega in starejšega nabožnega slovstva.
3. Ločevanje posameznih spomenikov slovenskega srednjeveškega pismenstva in razumevanje njihovih bistvenih značilnosti s poudarkom na stilnih in idejnih značilnostih Brižinskih spomenikov I., II. in III. Poznati je treba tudi latinska in nemška besedila, ki so nastala na slovenskem etničnem ozemlju.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

1. Understanding the influence of the historical circumstances on expansion of religious literature.
2. Capability of differentiation of Slovene folk and religious literature.
3. Differentiation of particular monuments of the Slovene Medieval literacy and understanding of their major characteristics with the emphasis on stylistic and idea characteristic of Freising monuments I., II. in III. It is necessary to be familiar with Latin

4. Poznavanje in razumevanje reformacijske in protireformacijske književnosti.
5. Razumevanje vpliva zgodovinskih razmer na razmah slovenske književnosti, bukovištva in akademij v 17. in 18. stoletju.
6. Poznavanje in razumevanje slovenske nabožne in posvetne književnosti v času baroka in razsvetljenstva (proza, pesništvo in dramatika).
7. Zmožnost interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Poznavanje zgodovinskega konteksta na slovenskem etničnem ozemlju od naselitve Slovanov do l. 1800 v povezavi z anonimnim ljudskim ter nabožnim slovstvom/pismenstvom kakor tudi v povezavi z nabožno ter posvetno slovensko književnostjo temeljnih avtorjev posameznih obdobj (reformacije, protireformacije, baroka, razsvetljenstva).

Metode poučevanja in učenja:

Metode:

- poučevanja: znanstvene metode: historična, primerjalna, formalnoanalitična in interpretacijska metoda,
- učenja: formalnogične metode – analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.
- Metode referata, razlage, diskusije in študije primera.

and German texts which were written in the Slovene ethnic territory.

4. Knowing and understanding reformation and Counter reformation literature.
5. Understanding the influence of historic circumstances on expansion of the Slovene literature, bukovištvo and academies in the 17th and 18th century.
6. Knowing and understanding Slovene religious and sacral literature in the period of Baroque and Enlightenment (prose, poetry, dramatic).
7. Capability of interpreting works by authors of the particular period.

Transferable/Key Skills and other attributes: Knowing the historic context in Slovene ethnic territory from the settlement of Slaves to the year 1800 in connection with the anonymous folk and religious literature/literacy as well as in connection with religious and secular literature by major authors of particular periods (Reformation, Counter Reformation, Baroque, Enlightenment).

Learning and teaching methods:

- teaching: scientific methods: historical, comparative, formal-analytical and interpretation method,
- learning: formal-logical method – analysis, synthesis, deduction, induction, description.
- Method of report, explanation, discussion, study of an example.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit.	80 %	Written examination.
Aktivno sodelovanje na predavanjih in v seminarju (kolokvij).	10 %	Active participation in lectures and seminar (colloquy).
Seminarska naloga.	10 %	Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Trubarjeva pridizna besedila v kontekstu protestantizma. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *500 let reformacije : zbornik povzetkov, Maribor, 9.-10. 11. 2017*. Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnost: Evngeličanska cerkvena občina Maribor. 2017, str. 14. https://www.um.si/mednarodno-sodelovanje/splosno/Documents/Zbornikpovzetkov_500%20let%20protestantizma.pdf. [COBISS.SI-ID [23469576](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Pridige Matije Vertovca v kontekstu razvijanja kulturne kompetence. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo : ob 80-letnici Jožeta Lipnika = When Slovene language didactics meets poetry : Jože Lipnik's 80th anniversary*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 119). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2017, str. 286-295. [COBISS.SI-ID [22915080](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Narativne strategije v pridigah Matije Vertovca. *Jezik in slovstvo*, ISSN 0021-6933. [Tiskana izd.], 2016, letn. 61, št. 3/4, str. 81-89, 166. [COBISS.SI-ID [63135330](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Leopold Volkmer in razvoj vzhodnoštajerske književnosti na prelomu 18. in 19. stoletja. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Leopold Volkmer : prvi posvetni pesnik na slovenskem Štajerskem*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 106). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2015, str. 55-71. [COBISS.SI-ID [21386504](#)].

BOŠNJAK, Blanka. *Med sodobnostjo in tradicijo*. 1. natis. Maribor: Založba Pivec, 2015. 197 str. ISBN 978-961-6968-34-8. [COBISS.SI-ID [85129217](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Recepcija slovenskega dela Leopolda Volkmerja : pomen za vzhodnoštajersko književnost. V: ŽBOGAR, Alenka (ur.). *Recepcija slovenske književnosti*, (Obdobja, ISSN 1408-211X, Simpozij, = Symposium, 33). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2014, str. 47-54. <http://www.centerslo.net/files/file/simpozij/simp33/Zbornik/Bosnjak.pdf>. [COBISS.SI-ID [20942600](#)].

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenska književnost po letu 1950
Course title:	Slovene Literature after the year 1950

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	30				165	8

Nosilec predmeta / Lecturer:

Silvija Borovnik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Opravljen seminar in 80-odstotna udeležba pri predavanjih in seminarjih.

Prerequisites:

Seminar paper and an attendance rate of 80% of all sessions (classes, seminars).

Vsebina:

Predavanja zajemajo pregled in analizo temeljnih literarnih del s področja proze, poezije in dramatike, ki so ponujala nove možnosti za razvoj sodobnih literarnih vrst, smeri in slogov v slovenski književnosti druge polovice dvajsetega stoletja; predstavitev odklonov od realizma, vdiranja modernističnih značilnosti, avangardizma, novega realizma in postmodernizma. Seminarsko delo zajema analizo in interpretacijo del Vitomila Zupana, Andreja Hienga, Lojzeta Kovačiča, Mire Mihelič, Dominika Smoleta, Dušana Jovanovića, Marjana Rožanca, Draga Jančarja in sodobnih slovenskih prozaistk kot Marjete Novak Kajzer, Maje Novak, Berte Bojetu, Katarine Marinčič idr. Seminar zahteva aktivno sodelovanje študentov ter izdelavo seminarske naloge.

Content (Syllabus outline):

Lectures comprise overview and analysis of fundamental literary works from the field of prose, poetry and dramatic that offered new possibilities for development of contemporary literary types, directions and styles in Slovene literature in the second half of the 20th century; presentation of deviations from Realism, intrusion of modernistic characteristics, Avant-gardism, New realism and post-Modernism. Seminar work comprises the analysis and interpretation of works by Vitomil Zupan, Andrej Hieng, Lojze Kovačič, Mira Mihelič, Dominik Smole, Dušan Jovanović, Marjan Rožanc, Drago Jančarja and by contemporary Slovene prose female such as Marjeta Novak Kajzer, Maja Novak, Berta Bojetu, Katarina Marinčič and others. Seminar requires students' active participation and handing in seminar paper.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija Borovnik, 2005: *Slovenska dramatika v drugi polovici 20. stoletja*. Ljubljana: Slovenska matica.

Helga Glušič, 2002: *Slovenska pripovedna proza v drugi polovici dvajsetega stoletja*. Ljubljana: Slovenska matica.

Jože Pogačnik (ur.), 2001: *Slovenska književnost III*. Ljubljana: DZS. (pogl. Pripovedna proza, Poezija, Dramatika in Literarne revije in časopisi).

Franc Zadavec, 1997: *Slovenski roman dvajsetega stoletja*. Murska Sobota: Pomurska založba.

Alojzija Zupan Sosič, 2003: *Zavetje zgodbe. Sodobni slovenski roman ob koncu stoletja*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura.

Miran Štuhec, 2003: *Slovenska esejistika v drugi polovici 20. stoletja*. Ljubljana: Slovenska matica.

Tomo Virk, 1998: Čas kratke zgodbe – spremna beseda. V: *Čas kratke zgodbe. Antologija slovenske kratke zgodbe*. Ur. T. Virk. Ljubljana: ŠOU (Beletrina).

Cilji in kompetence:

Literarnozgodovinski pregled in jezikovno-slogovna analiza literarnih del slovenskih avtorjev in avtoric iz druge polovice 20. stol.

Objectives and competences:

Literary historical overview and linguistic stylistic analysis of literary works by authors and female authors from the second half of the 20th century.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Poznavanje razvoja sodobne slovenske književnosti, zlasti književnosti iz obdobja po 2. svetovni vojni ter na koncu 20. stoletja.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
Acquaintance with development of contemporary Slovene literature especially from the period from the WW2 and at the end of the 20th century.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanjain seminar z izdelavo seminarske naloge.
Metode referata, razlage, diskusije, prikazovanja.

Learning and teaching methods:

Lectures and seminar, seminar paper.
Method of report, explanation, presentation, discussion.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Ustni izpit	50 %	Oral examination.
Seminarska naloga	50 %	Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Medkulturnost v romanu Maje Haderlap Engel des Vergessens, Angel pozabe in strategija prevoda v slovenščino = Interculturality in Maja Haderlap's novel Angel of oblivion and strategies of translation into Slovene = Międzykulturowość w powieści Mai Haderlap Engel des Vergessens, Angel pozabe i strategia tłumaczenia na język słoweński. Przekłady Literatur Słowiańskich, ISSN 1899-9417, (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, ISSN 0208-6336), 2016, t. 7, część 1, str. 303-326. [COBISS.SI-ID 23278856]

ŠELA, Ana, BOROVNIK, Silvija. Ženski liki sodobnih slovenskih pisateljic v izbranih zgodovinskih romanih. Studia Historica Slovenica : časopis za humanistične in družboslovne študije, ISSN 1580-8122. [Tiskana izd.], 2018, letn. 18, št. 2, str. 557-586, ilustr., pregl. <http://shs.zgodovinsko-drustvo-kovacic.si/revija/shs-2018-2>, doi: DOI 10.32874/SHS.2018-21. [COBISS.SI-ID 1571461]

BOROVNIK, Silvija. Literarno-jezikovna polifonija in jezikovni prestop v literaturi Brine Svit. V: ZUPAN SOSIČ, Alojzija (ur.). Drugačnost v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi, (Zbirka Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, ISSN 2386-0561). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2016, str. 38-45. http://centerslo.si/wp-content/uploads/2016/06/52_Borovnik.pdf. [COBISS.SI-ID 61076322]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Slovenska književnost v Avstriji

Course title:

Slovene Literature in Austria

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Silvija Borovnik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

80-odstotna udeležba pri predavanjih.

Prerequisites:

Attendance rate of 80 % of all sessions (classes).

Vsebina:

Predavanja zajemajo pregled in analizo novejših slovenske književnosti, ki je nastajala v Avstriji po letu 1960. Ugotavljajo značilnosti in pomen

Content (Syllabus outline):

Lectures comprise overview and analysis of the newer Slovene literature written in Austria after the year 1960. It establishes the characteristics

literarne revije Mladje ter mladjevcev, literarne skupine, ki je na Koroško v Avstriji vnesla nove smernice v književnosti ter jo približala evropskim estetskim tokovom. Sledi analiza temeljnih razvojnih smeri v slovenski prozi na primerih literarnih del Janka Messnerja, Florjana Lipuša, Anite Hudl, Vinka Ošlaka, Maje Haderlap, Cvetke Lipuš, Gustava Januša, Janija Oswald in Cvetke Lipuš idr.)

and significance of literary magazine Mladje and 'mladjevci', a literary group that brought to Carinthia and to Austria new directions in literature and moved it closer to the European aesthetic currents. What follows is the analysis of fundamental literary directions in Slovene prose on examples of literary works by Janko Messner, Florjan Lipuš, Anita Hudl, Vinko Ošlak, Maja Haderlap, Cvetka Lipuš, Gustav Januš, Jani Oswald and Cvetka Lipuš etc.).

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija Borovnik, 1998: *Študije in drobiž*. Ravne na Koroškem: Založba Voranc.

- - 1997: Humor, ironija in groteska v delih Janka Messnerja. *Slavistična revija*, Zdravčev zbornik, 1-2.

- - 2000: Patologija slovenske vasi, nasilje verske institucije in arheologija besede v Lipuševi prozi. *Slavistična revija*, 2.

Reginald Vospernik, Pavle Zablatnik, Erik Prunč, Florjan Lipuš (ur.), 1985: *Slovenska beseda na Koroškem /Das slowenische Wort in Karnten. Pismenstvo in slovstvo od začetkov do danes*. Wien: Osterreichischer Bundesverlag.

Cilji in kompetence:

Spoznavanje razvoja in značilnosti sodobne slovenske književnosti, ki se je oblikovala in še nastaja v Avstriji. Književnost koroških Slovencev, pa tudi tistih, ki so se v Avstrijo izselili iz osebnih ali političnih razlogov. Kriterij za obravnavo so dela, ki so napisana v slovenščini, v obzir pa jemljemo tudi tista, ki so nastala dvojezično oz. samo v nemškem jeziku, a so avtorji Slovenci.

Objectives and competences:

Spoznavanje razvoja in značilnosti sodobne slovenske književnosti, ki se je oblikovala in še nastaja v Avstriji. Književnost koroških Slovencev, pa tudi tistih, ki so se v Avstrijo izselili iz osebnih ali političnih razlogov. Kriterij za obravnavo so dela, ki so napisana v slovenščini, v obzir pa jemljemo tudi tista, ki so nastala dvojezično oz. samo v nemškem jeziku, a so avtorji Slovenci.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Poznavanje slovenske književnosti zunaj meja Slovenije, zlasti na Koroškem v Avstriji, pa tudi na Dunaju in v Gradcu. Študij in primerjava te književnosti s tisto, ki nastaja v matični domovini Sloveniji, pa tudi s tisto, ki se oblikuje v širšem evropskem prostoru.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Knowing Slovene literature across the borders of Slovenia especially in Carinthia in Austria, as well as in Wien and in Graz. Study and comparison of this literature to the one created in homeland Slovenia as well as to one created in broader European space.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja.
Metode razlage, diskusije in razprave.

Learning and teaching methods:

Lectures.
Method explanation, discussion, debate.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit.	100 %	Written examination.
--------------	-------	----------------------

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Die Zweisprachigkeit der slowenischen Literatur in Österreich als Ausdruck zweifacher Identität. Intralinea online translation journal, ISSN 1827-000X, 2016, special issue, [16] str.
http://www.intralinea.org/specials/article/die_zweisprachigkeit_der_slowenischen_literatur_in_oesterreich_als_ausdruck. [COBISS.SI-ID 22776328]

BOROVNIK, Silvija. Medkulturnost v romanu Maje Haderlap Engel des Vergessens, Angel pozabe in strategija prevoda v slovenščino = Interculturality in Maja Haderlap's novel Angel of oblivion and strategies of translation into Slovene = Międzykulturowość w powieści Mai Haderlap Engel des Vergessens, Angel pozabe i strategia tłumaczenia na język słoweński. Przekłady Literatur Słowiańskich, ISSN 1899-9417, (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, ISSN 0208-6336), 2016, t. 7, część 1, str. 303-326. [COBISS.SI-ID 23278856]

BOROVNIK, Silvija. Slovensko-nemška medkulturnost v literarnem delu Petra Handkeja. Jezik in slovstvo, ISSN 0021-6933. [Tiskana izd.], 2014, letn. 59, št. 2/3, str. 97-109, 235. [COBISS.SI-ID 20890376]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenska moderna, ekspresionizem in socialni realizem
Course title:	Slovene Modern, Expressionism and Social Realism

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	30				165	8

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:**Content (Syllabus outline):**

Predavanja zajemajo:

- a) razvoj bogate produkcije slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja, njene nacionalne posebnosti in vpetost v evropske literarne smeri in stilne tokove;
- b) literarne smeri in stilne tokove v slovenski moderni (dekadenca, impresionizem, secesija nova romantika, simbolizem), ekspresionizem, socialni realizem;
- c) povezave med likovnimi in literarnimi stili (impresionizem, secesija, ekspresionizem) oziroma medmedialnost in medbesedilnost v slovenski moderni in ekspresionizmu;
- č) pregled avtorjev in avtoric, zvrsti, vrst, žanrov, osrednjih tem in slogovnih postopkov v slovenski književnosti moderne, ekspresionizma in socialnega realizma.

Seminar bo namenjen:

- poznavanju izbranega korpusa literarnih besedil iz slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja,
- interpretaciji izbranih besedil z idejno-tematskih vidikov in literarnostilnih postopkov, upoštevajoč različno avtorsko zastopanost, literarne smeri, posamezne žanre, zvrsti in vrste slovenske književnosti moderne, ekspresionizma in socialnega realizma.

Lectures comprise:

- a) development of the rich production of the Slovene literature from the end of the 19th to the middle of the 20th century, its national specifics and rootedness in European literary directions and stylistic currents;
- b) literary directions and stylistic currents in Slovene Modern (Decadence, Impressionism, Secession, New Romanticism, Symbolism), Expressionism, Social Realism;
- c) connection between art and literary styles (Impressionism, Secession, Expressionism), inter-media and inter-textuality in Slovene Modern and Expressionism;
- č) overview of authors and female authors, types, genres, central themes and stylistic procedures in Slovene literatures Modern, Expressionism and Social Realism.

Seminar is intended for:

- getting to know selected corpus of literary texts from the Slovene literature from the end of the 19th to the middle 20th century,
- interpretation of selected texts from the idea thematic aspect and literary stylistic procedures, taking into account different representation of authors, literary directions, particular genres, types of the Slovene Modern, Expressionism and Social Realism.

Temeljni literatura in viri / Readings:

France Bernik, 2006: *Ivan Cankar*. Maribor: Litera.

Jožica Čeh Steger, 2010: *Ekspresionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914–1923*. Maribor: FF.

Marjan Dolgan, 1996: *Tri ekspresionistične podobe sveta*. Ljubljana: ZRC SAZU.

Marko Juvan, 2000: Sistem medbesedilnosti. V: Marko Juvan: *Intertekstualnost*. Ljubljana: DZS. 244–265.

Janko Kos, 2018: *Misliti Cankarja*. Ljubljana: Beletrina.

Lado Kralj, 2006: *Primerjalni članki*. Ljubljana: ZRI FF.

Janez Vrečko, 2011: *Srečko Kosovel*. Ljubljana: ZRC.

Franc Zdravec, 1999: *Slovenska književnost II*. Ljubljana: DZS.

Franc Zdravec, 1993: *Slovenska ekspresionistična literatura*: Murska Sobota / Ljubljana: Pomurska založba/Znanstveni inštitut FF. (Poglavje o dramatikii.)

Franc Zdravec, 2005: *Slovenski roman 20. stoletja – tretji analitični del in sinteze*.

Ljubljana/Murska Sobota. (Izbrani romani.) Seznam obveznih primarnih literarnih virov bo posredovan v seminarju.

Cilji in kompetence:

1. Študenti spoznajo:
 - temeljne zakonitosti razvoja slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja,
 - vpetost te književnosti v slovensko literarno tradicijo ter v evropske literarne smeri in tokove,
 - značilnosti različnih literarnih smeri in stilnih tokov (dekadence, impresionizma, secesije, simbolizma, ekspresionizma, socialnega realizma),
 - posamezne avtorske opuse, tematsko-motivne, zvrstno-vrstne, žanrske in slogovne značilnosti.
2. Študenti poznajo:
 - izbor del iz te književnosti,
 - idejno-tematske in stilne premike v tej književnosti,
 - metodološki in terminološki aparat za analizo medbesedilnih in meddiskurzivnih pojavov književnosti.

Objectives and competences:

1. Students are acquainted with:
 - fundamental laws of development of the Slovene literature from the end of the 19th to the middle of the 20th century,
 - rootedness of this literature into the Slovene literary tradition and into the European literary directions and currents,
 - characteristics of various literary directions and stylistic currents (Decadence, Impressionism, Secession, Symbolism, Expressionism, Social Realism),
 - individual author opuses, thematic motive, typological, genre and stylistic characteristics.
2. Students are familiar with:
 - selected works of this literature,
 - idea thematic and stylistic shifts in this literature,
 - methodological and terminological tools for the analysis of inter textual and inter discursive phenomena in literature.

Predvideni študijski rezultati:

- Znanje in razumevanje:
1. Razumevanje temeljnih zakonitosti razvoja slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja.
 2. Poznavanje:
 - literarnih smeri, stilnih tokov, medmedialnih pojavov, izbranih avtorskih opusov, tematskih, zvrstno-vrstnih, žanrskih in slogovnih značilnosti slovenske moderne, ekspresionizma in socialnega realizma.
 3. Usposobljenost za analizo idejno-tematskih, slogovnih, medbesedilnih, medmedialnih in meddiskurzivnih prvin v literarnem diskurzu.
 4. Študent napiše in v seminarju predstavi seminarsko nalogo o meddiskurzivnih in medbesedilnih prvinah v reprezentativnem korpusu literarne ustvarjalnosti izbranega avtorja ali avtorice iz obravnavanih obdobj.

Intended learning outcomes:

- Knowledge and Understanding:
1. Understanding of fundamental laws of the Slovene literature development from the end of the 19th to the middle of the 20th century.
 2. Knowledge about:
 - literary directions, stylistic currents, inter-medial phenomena, selected author opuses, thematic, typical, genre and stylistic characteristics of the Slovene Modern, Expressionism and Social Realism.
 3. Ability to analyze idea-thematic, stylistic, inter-textual, inter-medial and inter-discursive elements literary discourse.
 4. Student writes and presents a seminar paper on inter-discursive and inter-textual elements in representative corpus of literary creation if selected author or female author from periods mentioned above.

Metode poučevanja in učenja:

Formalno-logične in literarnovedne metode. Delo z besedilom, analiza, interpretacija, diskusija, diskurzivna, medbesedilna, medmedialna in literarnoslogovna analiza.

Learning and teaching methods:

Formal-logical and literary-scientific methods. Work with text, analysis, interpretation, discussion, discursive, inter-textual, inter-media and literary-stylistic analysis.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt) Ustni izpit. Seminarska naloga z zagovorom.	80 % 20 %	Type (examination, oral, assignment, project): Oral examination. Seminar paper with oral defense.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. O Cankarjevi slovensko-nemški dvojezičnosti v kontekstu večkulturne Avstro-Ogrske. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru : ob stoti obletnici Cankarjeve smrti*. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 62–73. [COBISS.SI-ID 24202760]

ČEH STEGER, Jožica. Soška fronta skozi oči vojaka in pisatelja Andreja Čeboklija. *Studia Historica Slovenica* 18/2, 2018, str. 587–601. [COBISS.SI-ID 24266760]

PEZDIRC-BARTOL, Mateja, HARLAMOV, Aljoša (avtor, urednik), NOVAK-POPOV, Irena, ČEH STEGER, Jožica, ZUPAN SOSIČ, Alojzija. *Ivan Cankar : literarni revolucionar*. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2018. 295 str. [COBISS.SI-ID 296512256]

ČEH STEGER, Jožica. Podoba Slovencev v Bartschevem romanu Das deutsche Leid. *Slavistična revija* 65/3. 2017, str. 433–445. [COBISS.SI-ID 23436040]

ČEH STEGER, Jožica. Dežmanov prestop v nemški tabor in njegova kulturna identiteta v luči literarne zgodovine. *Studia Historica Slovenica* 17/2. 2017, str. 503–516, 719, ilustr. [COBISS.SI-ID 1526661],

ČEH STEGER, Jožica. Rokopisna pesniška zapuščina Alojzija Remca. V: BJELČEVIČ, Aleksander (ur.), OGRIN, Matija (ur.), PERENIČ, Urška (ur.). *Rokopisi slovenskega slovstva od srednjega veka do moderne*, (Obdobja, 36). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2017, str. 211–216. [COBISS.SI-ID 23450120]

ČEH STEGER, Jožica. Pavlova recepcija Ivana Cankarja. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *August Pavel med Slovenci, Madžari in Avstrijci = August Pavel among the Slovenians, Hungarians and Austrians*. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2017, str. 165–176. [COBISS.SI-ID 22957320]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenska narečja
Course title:	Slovene Dialects

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Mihaela Koletnik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Za opravljanje sprotne preverjanja znanja s kolokviji je prisotnost na predavanjih obvezna.

Prerequisites:

For regular knowledge testing, participation is obligatory.

Vsebina:

1. Spoznavanje osnovnih značilnosti narečnih skupin na vseh jezikovnih ravneh v odnosu do slovenskega knjižnega jezika

Contents (Syllabus outline):

1. Getting to know fundamental characteristics of dialectal groups on all of the language levels in relation to the Slovene standard language

2. Spoznavanje naglasne podobe slovenskih narečij (tonemskost, netonemskost), posebnih narečnih glasov, oblikotvornih in oblikospreminjevalnih morfemov, ožjenarečne leksike.
 3 Razširjanje pridobljenega znanja s seminarsko nalogo, v kateri bodo študentje analizirali narečno besedilo, ki ga bodo posneli in zapisali sami.

2. Getting to know accentual image of the Slovene dialects (tonemic, non-tonemic), specifics of dialectal speech sounds, verb form and morphological morphemes, narrower dialectal lexica.
 3 Expanding the knowledge with the seminar paper in which students analyze a text in dialect (they will record and write it themselves).

Temeljni študijski viri / Readings:

Mihaela KOLETNIK, 2001: *Slovenskogoriško narečje*. Maribor: SD Maribor. Zora 12.
 Mihaela KOLETNIK, 2008: *Panonsko lončarsko in kmetijsko izrazje ter druge dialektološke razprave*. V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. Zora 6.
 Tine LOGAR, 1996: *Dialektološke in jezikovnozgodovinske razprave*. Ur. Carmen Kenda Jež. Ljubljana: SAZU.
 Fran RAMOVŠ, 1935: *Historična gramatika slovenskega jezika VII, Dialekti*. Ljubljana: Učiteljska tiskarna.
 Zinka ZORKO, 1995 : *Narečna podoba Dravske doline*. Maribor: Kulturni forum.
 Zinka ZORKO, 1998: *Haloško narečje in druge dialektološke študije*. Maribor: SD. Zora 6.
 Zinka ZORKO, 2009: *Narečjeslovne razprave o koroških, štajerskih in panonskih govorih*. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. Zora 64

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje narečij kot posebnih sestavov slovenskega jezika.
 2. Prepoznavanje njihove prozodijske, glasoslovne, morfološke in sintaktične podobe.
 3. Osvojitev sodobne nacionalne transkripcije za zapis narečnih besedil.

Objectives and competences:

1. Getting to know dialects as a special system of the Slovene language.
 2. Recognizing their prosodic, phonetic, morphological and syntactic image.
 3. Adopting the contemporary national transcription for writing dialectal texts.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Študentje:
 – znajo prepoznati narečje kot posebni sestav slovenskega jezika;
 – razumejo in prepoznajo najstarejše glasoslovne, kvantitativne, kvalitativne in intonacijske spremembe od začetkov slovenskega jezika do danes;
 – obravnavana narečja znajo analizirati na vseh jezikovnih ravneh;
 – znajo transkribirati narečna besedila;
 – znajo sinhrono opisati in analizirati svoje narečje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
 Students:
 – are able to identify dialects as a special system of the Slovene language;
 – understand and recognize the oldest phonetic, quantitative, qualitative and intonation changes from the beginnings of the Slovene language to present;
 – are capable of analyzing dialects at all language levels;
 – know how to transcribe dialectal texts;
 – know how to synchronically describe and analyze their own dialect.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študenti poleg teoretičnega vedenja obvladajo tudi metodo terenskega anketiranja; zbrane podatke znajo transkribirati in analizirati.	Transferable/Key Skills and other attributes: Beside theoretical knowledge students are familiar with the method of field interview; they can transcribe and analyze the data gathered.
Metode poučevanja in učenja:	Learning and teaching methods:

Predavanja, metoda dela z besedilom, metoda dela z avdio- in videoposnetki, metoda anketiranja.	Lectures, work with text method, method of work with audio and video recordings, method of field survey.
---	--

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Pisni izpit. (pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja s 3 kolokviji)	100 %	Written examination. (written examination may be substituted for 3 colloquiums)

Reference nosilca / Lecturer's references:

ŠABEC, Nada, KOLETNIK, Mihaela. Heritage language and dialect maintenance among Slovene immigrants and their descendants in North America = Slovenu imigrantu ir ju palikuoniu Šiaures Amerikoje paveldetosios kalbos ir tarmes išsaugojimas. *Acta linguistica Lithuanica*, ISSN 1648-4444, 2017, 77, str. 219-236. [COBISS.SI-ID 23713288]

ŠABEC, Nada, KOLETNIK, Mihaela. The role of dialect in mother tongue retention of Slovene Canadians : a case study. *Dialectologia et geolinguistica*, ISSN 0942-4040, 2017, vol. 25, iss. 1, str. 51-67, doi: 10.1515/dialect-2017-0003. [COBISS.SI-ID 23569416]

KOLETNIK, Mihaela. Gornjeseniška botanična terminologija. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Rojena v narečje : akademikinji prof. dr. Zinki Zorko ob 80-letnici*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 114). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2016, str. 166-189. [COBISS.SI-ID 21980680]

KOLETNIK, Mihaela, VALH LOPERT, Alenka. Dialectal imagery in Murske balade in romance (Ballads and romances of the Pomurje region). V: KENNEDY, Victor (ur.), GADPAILLE, Michelle (ur.). *Ethnic and cultural identity in music and song lyrics*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars. 2017, str. 126-140. [COBISS.SI-ID 23232520]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Slovenska romantika in realizem

Course title:

Slovene Romanticism and Realism

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	30				165	8

Nosilec predmeta / Lecturer:

Miran Štuhec

**Jeziki /
Languages:**

Predavanja / slovenščina/Slovene

Lectures:

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoj za opravljanje izpita sta pozitivno ocenjeno seminarsko delo ter 80 % aktivna prisotnost pri vseh kontaktnih urah.

Prerequisites:

Requirements for the admission to the exam are a positive grade for the seminar work and 80% active attendance in total contact hours.

Vsebina:

1. Razvoj slovenske književnosti v 19. stoletju, njena vpetost v socialne, moralne, narodnostne funkcije ter odprtost za evropske duhovne in literarno-estetske tokove.

2. Necelovitost v razvoju slovenske književnosti 19. stoletja. Konstituiranje lirike v prvi polovici in pripovedne proze v drugi polovici 19. stoletja.

3. Čopov stik z evropsko romantiko. Čopova in Prešernova jezikovna ter literarno-estetska izhodišča v poeziji. Prešernova klasična romantika.
Romantični subjekt.

4. Literarno-estetska izhodišča in programi (Levstik, Stritar, Celestin, Kersnik) v realizmu ter njihovo uresničevanje v pesništvu in prozi.

5. Narodno-konstruktivni in deziluzijski tip lirike v slovenskem realizmu. Razvoj, pomen in slogovne značilnosti kratke proze v drugi polovici 19. stoletja.
Začetki slovenskega romana.

6. Romantične in realistične slogovne prvine v slovenski književnosti druge polovice 19. stoletja.
Za celovitejše razumevanje predmetne snovi so predavanjem dodani seminarji. Ta del je namenjen samostojnemu raziskovalnemu delu študentov. Njegovo delo je ob pomoči visokošolskega učitelja namenjeno poglobljeni analizi posameznih literarnih pojavov. Program seminarjev se bo prilagajal interesom študentov, v vsakem primeru pa bo obsegal ključna besedila, denimo, poezijo F. Prešerna, S. Jenka, S. Gregorčiča, J. Stritarja, A. Aškerc; pripovedništvo J. Jurčiča, I. Tavčarja, J. Kersnika, dramatik J. Vošnjaka, V. Zarnika idr. Število kontaktnih ur, namenjenih seminarskemu delu, je sorazmerno pomenu, ki ga imata literarnozgodovinski obdobji, ki ju zajema predmet. Delo bo potekalo upoštevajoč Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, glavne znanstvenokritične zbirke, slovenskih literarnih ustvarjalcev.

Content (Syllabus outline):

1. Development of the Slovene literature in the 19th century, its imbeddedness in social, moral, national functions and openness for European spiritual and literary-aesthetic currents.

2. Non-integrity in development of the Slovene literature in the 19th century. Constitution of lyric in the first half and narrative prose in the second half of the 19th century.

3. Čop's contact to the European Romanticism. Čop's and Prešeren's new language and literary aesthetic starting points in poetry. Prešeren's classical Romanticism.
Romantic subject.

4. Literary-aesthetic starting points and program (Levstik, Stritar, Celestin, Kersnik) in Realism and its realization in poetry and prose.

5. National-constructive and disillusional type of lyric in Slovene Realism. Development, significance and stylistic characteristics of the short prose in the second half of the 19th century.
Beginning of the Slovene novel.

6. Romantic and realistic stylistic elements in Slovene literature in the second half of the 19th century.
For more integral understanding of the subject matter seminar is added to lectures. This part is intended for student's individual research study. His work with the help of the professor is intended for in depth analysis of particular, literary phenomena. Seminar program will be adapted to the interests of students, in any case it will comprise key texts, such as, poetry by F. Prešeren, S. Jenko, S. Gregorčič, J. Stritar, A. Aškerc; narrative prose by J. Jurčič, I. Tavčar, J. Kersnik, dramatic by J. Vošnjak, V. Zarnik etc. The number of contact hours intended for seminar work is in proportion to the significance of the literary historical periods that this course deals with. Work will include Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev/The Collected Work by Slovene Writers and Poets, major scientific critical collections of the Slovene literary authors.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Jože Pogačnik, 1998: *Slovenska književnost I*. Ljubljana: DZS.
Matjaž Kmecl, 1981: *Rojstvo slovenskega romana*. Ljubljana: MK.
Janko Kos, 1970: *Prešeren in evropska romantika*. Ljubljana: CZ.

Gregor Kocijan, 1983: *Kratka pripovedna proza od Trdine do Kersnika*. Ljubljana: MK.
 Boris Paternu, 1989: Konstituiranje slovenske poezije. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 55–72.
 Boris Paternu, 1989: K tipologiji realizma v slovenski književnosti. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 73–90.
 Miran Štuhec, 2013: *Književne teme*. Maribor: Založba Pivec. (ustrezna poglavja)
 Književna dela F. Prešerna, S. Jenka, F. Levstika, S. Gregorčiča, J. Stritarja, J. Jurčič, J. Kersnika, I. Tavčarja, V. Zarnika, J. Vošnjaka idr. Vir: Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev.

Cilji in kompetence:

1. Študentje se seznanijo z recepcijo evropskih literarno-estetskih tokov v slovenski književnosti in njeno vezanostjo v nacionalne, socialne in moralne funkcije.
2. Študentje spoznajo literarnovrstno podobo slovenske književnosti 19. stoletja.
3. Študentje spoznajo razvojne premike v slovenski književnosti 19. stoletja na idejno-estetskih, motivno-tematskih in slogovnih ravneh ter tipološke modele v poeziji in prozi.
4. Preberejo izbor literarnih del iz slovenske književnosti 19. stoletja.
5. Študenti so pripravljene na strokovno kompetentno samostojno razpravljanje o literarnih problemih; tudi v smislu zahtev, ki jih bo pred njih postavljala študij na 2. stopnji.

Objectives and competences:

1. Students get acquainted with the reception of the European literary-aesthetic currents in the Slovene literature and its connectedness to national, social and moral functions.
2. Students get to know the image of literary types of the Slovene literature in the 19th century.
3. Students get to know development shifts in the Slovene literature of the 19th century on the idea-aesthetic, motive-thematic and stylistic levels and typological models in poetry and prose.
4. They read selected literary works from the Slovene literature of the 19th century.
5. Students are prepared for the professional competent independent discussions on literary problems; as well as in the demands posed by the study at the 2ns level.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

1. Študentje razumejo vlogo slovenske književnosti 19. stoletja v narodnostnem, moralnem in socialnem kontekstu ter njeno recepcijo evropskih literarno-estetskih tokov.
2. Poznajo razvojne premike v slovenski književnosti 19. stoletja na duhovno-idejnih, motivno-tematskih in slogovno-oblikovnih ravneh ter tipološke modele v prozi in poeziji.
3. Sposobni so na izboru besedil prepoznati romantične in realistične slogovne prvine v slovenski književnosti 19. stoletja.
4. Usposobljeni so za samostojno interpretacijo književnih del, njihovo primerjalno vrednotenje, historizacijo in kritično obravnavo.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

1. Students understand the role of the Slovene literature of the 19th century in national, moral, social context and its reception of the European literary-aesthetic currents.
2. They know the development shifts in the Slovene literature of the 19th century on spiritual-idea, motive-thematic and stylistic-formal and typological models in prose and poetry.
3. They are capable to recognize Romantic and realistic stylistic elements from the selection of texts in the Slovene literature of the 19th century.
4. They are proficient in independent interpretation of literary works, their comparative assessment, historicization and critical treatise.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Analitično in sintetično mišljenje, občutek za estetske in etične vrednote, sposobnost določitve problema in teoretične obravnave.

Metode poučevanja in učenja:

Transferable/Key Skills and other attributes:
Analytic and synthetic thinking, sense for aesthetic and ethical values, capability of defining problem and theoretical treatise.

Learning and teaching methods:

Predavanja.
Interpretacija književnih besedil, seminarska naloga. Sestavljata jo pisni in ustni del.
Metoda referata, diskusije, razlage, študija primera, razprave.

Lectures.
Interpretation of literary texts, seminar paper. It consists of written and oral part.
Method of report, discussion, explanation, study of an example, debate.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Ustni izpit.	60 %	Oral examination.
Seminarska naloga.	40 %	Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ŠTUHEC, Miran. Književne teme. 1. izd. Maribor: Pivec, 2015. ISBN 978-961-6968-38-6.
<http://www.biblos.si/lib/book/9789616968386>. [COBISS.SI-ID 84904449]
ŠTUHEC, Miran. Literarni pogledi. Maribor: Pivec, 2016. ISBN 978-961-6968-82-9.
<http://www.biblos.si/lib/book/9789616968829>. [COBISS.SI-ID 89832193]
ŠTUHEC, Miran. Pripovedna strategija u Njegoševom 'Gorskem vijencu' i Prešernovom 'Krstu pri Savici' : referat na Međunarodnom naučnom skupu Njegoševi dani 7, 2017. [COBISS.SI-ID 23473160]
ŠTUHEC, Miran. Narrativnaja strategija v poème F. Prešerna "Kreščenie pri Savici" i v romane v stuhah A. S. Puškina "Evgenij Onegin". V: DORONINA, R. F. (ur.). Poetičeskij mir slavjanstva : obščie tendencii i tvorčeskie individual'nosti : issledovanija po slavjanskoj poezii, (Serija "Slavica et Rossica"). Moskva: [Institut slavianovedenija RAN], 2006, str. 39-[49]. [COBISS.SI-ID 35053410]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenski jezik v stiku
Subject Title:	Slovene Language in Contact

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni
selective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Drago Unuk

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial: slovenščina/Slovene

**Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:**

Prerequisites:

Vsebina:

Uvod v teorijo jezikov v stiku: medkulturno vplivanje, medkulturno sporazumevanje.

Slovenski jeziki v stiku: z angleškim jezikom, z jeziki sosednjih narodov, z drugimi jeziki v Republiki Sloveniji, zamejstvu in izseljenstvu, v EU.

Družbene posledice jezikov v stiku: dvo-/večjezičnost, diglosija; dvojezičnost v urbanem in ruralnem okolju, v političnih institucijah, modeli in metode.

Jezikovne posledice medjezikovnih stikov: interferenca (razlogi in tipi interferenc), transferenca, kodna menjava (funkcionalna, nefunkcionalna, terminološka, metaforična), pidžinizacija, vmesni jezik.

Jezikovno prevzemanje (na leksikalni, besedotvorni, skladenjski, morfološki, fonološki, pomenoslovni ravni), razlogi in postopki prevzemanja, tipi adaptiranja prevzetih prvin.

Aplikacija teorije in metod v aktualni stični situaciji (slovensko-angleški, slovensko-madžarski, slovensko-nemški, slovensko-italijanski itd.).

Stiki med standardno slovenščino in stičnimi manjšinskimi jezikovnimi različicami.

Manjšinske skupnosti: zgodovinsko in kulturno ozadje, status manjšinskega jezika, manjšinsko šolstvo, mediji.

Slovenska etnična meja.

Content (Syllabus outline):

Introduction into theory of languages in contact: inter-cultural influence, inter-cultural communication.

Slovene language in contact with: the English language, languages of neighboring nations, other languages in the Republic of Slovenia, Slovenes living in the neighbouring countries and emigration, in the EU.

Social consequences of the languages in contact: two-/multilingualism, diglossia; bilingualism in urban and rural environment, in political institutions, models and methods.

Linguistic consequences of the inter-linguistic contacts: interference (reasons and types of interference), transference, code change (functional, non-functional, terminological, metaphoric), pidginisation, intermediate language.

Language borrowing (on lexical, word-formation, syntactic, morphologic, phonologic, semantic levels), reasons and procedures of borrowing, types, adaptation of borrowed elements.

Application theory and method in actual contact situation (Slovene-English, Slovene-Hungarian, Slovene-German, Slovene-Italian etc.).

Contacts between standard Slovene language and contact minority language varieties.

Minority communities: historical and cultural background, status of the minority language, minority school system, media.

Slovene ethnic border.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Elizabeta Bernjak, 1999: Jezikovnosistemski razlogi interferenčnih pojavov v slovensko-madžarskem jezikovnem stiku. *Bibliotheca Slavica Savariensis*, 5. Szombathely.

– – 2004: *Slovenščina/Slovene in madžarščina v stiku*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 29).

Rudolf Filipović, 1986: *Teorija jezika u kontaktu*. Zagreb.

Albina Nećak Lük et al., 1998: *Medetnični odnosi v slovenskem etničnem prostoru*. Ljubljana. IZNP.

Drago Unuk, 1997: *Osnove sociolingvistike*. Maribor: Pedagoška fakulteta. 13–17, 32–63.

Nada Šabec, 2007: Jezikovne spremembe slovenskega jezika v času in prostoru pod vplivom angleščine. V: Jesenšek, Marko (ur.). *Besedoslovne spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*, (Zora, 49). Maribor: Slavistično društvo, str. 617-637.

Cilji in kompetence:

- Predmet prikaže različne aspekte stikov slovenskega jezika z drugimi jeziki.
- Predstavi sociokulturno in zgodovinsko pogojenost jezikov v stiku.
- Študenti spoznajo bistvene razlike med standardno slovenščino in stičnimi različicami manjšinskih jezikov.
- Študenti se seznanijo z različnimi strategijami kodne menjave in jezikovnega prevzemanja ter z medjezikovnimi interferenčnimi pojavi.

Objectives and competences:

- The course presents various aspects of contacts of the Slovene language with other languages.
- Presents socio-cultural and historic conditions of the languages in contact.
- Students get to know essential differences between standard Slovene language and contact varieties of minority languages.
- Students get acquainted with the various strategies of the code change and language take over, and with inter-linguistic interference phenomena.

Predvideni študijski rezultati:**Znanje in razumevanje:**

- razumevanje in spoznavanje jezikovnega stanja v stičnem jezikovnem položaju,
- usvajanje ustrezne terminologije s področja stičnega jezikoslovja,
- preučevanje jezikovnega stanja v konkretni manjšinski skupnosti,
- analiziranje jezikovnih sprememb v stični situaciji.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- spretnost interdisciplinarnega pristopa k analizi aktualnega jezikovnega stanja pri konkretni manjšinski skupnosti,
- ustrezno vrednotenje večjezičnosti in večkulturnosti.

Intended learning outcomes:**Knowledge and Understanding:**

- understanding and getting to know language condition in the contact linguistic position,
- adopting adequate terminology in the field of contact linguistics,
- investigating language condition in real minority community,
- analyzing language changes in contact situation.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- skillfulness of interdisciplinary approach to the analysis of actual linguistic condition in the real minority community,
- adequate assessment of multilingualism and multiculturalism.

Metode poučevanja in učenja:

Modularna predavanja, individualno delo študentov.

Learning and teaching methods:**Načini ocenjevanja:**

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Seminarska vaja.

20 %

Seminar.

Ustni izpit.

80 %

Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

UNUK, Drago. *Osnove sociolingvistike*. Maribor: Pedagoška fakulteta, 1997. 65 str., graf. prikazi. ISBN 86-80693-27-8. [COBISS.SI-ID 40851457]

UNUK, Drago. *Dialektologija kot jezikoslovna disciplina. Jez. slovst.* (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], jun. 1997/98, let. 43, št. 7/8, str. 307-314. [COBISS.SI-ID 7607906]

UNUK, Drago. Ledinska imena v Porabju. V: BOKOR, József (ur.). *Az anyanyelv a kétnyelvűségben*. Maribor: Egyetem Pedagógiai Kara Magyar intézete; Lendva: Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, 1999, str. 122-129. [COBISS.SI-ID 8297992]

UNUK, Drago. Leksikalna izrazna sredstva. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Besedoslovne lastnosti slovenskega knjižnega jezika in narečij*, (Zora, 28). Maribor: Slavistično društvo, 2004, str. 300-314. [COBISS.SI-ID 13450760]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Sporočanje
Subject Title:	Communication

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Drago Unuk

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial: slovenščina/Slovene

**Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:**

Prerequisites:

Vsebina:

- Vpogled v predmet, sorodne discipline in razmerja med njimi.
- Uporabnost predmeta in aplikacije.
- Model sporazumevanja in model sporočanja.
- Problem homonimije v sporočanju.
- Dejavniki sporočanja.
- Jezikovna, parajezikovna in nejezikovna sredstva. Kriteriji izbiranja jezikovnih sredstev.
- Razvijanje teme.
- Tvorjenje in sprejemanje jezikovnih sporočil (sporočanje slogi: uradovalni, publicistični, govorniški, govorni itd.).

Content (Syllabus outline):

- Insight into subject, related, disciplines and relation between them.
- Subject's usability and applications.
- Models of communication.
- Problems of homonymy in communication.
- Communication agents.
- linguistic, para-linguistic and non-linguistic means. Criteria of selecting language means.
- Developing on the theme.
- Forming and accepting of language messages (communication styles: official, journalist, oratory, informal etc.).

Temeljni literatura in viri / Readings:

- O. Gnamuš-Kunst, 1991: *Pisno sporočanje kot predmet mednarodnih primerjalnih raziskav. Sedemdeset let slovenske slovenistike*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo in šport. 208–228.
- S. Starc, 2006: Besedilna matrica in struktura vzorca besedila. *JiS*. 33–52.
- S. Hudej, 2002: Uspešnost uresničevanja tvorčevega namena v šestih besedilnih vrstah. *SR* 50/1. 61–81.
- D. UNUK: Učinkovanje govornih lastnosti in značilnosti v sporazumevanju. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 105-118.

Cilji in kompetence:

Pridobiti znanje o pojavnostih in zakonitostih jezikovnega sporazumevanja, tj. sporočanja (formalni vidik).
 Spoznati pojavnost, povezanost in funkcioniranje uporabljenih jezikovnih sredstev.
 Samostojno tvoriti in interpretirati izbrane vrste besedil.

Objectives and competences:

To obtain knowledge about phenomena and laws of language communication (formal aspect).
 Get to know phenomenology, connectedness and functioning of the applied language means.
 To independently form and interpret selected types of text.

Predvideni študijski rezultati:

Poglobljeno znanje o izbiranju, umeščanju in povezovanju jezikovnih prvin v sklopu sporazumevanja z jezikom.
 Spoznati načine razvijanja teme in sporočanje sloge (uradovalni, publicistični, govorniški, govorni itd.).
 Zmožnost tvorjenja in razumevanja besedil v sporočanju.
 Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 Sposobnost samostojnega in avtonomnega delovanja na področju sporočanja.

Intended learning outcomes:

In depth knowledge about selecting, placing and connecting linguistic elements in the system of communication by language.
 To get to know modes of developing the topic and communication styles (administrative, journalist, oratory, informal ...).
 Capability of formation and understanding texts in communication.
 Transferable/Key Skills and other attributes:
 Capability of independent and autonomous acting in the field of communication.

Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Readiness for constant professional perfecting.

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Interpretacija in tvorjenje besedil. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo.

Learning and teaching methods:

Presentation of the content with stimulation of students for problem solving and solving of the preplanned specific tasks. Interpretation and formation of texts. Stimulation of students for active co-creation and inclusion in in depth contents and critical assessment.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

Seminarska vaja.

20 %

Seminar exercise.

Ustni izpit.

80 %

Oral examination

Reference nosilca / Lecturer's references:

UNUK, Drago. Stilizacija = Stylisation. *Revija za elementarno izobraževanje*, ISSN 1855-4431. [Tiskana izd.], sep. 2013, letn. 6, št. 2/3, str. 115–139. [COBISS.SI-ID [20104200](#)].

UNUK, Drago. Ledinska imena in njihova vloga v sporazumevanju (Ledinska imena in čakavščina na območju južne Slovenije). V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Slovenski jezik v stiku evropskega podonavskega in alpskega prostora*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, ISSN 1408-7464, 93). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti. 2013, str. 345–355, ilustr. [COBISS.SI-ID [19789832](#)].

UNUK, Drago. Slovenski jezik v sočasnem sporazumevalnem prostoru. *Revija za elementarno izobraževanje*, ISSN 1855-4431. [Tiskana izd.], 2016, letn. 9, št. 4, str. 19–38, ilustr. [COBISS.SI-ID [22878728](#)].

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Svetovna književnost
Course title:	World Literature

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	30				135	7

Nosilec predmeta / Lecturer:

Darja Pavlič

**Jeziki /
Languages:**

Predavanja / slovenščina/Slovene

Lecture:

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Sodelovanje v seminarju (75-odstotna prisotnost).

Prerequisites:

Participation in seminar (75% attendance).

Vsebina:

Predmet predstavi koncept in razvoj svetovne književnosti, to pa tako, da so v ospredju glavna literarna obdobja v zgodovini evropske književnosti. Temeljni vsebinski sklopi so: stare orientalske književnosti, antika, srednji vek, renesansa, barok, razsvetljenstvo, predromantika, romantika, realizem in naturalizem, simbolizem, modernizem in postmodernizem. V okviru posameznih obdobj oz. smeri so obravnavani glavni predstavniki in njihova reprezentativna dela, predstavljene so osnovne formalne in vsebinske značilnosti posameznih literarnih smeri, še posebej njihova duhovno-zgodovinska podlaga; študent spozna razvoj književnosti v različnih socialnih, kulturnih in nacionalnih okoljih.

Contents (Syllabus outline):

Course presents concept and development of world literature. It emphasizes major literary periods in the history of European literature. Fundamental content parts are: old oriental literatures, Classical Antiquity, Middle Ages, Renaissance, Baroque, Enlightenment, Pre-Romanticism, Romanticism, Realism, Naturalism, Symbolism, Modernism and Post-Modernism. Within particular periods i.e. directions major representatives and their representative works are considered; basic formal and content characteristics of the particular literary direction are presented, especially their spiritually historical fundaments; student gets familiar with the development of literature in various social, cultural and national environments.

Temeljni študijski viri / Readings:

H. Bloom, 2003: *Zahodni kanon*. Ljubljana: LUD Literatura.
 E. R. Curtius, 2002: *Evropska književnost in latinski srednji vek*. Ljubljana: LUD Literatura.
 J. Kos, 1986: *Pregled svetovne književnosti*. Ljubljana: DZS.
 S. I. Sobolevski, 1966: *Zgodovina grške književnosti*. Ljubljana: MK.
 M. Solar, 1997: *Suvremena svjetska književnost*. Zagreb: Školska knjiga.
 P. Van Tieghem, 1963: *Zgodovina evropske in ameriške književnosti od renesanse do danes*. Ljubljana: MK.
 T. Virk, 2000: *Strah pred naivnostjo*. Ljubljana: LUD Literatura.
 Študent dobi v seminarju seznam obveznih literarnih virov, ki jih mora prebrati.

Cilji in kompetence:

Študent pozna razvoj svetovne književnosti v različnih obdobjih in okoljih; seznanen se s temeljnimi deli svetovne književnosti, kar mu omogoča, da bolje razume, interpretira in vrednoti slovensko književnost; razvija sposobnost samostojnega interpretiranja literarnih del, zlasti z uporabo duhovno-zgodovinske metode.

Objectives and competences:

Student is acquainted with the development of the world literature in different periods and environments; he is acquainted with fundamental works of the world literature that enables him to better understand, interpret and evaluate Slovene literature; develops ability of independently interpret literary works, especially by using spiritual historical method.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Študent pozna razvojno dinamiko in temeljna dela svetovne književnosti. Na osnovi analize vsebinskih in formalnih značilnosti zna umestiti literarno delo v ustrezno literarno obdobje, smer, gibanje ali šolo. Literarno delo zna

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
 Student is acquainted with development dynamics and fundamental works of the world literature. Based on the analysis of content and formal characteristics the students can place a literary work into the adequate literary period, direction, movement or school. They can

interpretirati s pomočjo duhovno-zgodovinske metode.
 Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 Študent zna primerjati razvoj svetovne in slovenske književnosti ter prepoznati interference; zna uporabljati duhovno-zgodovinsko metodo.

interpret literary works by the help of spiritually historical method.
 Transferable/Key Skills and other attributes:
 Student is able to compare development of the world and Slovene literature and recognize interferences; is able to use spiritual historical method.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, samostojni študij, seminarska naloga, predstavitev najboljših seminarских nalog, diskusija. Metode razlage in študije primera.

Learning and teaching methods:

Lectures, individual study, seminar paper, presentation of the best seminar papers, discussion.
 Method of explanation, study of an example.

	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Načini ocenjevanja:		
Seminarska naloga;	50 %	Seminar paper.
ustni izpit.	50%	Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

PAVLIČ, Darja. Jezikovni obrat in slovenska eksperimentalna poezija. *Primerjalna književnost*, ISSN 0351-1189. [Tiskana izd.], 2014, letn. 37, št. 1, str. 185-200, [292]. [COBISS.SI-ID [54911074](#)]

PAVLIČ, Darja. Lirika z vidika univerzalnosti pripovedi. *Primerjalna književnost*, ISSN 0351-1189. [Tiskana izd.], 2014, letn. 37, št. 3, str. 227-238, [253]. [COBISS.SI-ID [21046024](#)]

PAVLIČ, Darja. Narracyjność współczesnej poezji słoweńskiej : (na przykładzie utworów Sveta poroka Vlada Žabota oraz Zemljevidi domotožja Borisa A. Novaka). V: GAWLAK, Monika (ur.), ŚWIEŚCIAK, Alina (ur.). *Komunikacja międzykulturowa : przekład, komparatystyka, teoria i historia literatury : księga jubileuszowa dedykowana profesor Bożenie Tokarzowej*, (Studia o przekładzie, nr. 42). Katowice: Śląsk; Stowarzyszenie Incjatyw Wydawniczych. 2016, str. 499-511. [COBISS.SI-ID [22806024](#)]

PAVLIČ, Darja. The presentation of the mind in Dane Zajc's lyric poetry. *Forum for world literature studies*, ISSN 1949-8519, Mar. 2017, vol. 9, no. 1, str. 25-37. [COBISS.SI-ID [23101960](#)]

PAVLIČ, Darja. Narativnost in dekadenca v Cankarjevih Dunajskih večerih. V: SMOLEJ, Mojca (ur.). *1918 v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*, (Zbirka Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, ISSN 2386-0561). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2018, str. 55-61. http://centerslo.si/wp-content/uploads/2018/05/54-SSJLK_Pavlic%CC%8C.pdf, doi: [10.4312/SSJLK.54.55-61](https://doi.org/10.4312/SSJLK.54.55-61). [COBISS.SI-ID [67156578](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Stilni in idejni tokovi v slovenski književnosti do romantike

Course title:

Stylistic and Idea Currents in the Slovene Literature until Romanticism

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni
selective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15					75	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Blanka Bošnjak

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

**Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:**

Ni pogojev.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

1. Stilni in idejni tokovi na slovenskem etničnem ozemlju v srednjeveškem slovenskem slovstvu, v času reformacije in protireformacije, v nabožni in posvetni književnosti znotraj obdobja baroka ter razsvetljenstva v pesništvu, pripovedništvu in dramatiki.
2. Stilni in idejni tokovi v književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v času predromantike.
3. Dodatne interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Content (Syllabus outline):

1. Stylistic and idea currents on the Slovene ethnic territory in Medieval Slovene literature, during Reformation and Counter-Reformation, in sacral and secular literature during Baroque and Enlightenment in poetry, oral literature and dramatics.
2. Stylistic and idea currents in literature on the Slovene ethnic territory Pre-Romanticism.
3. Additional interpretations of the works by authors of particular periods.

Temeljna literatura in viri / Readings:

Katarina Bogataj-Gradišnik, 1984: *Sentimentalni roman*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 25).
 Janko Kos, 1986: *Razsvetljenstvo*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 28).
 Janko Kos, 1987: *Predromantika*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 31).
 Janko KOS, 2001: *Primerjalna zgodovina slovenske literature*. Ljubljana: Znanstveni inštitut FF: Partizanska knjiga. 8–74.
 Janko KOS, 2007: *Slovenci in Evropa*. Ljubljana: Študentska založba. 7–41.
Obdobja 9, 1987: Obdobje baroka v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi. Ljubljana: Filozofska fakulteta: Oddelek za slovanske jezike in književnosti, SSJLK. (književni del).
 Ustrezni viri.

Cilji in kompetence:

1. Stilni in idejni tokovi v srednjeveškem slovenskem slovstvu.
2. Stilni in idejni tokovi v času reformacije in protireformacije na slovenskem etničnem ozemlju.
3. Stilni in idejni tokovi v nabožni in posvetni književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v obdobju baroka.
4. Stilni in idejni tokovi v pesništvu, pripovedništvu in dramatiki na slovenskem etničnem ozemlju v obdobju razsvetljenstva.
5. Stilni in idejni tokovi v književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v času predromantike.
6. Interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Objectives and competences:

1. Stylistic and idea currents in Medieval Slovene literature.
2. Stylistic and idea currents during Reformation and Counter-Reformation on the Slovene ethnic territory.
3. Stylistic and ideal currents in religious and secular literature on the Slovene ethnic territory during Baroque.
4. Stylistic and idea currents in poetry, oral literature and dramatics on the Slovene ethnic territory during Enlightenment.
5. Stylistic and idea currents in literature on the Slovene ethnic territory Pre-Romanticism.
6. Interpretation of works of authors related to particular periods.

Predvideni študijski rezultati:

<p>Znanje in razumevanje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poznavanje in razumevanje stilnih in idejnih tokov na slovenskem etničnem ozemlju v srednjeveškem slovenskem slovstvu, v času reformacije in protireformacije, v nabožni in posvetni književnosti znotraj obdobja baroka ter razsvetljenstva v pesništvu, pripovedništvu in dramatiki. 2. Poznavanje in razumevanje stilnega ter idejnega predromantičnega toka v slovenski književnosti. 3. Zmožnost interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobja. <p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <p>Zmožnost poznavanja in razumevanja različnih stilnih ter idejnih tokov v slovenski književnosti do romantike.</p>

Intended learning outcomes:

<p>Knowledge and understanding:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Knowledge and understanding of stylistic and idea currents on the Slovene ethnic territory in Medieval Slovene literature, during Reformation and Counter-Reformation, in sacral and secular literature during Baroque and Enlightenment in poetry, oral literature and dramatics. 2. Knowledge and understanding of stylistic and idea Pre-Romantic current in the Slovene literature. 3. Ability of interpreting works by authors of particular periods. <p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <p>The ability to understand various stylistic and idea currents in the Slovene literature until Romanticism</p>

Metode poučevanja in učenja:

<p>Metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poučevanja: A. znanstvene metode: historična, primerjalna, formalnoanalitična in interpretacijska metoda. B. filozofske metode: duhovnozgodovinska metoda. – učenja: formalnologične metode - analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija. – Metode razlage, diskusije in študije primera.

Learning and teaching methods:

<p>Methods:</p> <ul style="list-style-type: none"> – teaching: A. scientific methods: historic, comparative, formal-analytical and interpretation method. B. philosophic method: spiritual historic method. – learning: formal-logical method – analysis, synthesis, deduction, induction, description. – Method of explanation discussion, study of an example

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit.	70 %	Written examination.
Domače naloge.	30 %	Homework.

Reference nosilca / Lecturer's references:

<p>BOŠNJAK, Blanka. Trubarjeva pridižna besedila v kontekstu protestantizma. V: JESENŠEK, Marko (ur.). <i>500 let reformacije : zbornik povzetkov, Maribor, 9.-10. 11. 2017</i>. Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnost: Evngeličanska cerkvena občina Maribor. 2017, str. 14. https://www.um.si/mednarodno-</p>

[sodelovanje/splosno/Documents/Zbornikpovzetkov_500%20let%20protestantizma.pdf](#).

[COBISS.SI-ID [23469576](#)]

BOŠNJAK, Blanka. Pridige Matije Vertovca v kontekstu razvijanja kulturne kompetence. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo : ob 80-letnici Jožeta Lipnika = When Slovene language didactics meets poetry : Jože Lipnik's 80th anniversary*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 119). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2017, str. 286-295. [COBISS.SI-ID [22915080](#)]

BOŠNJAK, Blanka. Narativne strategije v pridigah Matije Vertovca. *Jezik in slovstvo*, ISSN 0021-6933. [Tiskana izd.], 2016, letn. 61, št. 3/4, str. 81-89, 166. [COBISS.SI-ID [63135330](#)].

BOŠNJAK, Blanka. *Med sodobnostjo in tradicijo*. 1. natis. Maribor: Založba Pivec, 2015. 197 str. ISBN 978-961-6968-34-8. [COBISS.SI-ID [85129217](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Leopold Volkmer in razvoj vzhodnoštajerske književnosti na prelomu 18. in 19. stoletja. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Leopold Volkmer : prvi posvetni pesnik na slovenskem Štajerskem*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 106). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 2015, str. 55-71. [COBISS.SI-ID [21386504](#)].

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Teoretične osnove slovenistike
Course title:	Theoretical Fundaments of the Slovene Studies

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Melita Zemljak Jontes

**Jeziki /
Languages:**

Predavanja / slovenščina/Slovene

Lecture:

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoji za pristop k izpitu: opravljena seminarska vaja in 75-odstotna prisotnost pri seminarskih vajah.

Prerequisites:

Exam requirements include: prepared and performed seminar paper exercise and 75% attendance at seminar exercise.

Vsebina:

Razmejitev izrazov filologija, slovanska filologija, slavistika, slovenistika, jezikoslovje. Delitev lingvistike, predmet lingvističnega preučevanja, različne klasifikacije jezikov. Sinhronija in diahronija v jezikoslovnem raziskovanju. Jezikoslovje in jezikoslovne smeri skozi stoletja v Sloveniji in po svetu. Slovensko jezikoslovje na ustanovah v Sloveniji in po svetu. Sodobne slovenske jezikoslovne raziskave. Ravnine jezikovnega sistema in vede, ki jih preučujejo. Tipi slovnice in najpomembnejše slovnice slovenskega jezika. Tipi slovarjev in najpomembnejši slovarji slovenskega jezika s posebnim poudarkom na Slovarju slovenskega knjižnega jezika. Tipi pravopisov. Zgodovina pravopisja na Slovenskem. Veljavni pravopis slovenskega jezika. Pisave in njihov razvoj s posebnim poudarkom na vrstah pisav v zgodovini slovenskega knjižnega jezika. Pomembnejša slovenska periodika. Izbrane monografije in pomembnejši prispevki za posamezne jezikovne ravnine. Študijski obiski knjižnic. Iskanje in uporaba gradiva v (računalniških) katalogih s programi, ki jih uporabljajo slovenske knjižnice. Navajanje virov in literature. Pisanje in predstavitev strokovnega besedila (seminarska vaja).

Contents (Syllabus outline):

Explaining differences between concepts of philology, Slavic philology, Slavistics, Slovene studies, linguistic. Division of linguistic, subject of linguistic research, various language classifications. Synchrony and diachrony in linguistic research. Linguistic and linguistic directions through centuries in Slovenia and worldwide. Slovene linguistic in institutions in Slovenia and worldwide. Contemporary Slovene linguistic researches. Levels of language system and sciences dealing with it. Grammar manual types and the most important grammar manuals of the Slovene language. Dictionary types and the most important dictionaries of the Slovene language with a special emphasis on Dictionary of the Slovene Literary Language. Orthography types and the History of orthography in Slovenia. Valid orthography of the Slovene language. Spellings and their development with a special emphasis on types of spellings in the history of the Slovene literary language. Important Slovene periodicals. Selected monographs and important articles for particular language levels. Study visits to libraries. Searching and using study material in (computer) catalogues by using programs operating in the Slovene libraries. Quoting sources and literature. Writing and presenting a professional text (seminar paper exercise).

Temeljni študijski viri / Readings:

Lucijan Bratuš, 1998: Črke v slovenskih rokopisih in tiskih od Brižinskih spomenikov do danes. Maribor: *Dajnkov zbornik*, Zora 3. 339–350.
 Helena Dobrovoljc, 2004: *Pravopisje na Slovenskem*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
 Helena Dobrovoljc, Nataša Jakop, 2011: *Sodobni pravopisni priročnik med normo in predpisom*. Ljubljana: Založba ZRC.
 Marija Golden, 1996: *O jeziku in jezikoslovju*. Ljubljana: Oddelek za primerjalno splošno jezikoslovje. 21–95.
 Miran Hladnik, 1994: *Praktični spisovnik ali šola strokovnega ubesedovanja*. Ljubljana: Samozaložba. 126–140.
 Milka Ivić, 1963: *Pravci u lingvistici*. Ljubljana: DZS.

Rajko Nahtigal, 1949: *Uvod v slovansko filologijo*. Ljubljana: Humanistični oddelek Filozofske fakultete.

Jože Toporišič, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba. (pregledno)

– – 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja Maribor. (pregledno)

Cilji in kompetence:

Študentje usvojijo osnovne jezikoslovne izraze, pridobijo okvirno orientacijo v predmetu, spoznajo temeljno študijsko literaturo. Seznanijo se z raziskovalno organiziranostjo in raziskovalnimi rezultati slovenskega jezika danes in v preteklosti – na ustanovah v Sloveniji in po svetu, z znanstvenim in s strokovnim tiskom, tudi v pomembnejši slovenski periodiki, usvojijo védenje o različnih pristopih k jezikoslovnemu raziskovanju (sinhronija, diahronija). Usvojijo tehniko iskanja in uporabe gradiva v (računalniških) katalogih s programi, ki jih uporabljajo slovenske knjižnice. Študentje se naučijo pisanja in predstavitve strokovnega besedila (seminarska vaja).

Objectives and competences:

Students adopt fundamental linguistic concepts; they obtain orientation within the subject, get familiar with the basic study literature. They get acquainted with the research organization and research results of the Slovene language in present and in past – in institution in Slovenia and worldwide, with scientific and professional editions, as well as major Slovene periodicals; they adopt knowledge on various approaches to linguistic research (synchrony, diachrony). They adopt techniques of searching and usage of material in (computer) catalogues with the programs used by the Slovene libraries. Students learn to write and to present the professional text (seminar paper exercise).

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje poznajo osnovne jezikoslovne izraze in jih znajo uporabiti, imajo okvirno orientacijo v predmetu, poznajo temeljno študijsko literaturo. Seznanjeni so s pristopi k jezikoslovnemu raziskovanju z raziskovalno organiziranostjo slovenskega jezika v preteklosti in sodobnosti, z znanstvenim in s strokovnim tiskom, tudi v pomembnejši slovenski periodiki. Poznajo tehniko iskanja gradiva in jo znajo uporabiti v (računalniških) katalogih s programi, ki jih uporabljajo slovenske knjižnice. Študentje znajo oblikovati in predstaviti strokovno besedilo (seminarska vaja).

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Študentje znajo uporabljati temeljne jezikoslovne izraze, na različne načine pristopiti k jezikoslovnemu raziskovanju, usposobljeni so

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Students are familiar with fundamental linguistic expressions and are able to use them, they have basic orientation within subject, are acquainted with basic study literature. They are familiar with various approaches to the linguistic research, with the organization of the Slovene language in past and present, with scientific and professional editions, as well as with the most important Slovene periodicals. They are familiar with the techniques of looking for study material and are able to use it in (computer) catalogues by using programs used by Slovene libraries. Students are able to write and present a professional text (seminar paper exercise).

Transferable/Key Skills and other attributes:

Students are able to use fundamental linguistic concepts, to approach research in various ways.

za iskanje ter uporabo študijskega gradiva. Okvirno so seznanjeni s temeljno študijsko literaturo za celoten študij jezika. Študentje znajo oblikovati in predstaviti strokovno besedilo (seminarska vaja).

They are capable to search and use study literature. They are acquainted with fundamental literature the entire linguistic study. Students are able to form and present a professional text (seminar paper exercise).

Metode poučevanja in učenja:

Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo, delo v spletni učilnici. Metode referata, razlage, diskusije in prikazovanja.

Learning and teaching methods:

Frontal work, group work. Individual work, work in ICT classroom. Method of report, explanation, presentation, discussion.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Aktivno sodelovanje v seminarju (75 % prisotnost pri seminarskih vajah je obvezna).	10 %	Active participation in seminar exercises (obligatory presence 75 %).
Seminarska vaja (opravljena seminarska vaja je pogoj za pristop k izpitu).	20 %	Seminar paper exercise (seminar paper exercise is necessary to do examination).
Pisni izpit.	70 %	Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMLJAK JONTES, Melita, 2014: *Jezikovna kultura v teoriji in (šolski) praksi*. Maribor: Študentska založba Litera.

VALH LOPERT, Alenka, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2014: Jezik kot odraz identitete Slovencev v znanosti (na primeru naslovov doktorskih disertacij). JESENŠEK, Marko (ur.): *Jeziki, literature in kulture v stiku: ob 200-letnici M. J. Lermontova, 110-letnici Srečka Kosovela in 100-letnici Vitomila Zupana*. Maribor: Univerza. 259–284.

ZEMLJAK JONTES, Melita, 2014: Socialne zvrsti kot izhodišče za usvajanje knjižnega jezika pri jezikovnem pouku. *Jazyk – literatura – komunikace*, ISSN 1805-689X, č. 2. 1–14.

PULKO, Simona, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2015: *Slovensko ali knjižno – kako je prav?*. Maribor: Aristej (Zbirka Dialogi, letn. 15, 1. izd.).

ZEMLJAK JONTES, Melita, PULKO, Simona, 2017: Slovene (social) language varieties among the youth. *Jazyk – literatura – komunikace*, ISSN 1805-689X, č. 1. 24–31. <http://jlk.upol.cz/index.php/cislo-1-2017>.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Teorija književnosti
Course title:	Theory of Literature

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			75	4

Nosilec predmeta / Lecturer: izr. prof. dr. Blanka Bošnjak

Jeziki / Predavanja / slovenščina/Slovene

Languages: Lecture:

Vaje / Tutorial: slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Sodelovanje pri vajah in 80-odstotna prisotnost pri predavanjih.

Prerequisites:

Participation in tutorial and an attendance of 80% of lectures.

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

Predmet predstavi izbrana poglavja iz zgodovine literarne teorije od antičnih poetik do sodobnega stanja stroke, ki jo zaznamuje metodološki pluralizem. Obravnavane so nekatere ključne teorije iz obdobja poetik in estetik (npr. Aristotelova teorija tragedije, Kvintilijanov nauk o tropih in figurah, teorija o lepih umetnostih) ter razvoj stroke v 20. stoletju (tekstualizem in historizem). Predstavljene so glavne literarnoteoretične discipline (ontologija, fenomenologija, morfologija, aksiologija), pri čemer je največ pozornosti namenjeno morfološkim vprašanjem. Ob izbranih literarnih besedilih študent spozna glavne kategorije, ki jih uporabljamo pri analizi literarnih besedil (lirski subjekt oz. pripovedovalec, fokalizator, pripovedovanec, literarne oz. dramske osebe, dogodki, dogajalni čas in prostor, motivi, teme itd.)

The course presents selected chapters from the history of literary theory ranging from ancient history poetics to contemporary state of affairs within the field of study marked by methodological pluralism. The course content deals with some key theories from the period of poetics and aesthetics (e.g. Aristotle's theory of tragedy, Quintilian's teaching on literary figures, theory of *beaux arts*) and development of the profession in the 20th century (textualism and historicism). The major literary-theoretical disciplines are presented (ontology, phenomenology, morphology, axiology), with the main emphasis on morphological issues. While working with selected literary texts the student gets to know main categories used for the analysis of the literary texts (lyrical subject or narrator, focalisator, narratee, literary or drama characters, events, time and place of happening, motives, topics etc.)

Temeljni študijski viri / Textbooks:

~~Aristotel, 2005: O pesniški umetnosti. Ljubljana: Študentska založba.~~
 Drago Bajt in Aleksander Skaza, 1984: *Ruski formalisti: izbor teoretičnih besedil*. Ljubljana: MK.
 Umberto Eco, 1999: *Šest sprehodov skozi pripovedne gozdove*. Ljubljana: LUD Literatura.
 Roman Ingarden, 1990: *Literarna umetnina*. Ljubljana: Škuc, Ziff.
 Marko Juvan, 2006: *Literarna veda v rekonstrukciji*. Ljubljana: LUD Literatura.
 Janko Kos, 2001: *Literarna teorija*. Ljubljana: DZS.
 Aleš Pogačnik (ur.), 1995: *Sodobna literarna teorija: zbornik*. Ljubljana: Krtina.
 Tomo Virk, 1999: *Moderne metode literarne vede*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Cilji:

Študent pozna razvoj literarne teorije od antike do sodobnosti; pozna glavne smeri in discipline stroke; seznanen se s strokovno literaturo, ki obravnava posamezna vprašanja s področja literarne teorije; sposoben je samostojno študirati literarno-teoretična dela.

Objectives:

Student is familiar with the development of literary theory from the period of Classical antiquity to present times; he/she is acquainted with the main directions and disciplines of the profession; he/she gets acquainted with professional literature which deals with particular issues in the field of literary theory; he/she is capable of independent study of literary-theoretical works

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Študent pozna ključna dela in avtorje iz zgodovine literarne teorije ter sodobno stanje stroke; pozna in zna uporabljati orodja za

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
 Student is familiar with the key works and authors from the history of literary theory and contemporary state of the field; he/she is

analiziranje, interpretiranje in vrednotenje literarnih del.
 Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 Študent pozna temeljno literarno-teoretično terminologijo in zna samostojno analizirati pesniška, prozna in dramska besedila.

familiar and able to use tools for the analysis, interpretation and evaluation of literary works.
 Transferable/Key Skills and other attributes:
 Student is familiar with fundamental literary-theoretical terminology and able independently analyze poetic, prose and drama texts.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, skupinsko delo, seminarske naloge, samostojni študij, metoda referata, diskusije.

Learning and teaching methods:

Lectures, group work, seminar paper, individual study, method of report, discussion.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
 Weight (in %)

Assessment:

- seminarska vaja
- ~~aktivno sodelovanje~~
- pisni izpit.

20 %
10 %
80 %

Seminar exercise.
~~Active participation.~~
 Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Subverzija, aktualnost in kritična uzaveščenost literature Mojce Kumerdej = Subversion, topicality, and critical consciousness in the writings of Mojca Kumerdej. V: SLUGA, Kristina (ur.). *Vilenica : pisati in preživeti = writing and surviving*. Ljubljana: Društvo slovenskih pisateljev: = Slovene Writers' Association. 2018, str. 66-83. [COBISS.SI-ID [24085256](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Minimalizem in sodobna slovenska kratka proza. *Sarajevski filološki susreti : zbornik radova*, ISSN 2233-1018, Mednarodna naučna konferencija Sarajevski filološki susreti IV, u Sarajevu, 22. do 24. septembra 2016, 2018, knj. 2, str. 120-128. [COBISS.SI-ID [24236552](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Subverzivnost Cankarjevega dela Hlapec Jernej in njegova pravica. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru : ob stoti obletnici Cankarjeve smrti*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 241-250. [COBISS.SI-ID [24212232](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Žanrske prvine v sodobni slovenski kratki prozi. V: BAJZEK LUKAČ, Marija (ur.). *Slovenistika 10 : [zbornik predavanj, Budimpešta, 26. oktober 2016]*, (Opera Slavica Budapestinensia, ISSN 1789-3976, Symposia Slavica). Budapest: ELTE BTK, Szlav Filológiai Tanszék. 2017, str. 169-180. [COBISS.SI-ID [23413000](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Gradivo za objave Zdenke Serajnik v izbrani periodiki. V: KRAJNC, Slavko (ur.). *Svetloba drami našega duha : znanstvene razprave o delih Zdenke Serajnik*, (Znanstvena knjižnica, 57). Slovenske Konjice: Občina; Ljubljana: Teološka fakulteta. 2017, str. 243-251, ilustr. [COBISS.SI-ID [23453192](#)].

BOŠNJAK, Blanka. *Med sodobnostjo in tradicijo*. 1. natis. Maribor: Založba Pivec, 2015. 197 str. ISBN 978-961-6968-34-8. [COBISS.SI-ID [85129217](#)].

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Teorija literarnih vrst
Course title:	Theory of Literary Forms

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			90	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

Blanka Bošnjak

Jeziki /

Predavanja / slovenščina/Slovene

Languages:

Lecture:

Vaje / Tutorial: slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Sodelovanje pri vajah in 80-odstotna prisotnost pri predavanjih.

Prerequisites:

Participation in tutorial and an attendance of 80% of lectures.

Vsebina:

Predmet predstavi zgodovino različnih načinov klasificiranja literarnih del, pri čemer je posebej izpostavljeno obdobje romantike, ko se oblikuje nauk o treh

Contents (Syllabus outline):

The course presents the history of various modes of classification of literary works, whereby the period of Romanticism needs to be pointed, since it denotes the formation of the teaching about three major

literarnih vrstah oz. nadvrstah (lirika, epika, dramatika). Obravnavane so teorije t. i. velikih literarnih vrst/zvrsti (ep, roman, tragedija, komedija, drama ...) in estetske konvencije, po katerih so oblikovane t. i. male literarne vrste/zvrsti (pesem, satira, oda, elegija, basen, pravljica, novela, črtica, kratka zgodba ...) in polliterarne vrste/zvrsti (pridiga, aforizem, esej ...).

literary forms or hyper-forms (lyric, epic, drama). The theories in question are the so called main literary forms/genres (Epic poem, novel, tragedy, comedy, drama ...) and aesthetic convention that determine the formation of the so called "minor" literary forms/genres (poem, satire, ode, elegy, fable, fairy tale, short story...) and half-literary forms/genres (sermon, aphorism, essay...).

Temeljni študijski viri / Readings:

Mihail Mihajlovič Bahtin, 1982: *Teorija romana: izbrane razprave*. Ljubljana: CZ.
 Janko Kos, 1998: Novi pogledi na tipologijo pripovedovalca. *Primerjalna književnost XXI/1*. 1–20.
 Janko Kos, 1983: *Roman*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon, 20).
 Lado Kralj, 1998: *Teorija drame*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 44).
 Vladimir Propp, 2005: *Morfologija pravljice*. Ljubljana: Studia humanitatis.
 Tomo Virk, 2004: *Problem vrstnega razlikovanja v kratki prozi*. Slavistična revija 52/3: 279–293.
 Alojzija Zupan Sosič, 2017: *Teorija pripovedi*. Maribor: Litera.

Cilji in kompetence:

Študent pozna terminologijo s področja teorije literarnih vrst, razlikuje literarne nadvrste in vrste ter pozna njihove temeljne značilnosti.

Objectives and competences:

Student is familiar with terminology in the field of theory of literary forms, is able to differentiate between literary hyper-forms and forms and knows their fundamental characteristics.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje: Študent razume strokovno terminologijo, pozna značilnosti literarnih nadvrst in vrst.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študent zna samostojno in argumentirano določiti, kateri literarni vrsti pripada obravnavano literarno besedilo.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding: Student understands professional terminology and characteristics of literary hyper-forms and forms.

Transferable/Key Skills and other attributes: Student is capable of independent and argumentative definition of literary forms of the particular literary text in question.

Metode poučevanja in učenja:

Metode: Predavanja, skupinsko delo, seminarske naloge, samostojni študij, diskusija.

Learning and teaching methods:

Methods: lectures, group work, seminar paper, individual study, discussion.

Načini ocenjevanja:

Seminarska vaja.
Pisni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Seminar exercise.
Written examination.

20 %

80 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Subverzija, aktualnost in kritična uzaveščenost literature Mojce Kumerdej = Subversion, topicality, and critical consciousness in the writings of Mojca Kumerdej. V: SLUGA, Kristina (ur.). *Vilenica : pisati in preživeti = writing and surviving*. Ljubljana: Društvo slovenskih pisateljev: = Slovene Writers' Association. 2018, str. 66-83. [COBISS.SI-ID [24085256](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Minimalizem in sodobna slovenska kratka proza. *Sarajevski filološki susreti : zbornik radova*, ISSN 2233-1018, Međunarodna naučna konferencija Sarajevski filološki susreti IV, u Sarajevu, 22. do 24. septembra 2016, 2018, knj. 2, str. 120-128. [COBISS.SI-ID [24236552](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Subverzivnost Cankarjevega dela Hlapec Jernej in njegova pravica. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru : ob stoti obletnici Cankarjeve smrti*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 241-250. [COBISS.SI-ID [24212232](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Žanrske prvine v sodobni slovenski kratki prozi. V: BAJZEK LUKAČ, Marija (ur.). *Slovenistika 10 : [zbornik predavanj, Budimpešta, 26. oktober 2016]*, (Opera Slavica Budapestinensia, ISSN 1789-3976, Symposia Slavica). Budapest: ELTE BTK, Szlav Filológiai Tanszék. 2017, str. 169-180. [COBISS.SI-ID [23413000](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Gradivo za objave Zdenke Serajnik v izbrani periodiki. V: KRAJNC, Slavko (ur.). *Svetloba drami našega duha : znanstvene razprave o delih Zdenke Serajnik*, (Znanstvena knjižnica, 57). Slovenske Konjice: Občina; Ljubljana: Teološka fakulteta. 2017, str. 243-251, ilustr. [COBISS.SI-ID [23453192](#)].

BOŠNJAK, Blanka. *Med sodobnostjo in tradicijo*. 1. natis. Maribor: Založba Pivec, 2015. 197 str. ISBN 978-961-6968-34-8. [COBISS.SI-ID [85129217](#)].

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Tema ženske v sodobni slovenski književnosti

Course title:

Topic of Woman in the Contemporary Slovene Literature

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni
selective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Silvija Borovnik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** Slovenski/Slovene
Vaje / Tutorial:

**Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:**

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

Predavanja in seminarske vaje se ukvarjajo s temo ženske v sodobni slovenski književnosti, to je s temo ženskega avtorstva leposlovnih besedil (s pisateljicami, z literarnimi vrstami in s slogi), predvsem v prozi, in z žensko kot literarnim likom. Zanimale nas bodo najvidnejše slovenske avtorice romana in krajše proze. Naša pozornost bo posvečena opazovanju razvoja teh zvrsti in opazovanju ženskih likov v njih. Ukvarjali se bomo s t. i. študijami spolov (gender studies), ki se izkazujejo v sodobni slovenski literaturi. Delo pri seminarskih vajah poteka tako, da dobijo študenti različne seminarske teme, ki se nanašajo na ženska prozna, pesniška ali dramska dela ter da teme nato raziskovalno obdelajo, napišejo seminarsko vajo, ga v samostojnem nastopu predstavijo ter ga na koncu dopolnjeno oddajo v pregled mentorju. Med nastajanjem seminarske vaje potekajo konzultacije z mentorjem/-ico. Seminarska vaja se nanašajo na književnost, ki se je v slovenskem prostoru oblikovala po letu 1980 in zlasti na prelomu iz 20. v 21. stoletje, vse do sodobnosti. Študenti se tako v praktični obliki učijo raziskovanja, analiziranja in interpretacije literarnih del.

Content (Syllabus outline):

The course and seminar exercise deal with the image of woman in the contemporary Slovene literature, that is with the subject of female authorship in the belletristic texts (female writers, literary forms and styles), above all in the prose work, and with the woman as a literary figure. We will be interested in the most prominent Slovene female authors of novels and short prose. Our attention will be dedicated to the observation of development forms mentioned above and on observation of female characters in these works. We will also deal with the so called gender studies as they are reflected in contemporary Slovene literature. The work in seminar exercises is organized in a way that various seminar topics dealing with female prose, poetry or dramatic works are assigned to students. After researching the themes assigned students hand in a seminar exercise and present it within seminar. During writing process students have consultations with the mentor. Seminar exercises are from literature formed in the Slovene space after the year 1980, especially during transit period from the 20th to 21st century, until present days. In this process students learn in practice how to analyze and interpret literary works.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija Borovnik, 2012: *Književne študije*. Maribor: Filozofska fakulteta. Zbirka Zora 85.
 Alenka Šelih, 2007 (ur.): *Pozabljena polovica*. Ljubljana: DZS.
 Silvija Borovnik, 2013 (izbrala, uredila in napisala spremno študijo): *Klič me po imenu. Izbor iz krajše proze slovenskih avtoric*. Ljubljana: Študentska založba.
 Tomo Virk, 1998: *Čas kratke zgodbe: antologija slovenske kratke zgodbe*. Ljubljana: Študentska založba.
 Silvija Borovnik: *Klič me po imenu. Izbor iz krajše proze slovenskih avtoric*. Ljubljana: Študentska založba, 2013.

Cilji in kompetence:

Študenti spoznavajo sodobne slovenske avtorice krajše proze in romana, obenem pa tudi značilnosti teh zvrsti, s posebnim ozirom na ženske like in družbenozgodovinski položaj ženske v njih. Učijo se literarnozgodovinskega raziskovanja, analize in interpretacije literarnih del, pa tudi zapisovanja svojih raziskovalnih izsledkov.

Objectives and competences:

Students get familiar with contemporary Slovene female authors of the short prose and novel. At the same time they get to know about characteristics of these forms with the special emphasis on the female characters and their social and political position. They learn how to conduct literary historical research,

how to analyze and interpret literary works, as well as how to write about their conclusions

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Poznavanje sodobnih slovenskih literarnih del, ki so jih napisale ženske. Spoznavanje problematike t. i. študij spolov (gender studies) na področju literarne vede. Spoznavanje metod znanstvenoraziskovalnega dela na področju literarne vede.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
Knowing contemporary Slovene literary works written by women. Getting familiar with problematic of the so called gender studies in field of literary science. Learning methods of scientific and research work in field of literary science.
Getting familiar with contemporary Slovene literary works written by women. Getting acquainted with problems of the so called gender studies in the field of literary science. Getting to know methods of scientific and research in the field of literary science.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in seminarske vaje.

Learning and teaching methods:

Lectures and seminar exercise.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Ustni izpit.	100%	Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Avtobiografija, potopis, avtobiografska potopisna in fiktivna proza Alme Karlin. Slavia Centralis, ISSN 1855-6302. [Tiskana izd.], 2018, letn. 11, št. 1, str. 11-32. [COBISS.SI-ID 23932168]

BOROVNIK, Silvija. Medkulturnost v romanu Maje Haderlap Engel des Vergessens, Angel pozabe in strategija prevoda v slovenščino = Interculturality in Maja Haderlap's novel Angel of oblivion and strategies of translation into Slovene = Międzykulturowość w powieści Mai Haderlap Engel des Vergessens, Angel pozabe i strategia tłumaczenia na język słoweński. Przekłady Literatur Słowiańskich, ISSN 1899-9417, (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, ISSN 0208-6336), 2016, t. 7, część 1, str. 303-326. [COBISS.SI-ID 23278856]

BOROVNIK, Silvija. Večkulturnost in medkulturnost v slovenski književnosti, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 123). Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2017. 172 str. ISBN 978-961-286-093-6. [COBISS.SI-ID 93062657]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Uvod v esejistiko in književno kritiko
Course title:	Introduction to Essayistic and Literary Critique

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				75	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

Miran Štuhec

**Jeziki /
Languages:**

Predavanja / slovenščina/Slovene

Lecture:

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Pogoj za opravljanje izpita sta pozitivno ocenjeno seminarsko delo ter 80 % aktivna prisotnost pri vseh kontaktnih urah.

Requirements for the admission to the exam are a positive grade for the seminar work and 80% active attendance in total contact hours.

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

Predmet sestavljata dva vsebinska sklopa.

1. V teoretskem delu je poudarek na jezikovnih, stilnih in notranjeslogovnih vidikih ter na dilemah, povezanih s samo definicijo eseja. Za določanje notranjega sloga eseja in s tem povezane tipologije slovenske esejistike bodo glavni pojmi esejističnost, interpretativnost, razpravljajnost, polemičnost ter kritičnost. Prek njih bo študent spoznal najgloblje poetološke in genološke, posredno tudi vsebinske določnice korpusa. Drugi del je namenjen književni kritiki. Tu gre za ugotavljanje zakonitosti kompozicije, vlogo jezikovnih sredstev, evokacijo kritiško-estetskih meril in njihovo aplikacijo na izbrano književno delo.

2. Literarno-zgodovinski aspekt se ustavlja predvsem ob problemskih krogih slovenske esejistike. Tu je bistveno, da študent ugotovi dvoje: izjemno razvejenost na eni strani ter koncentracijo na relativno ozek sklop tem na drugi. Poudarek bo na analizi književnih tem. Predmet obsega 15 ur seminarskih vaj, njihov namen je analiza v zvrstnem smislu najznačilnejših esejev in kritik.

Glede na obseg in pomen predmeta znotraj literarnovednega področja, bo del univerzitetnega pouka potekal v obliki seminarja. In sicer v dveh smereh, ena bo primerjalna, druga praktična. Prva bo od študentov zahtevala primerjalno preučevanje različnih slovenskih pogledov na kritiko in esejistiko. V poštev bodo prišli nekateri starejši in nekateri sodobni vidiki vrednotenja, pomena estetske presoje, ideološke kritike itd. Študenti bodo dobili neposredne zadolžitve, kjer bodo primerjali teorijo s prakso. V ta namen se bo obvezna literatura razširila s posameznimi poglavji monografije Matije Ogrina. Glede na interes študentov in njihove želje bo navedeni koncept smiselno apliciran na esejistiko. Avtorji, ki pridejo v poštev so J. Kos, D. Poniž, M. Štuhec.

Course is composed of two content parts.

1. In theoretical part the emphasis is on linguistic, stylistic and inner-stylistic aspects and dilemmas connected to definition of essay itself. To determine the inner style of the essay and typology of Slovene essayistic the major concepts are essayism, interpretivity, discussion, polemics and criticism. Through them students will get to know the most complex poetological and genological, indirectly also content determinants of corpus. The second part deals with literary critique. Students are to find out laws of composition, role of linguistic means, evocation of critical aesthetic criteria and their application to selected literary work.

2. Literary-historic part predominately deals with problematic issues of Slovene essayistic. For a student it is essential to establish two major facts: exceptional complexity on one side and concentration on relatively narrow thematic scoop on the other. The emphasis will be on the analysis of literary topics. The course consists of 15 lessons of seminar (with the intention of the classification analysis related to the most characteristic essays and critiques).

With respect to the scoop and significance of the course within literary-scientific field the part of lessons will be conducted as seminar divided in two parts: one will be comparative, the other practical. The first part will concentrate on comparative research of different Slovene aspects concerning the critique and the essayistic. The course will take into account several older and some contemporary aspects of evaluation, the significance of aesthetic judgment, ideology critique etc. Students will receive the assignments related to the comparison and practical knowledge. Thereby, the obligatory literature will be enriched with the particular chapters of Matija Ogrina monograph. Regarding the interests and wishes of students, the concept described will be meaningfully applied to essayistic. The relevant authors are J. Kos, D. Poniž, M. Štuhec.

Temeljni študijski viri / Readings:

Poniž Denis, 1989: Esej. *Literarni leksikon*. Ljubljana: CZ.

Štuhec Miran, 2005: Aristokracija jezika in duha. *Aristokracija jezika in duha*. Ljubljana: Študentska založba.

Miran Štuhec, 2013: Književne teme. Maribor: Založba Pivec. (ustrezna poglavja)

Vanesa Matajč, 2000: Premišljanje o smislu in načinih kritike. Ljubljana: LUD Literatura.

Drago Šega, 2004: Literarna kritika: Termin, geneza, teorija. Ljubljana ZRC SAZU.

Matija Ogrin, 2003: Literarno vrednotenje pri Antonu in Francetu Vodniku. *Literarni izzivi*. Ur. M. Štuhec. Ljubljana, Maribor: SAZU, PeF.

Matija Ogrin, 2003: Literarno vrednotenje na Slovenskem: od 1918 do 1945. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura.

Janko Kos, 1979: Sodobni slovenski esej. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Cilji in kompetence:

1. Literarno-zvrstna oznaka eseja in kritike.
2. Definicija tipologije slovenske esejistike.
3. Opozoriti na glavne teme ter na premike, ki so tu nastali glede na kulturno, literarno, duhovno in socialno dinamiko.
4. Študentom ustvariti pogoje za razumevanje pomena esejistike in kritike za duhovni ter kulturni razvoj Slovencev.
5. S študenti razpravljati o različnih pogledih na literarno kritiko.

Objectives and competences:

1. Literary-kind mark of the essay and critique.
2. Typology definition of the Slovene essayistic.
3. To point out major themes and shifts that occurred regarding cultural, literary, spiritual and social dynamic.
4. To create conditions in which students could understand the significance of essayistic and critique for spiritual and cultural development of the Slovenes.
5. To discuss with students about various views on literary critique.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študenti bodo po uspešno opravljenem izpitu pridobili osnovno vedenje za samostojno sledenje esejistiki in kritiki, pridobili si bodo znanje in intelektualno odprtost, razumeli glavne procese; sposobni bodo razpravljati o osnovnih problemih področij. Znali bodo napisati kritiko in presoditi vrednost analiziranega eseja.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Predmet je zamišljen kot samostojen in celovit osnovni vpogled v problematiko. Glede na to se pričakuje, da bodo študenti spoznanja prenašali na druga humanistična področja, denimo na zgodovinsko, filozofsko, etnološko, umetnostnozgodovinsko itd. Hkrati je načrtovan tudi kot uvod tistim študentom, ki bodo nadaljevali študij na 2. stop., v enopredmetnih ali dvopredmetnih programih Slovenski jezik in književnost (nepedagoški in pedagoški) ter

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

After students pass the examination successfully they will acquire basic knowledge for independent tracing in field of essayistic and critique, they will also acquire knowledge and intellectual openness, they will understand main processes; they will be capable to discuss on fundamental problems of the field. They will be able to write a critique and to judge a value of the essay analyzed.

Transferable/Key Skills and other attributes:

The course is conceived as an independent and wholesome insight into problem field.

Regarding that it is expected that students will be able to transfer their knowledge to other humanity fields, such as history, philosophy, ethnology, history of art, etc. At the same time the course is conceived as an introduction for students that will continue their education at the second level in one or two subject major of

enopredmetnem Književnost. Tem študentom bo dal osnovno znanje za nadaljnje poglobljeno ukvarjanje s slovensko esejistiko 20. stol. ter za natančnejši uvid v problem šolskega eseja.

the Slovene Language and Literature (pedagogy or non-pedagogy) programs, and at one subject major Literature. Those students will get fundamental knowledge for further in depth dealing with the Slovene essayistic of the 20th century and for more precise insight into the school essay problematic.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in k reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature. Metoda referata, diskusije, razlage, študija primera, razprave.

Lectures stimulate students for a problem solving approach and for solving of the pre planned tasks. Active presence in lectures. Critical study of recommended and other literature. Method of report, discussion, explanation, study of an example, debate.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Ustni izpit. Seminar.	Izpit 70 %, Seminar 30 %.	Oral examination. Seminar.
--------------------------	---------------------------	-------------------------------

Reference nosilca / Lecturer's references:

ŠTUHEC, Miran. Esezistika Bogomila Faturja. V: PERENIČ, Urška (ur.). *Ljubezni pregoreče roža se razcveta : ob 140- in 100-letnici rojstev pesnikov Dragotina Ketteja in Bogomila Faturja*. 1. izd. Ilirska Bistrica: Javni sklad za kulturne dejavnosti, Območna izpostava. 2016, str. 179-189. [COBISS.SI-ID 22787080]

ŠTUHEC, Miran. Publicistika Andreja Brvara. V: GAWLAK, Monika (ur.), ŚWIEŚCIAK, Alina (ur.). *Komunikacja międzykulturowa : przekład, komparatystyka, teoria i historia literatury : księga jubileuszowa dedykowana profesor Bożenie Tokarzowej*, (Studia o przekładzie, nr. 42). Katowice: Śląsk; Stowarzyszenie Inicjatyw Wydawniczych. 2016, str. 513-523. [COBISS.SI-ID 22778120]

ŠTUHEC, Miran. Ivo Brnčić esszéíró és a szociális proveniencia kritikusa. V: KOLLÁTH, Anna (ur.), N. CSÁSZI, Ildikó (ur.). --- *tenyeredben a végtelen* --- : köszöntő könyv Bokor József tiszteletére, (Muratáj, ISSN 0353-5584, 1-2, 2014). Maribor: Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék; Lendva: Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet. 2014, [Št.]1/2, str. 224-234. [COBISS.SI-ID 21034760]

ŠTUHEC, Miran. Esezistična recepcija slovenske književnosti. V: ŽBOGAR, Alenka (ur.). *Recepcija slovenske književnosti*, (Obdobja, ISSN 1408-211X, Simpozij, = Symposium, 33). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2014, str. 471-485. <http://www.centerslo.net/files/file/simpozij/simp33/Zbornik/Stuhec.pdf>. [COBISS.SI-ID 20943112]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Uvod v študij književnosti
Course title:	Introduction to the Study of Literature

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Blanka Bošnjak

Jeziki /

Predavanja / slovenščina/Slovene

Languages:

Lecture:

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Sodelovanje pri vajah in 80-odstotna prisotnost pri predavanjih.

Prerequisites:

Participation in tutorial and an attendance of 80% of lectures.

Vsebina:

1. Temeljni pojmi s področja literarnozgodovinskega preučevanja literature: literarna kritika, recenzija, oblikovanje strokovno-znanstvenega besedila.

Contents (Syllabus outline):

1. Fundamental concepts in the field of literary-historic study of literature: literary critique, review, formation of scientific text.
2. Introduction into methodology of the literary-historic study of literature:

2. Uvod v metodologijo literarnozgodovinskega preučevanje literature: razlika med literarnoznanstvenimi in literarnozgodovinskimi metodami, znanstvene, filozofske, formalnologične metode.
3. Temeljni pojmi o produkciji, umestitvi enega najstarejših medijev – knjige na tržišče in njena vloga v komunikacijski verigi.

- difference between literary- scientific and literary-historic methods, scientific, philosophic, formal-logical methods.
3. Fundamental concepts of production, concerning the placement of one among the oldest media – the book in the market and its role in communication chain.

Temeljni študijski viri / Readings:

Darko Dolinar, 1990: O literarnoznanstvenih in literarnozgodovinskih metodah. *Jezik in slovstvo* XXXVI/1–2. 1–9.

Miran Hladnik, 2002: *Praktični spisovnik ali Šola strokovnega ubesedovanja : vademekum za študente slovenske književnosti, zlasti za predmet Uvod v študij slovenske književnosti*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Oddelek za slovanske jezike in književnosti. (6. ali kasnejša izd., lahko tudi kot internetni vir).

Miran Hladnik, 2016: *Nova pisarija*. Splet. https://sl.wikibooks.org/wiki/Nova_pisarija.

Marko Juvan, 2006: *Literarna veda v rekonstrukciji: uvod v sodobni študij literature*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura (Zbirka Novi pristopi). (Izbrana poglavja.)

Janko Kos, 1988: Uvod v metodologijo literarne vede. *Primerjalna književnost* XI/1. 1–17.

Obisk ustreznih institucij.

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje osnovnega koncepta literarnozgodovinskega preučevanja.
2. Iskanje strokovne literature na določeno literarnozgodovinsko temo po bazah podatkov.
3. Samostojno tvorjenje strokovnega besedila, npr. sinopsisa, recenzije, literarne kritike.
4. Uporaba najosnovnejših metod literarnozgodovinskega preučevanja literature oz. književnosti.
5. Umestitev vloge knjige v današnji čas in njen pomen.

Objectives and competences:

1. Getting familiar with the fundamental concept in the field of literary-historic study.
2. Search for the professional literature on the particular literary-historical topic in the data basis.
3. Independent creation of professional text e.g. synopsis, review, literary critique.
4. The usage of the most basic methods related to literary-historical study of literature.
5. Placement of role of book into the present time and its meaning.

Predvideni študijski rezultati:

- Znanje in razumevanje:
1. Obvladovanje temeljnega koncepta literarnozgodovinskega preučevanja.
 2. Praktično obvladovanje spretnosti iskanja strokovne literature na določeno temo

Intended learning outcomes:

- Knowledge and Understanding:
1. Knowledge of the fundamental concept in the field of literary-historic study.
 2. Acquisition of practical skills regarding the search for the professional literature on the

literarnozgodovinskega preučevanja po bazah podatkov.

3. Zmožnost in veščina izbire primerne metode za literarnozgodovinsko preučevanje na določeno temo.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Zmožnost praktičnega, samostojnega literarnozgodovinskega preučevanja sekundarne literature glede na določeno temo in obvladovanje dela z literarnim besedilom.

particular literary-historical topic in the data basis.

3. Ability and skill concerning the choice of suitable method for literary-historical study of the particular topic.

Transferable/Key Skills and other attributes: Capability of practical, independent literary-historical study of secondary literature regarding particular topic and proficiency in the work with literary texts.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Formalnologične metode ter praktično delo z literarnozgodovinskim tekstom in njegovo tvorjenje (analitična in sintetična metoda). Metode referata, razprava, razgovora, prikazovanja in študija primera.

Formal-logical method and practical work with literary-historical text and its formation (analytic and synthetic method). Method of report, presentation, discussion, debate, study of an example.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Pisni izpit.	70 %	Written examination
Aktivno sodelovanje.	10 %	Active participation.
Seminarska vaja.	20 %	Seminar exercise.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Subverzija, aktualnost in kritična uzaveščenost literature Mojce Kumerdej = Subversion, topicality, and critical consciousness in the writings of Mojca Kumerdej. V: SLUGA, Kristina (ur.). *Vilenica : pisati in preživeti = writing and surviving*. Ljubljana: Društvo slovenskih pisateljev: = Slovene Writers' Association. 2018, str. 66-83. [COBISS.SI-ID [24085256](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Minimalizem in sodobna slovenska kratka proza. *Sarajevski filološki susreti : zbornik radova*, ISSN 2233-1018, Mednarodna naučna konferencija Sarajevski filološki susreti IV, u Sarajevu, 22. do 24. septembra 2016, 2018, knj. 2, str. 120-128. [COBISS.SI-ID [24236552](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Subverzivnost Cankarjevega dela Hlapec Jernej in njegova pravica. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru : ob stoti obletnici Cankarjeve smrti*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 241-250. [COBISS.SI-ID [24212232](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Žanrske prvine v sodobni slovenski kratki prozi. V: BAJZEK LUKAČ, Marija (ur.). *Slovenistika 10 : [zbornik predavanj, Budimpešta, 26. oktober 2016]*, (Opera Slavica Budapestinensia, ISSN 1789-3976, Symposia Slavica). Budapest: ELTE BTK, Szlav Filológiai Tanszék. 2017, str. 169-180. [COBISS.SI-ID [23413000](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Gradivo za objave Zdenke Serajnik v izbrani periodiki. V: KRAJNC, Slavko (ur.). *Svetloba drami našega duha : znanstvene razprave o delih Zdenke Serajnik*, (Znanstvena knjižnica, 57). Slovenske Konjice: Občina; Ljubljana: Teološka fakulteta. 2017, str. 243-251, ilustr. [COBISS.SI-ID [23453192](#)].

BOŠNJAK, Blanka. *Med sodobnostjo in tradicijo*. 1. natis. Maribor: Založba Pivec, 2015. 197 str. ISBN 978-961-6968-34-8. [COBISS.SI-ID [85129217](#)].

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Žanri v sodobni slovenski kratki prozi
Course title:	Genre of Slovene contemporary Short Prose

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni
selective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Blanka Bošnjak

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

**Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:**

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

1. Duhovnozgodovinski in kulturnozgodovinski okvir sodobne slovenske kratke proze.
2. Medbesedilno navezovanje na značilnejše pripovedne postopke sodobne književnosti.
3. Primerjava s trivialno žanrsko literaturo, ki tradicionalne zabavno-poučne žanre bogati z modernejšimi žanri detektivke, kriminalke, (znanstvene) fantastike, grozljivke, ljubezenskega in zgodovinskega pripovedništva.
4. Razlaga in ponazoritev različnih pripovednih postopkov, od trivialnih do tistih, ki so sicer značilni za kanonizirano literaturo; žanrska besedila tako dosegajo tudi kvalitetno raven.

1. Ecclesiastical historical and cultural historical framework of contemporary Slovenian short prose.
2. Intertextual affiliation on a more characteristic narrative procedure of modern literature.
3. A comparison with trivial genre literature, which traditional entertainment-educational genre enriched with more contemporary genre of detective, criminal, (science) fiction, thriller, love and historical storytelling.
4. Interpretation and illustration of different narrative procedures, from trivial to those which are characteristic of canonical literature; genre texts thus achieve also achieve a high quality level.

Temeljni študijski viri / Readings:

BOŠNJAK, Blanka. *Med sodobnostjo in tradicijo*. 1. natis. Maribor: Založba Pivec, 2015.

Blanka Bošnjak, 2008: Avtobiografskost sodobne slovenske kratke proze. *Jezik in slovstvo*, 53, 3/4 (maj/avg. 2008), str. [37]-51.

– –, 2010: Sodobna slovenska kratka potopisna pripoved. V: *Sodobna slovenska književnost : (1980-2010)* / [urednica Alojzija Zupan Sosič] ; [izdala] Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. 41–47.

Miran Hladnik, 1983: *Trivialna literatura*. Ljubljana: DZS.

Barbara Pregelj, 2007: *Zgledno omledno: trivialno v slovenski postmoderni književnosti*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. (Slavistična knjižnica.)

Slovenska kratka pripovedna proza, 2006. (Ur. Irena Novak Popov). Ljubljana: Filozofska fakulteta (Obdobja. Metode in zvrsti; 23). (Književni del.) (Pregledno.)

Sodobna slovenska krajša pripoved, 2006. (Ur. Tomo Virk). Ljubljana: DZS (Zbirka Klasje).

Tomo Virk, 1997: *Tekst in kontekst: eseji o sodobni slovenski prozi*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura. (Zbirka Novi pristopi).

(Ustrezni viri, obravnavana besedila kratke proze na predavanjih.)

Cilji in kompetence:

Objectives and competences:

- Poznavanje duhovnozgodovinskega ter kulturnozgodovinskega okvira sodobne slovenske kratke proze.
- Poznavanje različnih postopkov medbesedilnih navezovanj, ki so značilni za sodobno književnost.
- Poznavanje trivialne žanrske strukture sodobne slovenske književnosti.
- Ločevanje med različnimi žanri sodobne slovenske kratke proze: detektivko, kriminalko, (znanstveno) fantastiko, grozljivko, ljubezensko in zgodovinsko pripovedništvo.

- Knowledge of the ecclesiastical history and cultural history framework of contemporary Slovenian short prose.
- Knowledge of different procedures of intertextual affiliation, which are characteristic for contemporary literature.
- Knowledge of trivial genre structure of contemporary Slovenian literature.

Distinguishing between different genre of contemporary Slovenian short prose:
: detective, (science) fiction, thriller, love and historical storytelling.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

1. Zmožnost in veščina interpretacije širokega korpusa žanrskih besedil sodobne slovenske kratke proze:
detektivke, kriminalke, (znanstvene) fantastike, grozljivke, ljubezenskega in zgodovinskega pripovedništva.

2. Zmožnost razumevanja, poznavanja in ločevanja med:

- pripovednimi in medbesedilnimi postopki kanonizirane ter trivialne literature.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

1. Capability and skill of interpreting a wide corpus of texts of contemporary Slovenian short prose:

Detective, criminal, (science) fiction, thriller, love and historical storytelling.

2. Capability of understanding, knowing and distinguishing between:

- narrative and
- intertextual procedures of canonized and trivial literature.

Metode poučevanja in učenja:

Znanstvene metode: formalnoanalitična, primerjalna in interpretacijska metoda.
Metode učenja: formalnologične metode - analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.

Learning and teaching methods:

Scientific methods: formal-analytical, comparative and interpretation method.
Learning methods: formal-logical methods – analysis, synthesis, deduction, induction, description.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Ustni izpit.	70 %	Oral examination.
Aktivno sodelovanje pri seminarskih vajah.	30 %	Active participation in seminar exercises.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Subverzija, aktualnost in kritična uzaveščenost literature Mojce Kumerdej = Subversion, topicality, and critical consciousness in the writings of Mojca Kumerdej. V: SLUGA, Kristina (ur.). *Vilenica : pisati in preživeti = writing and surviving*. Ljubljana: Društvo slovenskih pisateljev: = Slovene Writers' Association. 2018, str. 66-83. [COBISS.SI-ID [24085256](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Minimalizem in sodobna slovenska kratka proza. *Sarajevski filološki susreti : zbornik radova*, ISSN 2233-1018, Mednarodna naučna konferencija Sarajevski filološki susreti IV, u Sarajevu, 22. do 24. septembra 2016, 2018, knj. 2, str. 120-128. [COBISS.SI-ID [24236552](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Subverzivnost Cankarjevega dela Hlapec Jernej in njegova pravica. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru : ob stoti obletnici Cankarjeve smrti*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 241-250. [COBISS.SI-ID [24212232](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Žanrske prvine v sodobni slovenski kratki prozi. V: BAJZEK LUKAČ, Marija (ur.). *Slovenistika 10 : [zbornik predavanj, Budimpešta, 26. oktober 2016]*, (Opera Slavica Budapestinensia, ISSN 1789-3976, Symposia Slavica). Budapest: ELTE BTK, Szlav Filológiai Tanszék. 2017, str. 169-180. [COBISS.SI-ID [23413000](#)].

BOŠNJAK, Blanka. Gradivo za objave Zdenke Serajnik v izbrani periodiki. V: KRAJNC, Slavko (ur.). *Svetloba drami našega duha : znanstvene razprave o delih Zdenke Serajnik*, (Znanstvena knjižnica, 57). Slovenske Konjice: Občina; Ljubljana: Teološka fakulteta. 2017, str. 243-251, ilustr. [COBISS.SI-ID [23453192](#)].

BOŠNJAK, Blanka. *Med sodobnostjo in tradicijo*. 1. natis. Maribor: Založba Pivec, 2015. 197 str. ISBN 978-961-6968-34-8. [COBISS.SI-ID [85129217](#)].

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Zgodovina slovenskega knjižnega jezika
Course title:	History of the Slovene Literary Language

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni
obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Natalija Ulčnik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoji za pristop k izpitu: 80-odstotna prisotnost na predavanjih in seminarjih; opravljena seminarska naloga, opravljene domače naloge.

Prerequisites:

Exam prerequisites: 80 % presence in lectures and seminar; seminar paper and homework.

Vsebina:

- 1 Metodologija raziskav zgodovine slovenskega knjižnega jezika
- 2 Periodizacija razvoja slovenskega knjižnega jezika; zgodovinski dejavniki razvoja po posameznih obdobjih; razvojni mejniki in osnovni dejavniki razvoja; glavne lastnosti posameznih obdobj
- 3 Predknjižna pisna kultura
- 4 Središčni koncept knjižnega jezika
- 5 Zahodnoslovenski knjižnojezikovni koncept
- 6 Kompromisna jezikovna raba
- 7 Jezikoslovna vprašanja pri protestantskih piscih
- 8 Variantnost in arhaičnost v jezikovnozgodovinskem razvoju
- 9 Nazori (ljubiteljskih) jezikoslovcev in njihov prispevek k razvoju slovenskega knjižnega jezika
- 10 Razvoj zvrstnosti

Contents (Syllabus outline):

- 1 Methodology of the researches regarding history of the Slovene literary language
- 2 Periodization of development of the Slovene literary language; historical factors of the development in particular periods; developmental mile stones and fundamental agents of development; main characteristics of particular period
- 3 Pre-literary written culture
- 4 Central concept of the literary language
- 5 West Slovene literary linguistic concept
- 6 Compromise language usage
- 7 Linguistic issues in the texts of Protestant authors
- 8 Diversity and archaism linguistic-historical development
- 9 Opinions of (amateur) linguists and their contribution to development of the Slovene literary language
- 10 Development of variation

Temeljni študijski viri / Readings:

- Kozma Ahačič, 2007a: *Zgodovina misli o jeziku in književnosti na slovenskem: protestantizem*. Ljubljana.
- – 2012: *Zgodovina misli o jeziku na Slovenskem: katoliška doba (1600-1758)*. Ljubljana.
- Marko Jesenšek, 2005: *The Slovene language in the Alpine and Pannonian language area : the history of the Slovene language*. Kraków: Universitas.
- – 2005: *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 33).
- Majda Merše, 2009: *Slovenski knjižni jezik 16. stoletja*. Ljubljana.
- Martina Orožen, 1996: *Poglavja iz zgodovine slovenskega knjižnega jezika (od Brižinskih spomenikov do Kopitarja)*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- Breda Pogorelec, 2011: *Zgodovina slovenskega knjižnega jezika. Jezikoslovni spisi I*. Uredil Kozma Ahačič. Ljubljana: ZRC, ZRC SAZU.

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje deleža nejezikovnih (družbenih in zgodovinskih) dejavnikov slovenskega (nacionalnega) razvoja.
2. Oblikovanje pogleda na družbeno povezovalno vlogo knjižnega jezika v preteklosti in danes.
3. Družbenost slovenskega jezika, presojanje pozitivnih in negativnih sprememb v zgodovini slovenske jezikoslovne misli.

Objectives and competences:

1. Getting to know the share of non-linguistic (social and historical) factors of the Slovene (national) development.
2. Forming view on the social intermediary role of the literary language in the past and present.
3. Sociability of the Slovene language, judgment of the positive and negative changes in the history of the Slovene linguistic thought.

4. Ustvarjanje podlage za oblikovanje jezikovne in narodne identitete.
5. Študenti se seznanijo s slovenskim jezikom kot kulturnim, nacionalnim in političnim dejavnikom, spoznajo odnos do jezika skozi stoletja, jezikovno dinamiko, normo in predpis.

4. Creation of the background for the establishment of linguistic and national identity.
5. Students are acquainted with the Slovene language as a cultural, national and political agent, they get to know the relationship to the language through centuries, language dynamic, norm and regulation.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študenti razumejo pojem slovenskega jezika z zgodovinskega vidika.

Poznajo slovensko predknjižno in knjižno izročilo, različice slovenskega knjižnega jezika in oblikovanje enotne knjižne norme sredi 19. stoletja (jezikovna enotnost je bila takrat pogoj za narodnostno združitev).

Razumejo jezik kot (naj)pomembnejši prepoznavni atribut slovenstva v Evropski zvezi; razumejo boj za individualnost slovenskega jezika kot pogoj za politično in nacionalno samostojnost – odločilne spremembe v zgodovini Slovencev so bile povezane s spremembami v jezikovni zavesti (od protestantizma do samostojne Slovenije); znanje uporabijo pri povezovanju sodobnih jezikovnih in političnih vprašanj (slovensko jezikovno vprašanje je bilo vedno tudi politično) ter vlogi slovenskega jezika v Evropski skupnosti (iskanje povezav v praksi). Študenti znajo ovrednotiti pozitivne in negativne tendence v razvoju slovenskega jezika in jih prenesti v sodobno jezikovno teorijo in prakso.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Poznavanje zgodovine slovenskega knjižnega jezika omogoča študentom razumevanje sodobne knjižne norme in predpisov; dokazuje, da v jeziku ni nič dokončnega in stalnega (jeziki nastajajo, se spreminjajo in umirajo); da jezik ne more biti lep ali grd, pravilen ali nepravilen, ampak da je potrebno razmišljati o funkcionalno ustreznem jeziku.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Students understand the concept of the Slovene language from the historic point of view.

They are familiar with pre-literary and literary tradition, variants of the Slovene literary language and formation of the uniform literary norm in the middle of the 19th century.

They understand language as the (most) important recognizable attribute of Sloveneness in the European Union; they understand the struggle for individuality of the Slovene language as precondition for political and national independence – decisive changes in the history of the Slovenes were connected to changes in language consciousness.

They are capable to use the acquired knowledge for linking contemporary linguistic and political issues (Slovene language issue was always a political issue as well), and the role of the Slovene language in the European Union. / (searching these connections in practice).

Students are able to evaluate positive and negative tendencies in development of the Slovene language and to transfer them into a contemporary linguistic theory and practice.

Transferable/Key Skills and other attributes: Knowledge of the history of the Slovene literary language enables students to understand the contemporary literary norm and regulation; it proves that nothing concerning language is final and permanent (languages appear, change and die out); that language cannot be beautiful or ugly, correct or incorrect, instead it needs to be considered as a functionally adequate language.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in raziskovalni seminar, skupinsko in individualno delo (individualne naloge in vodeni individualni študij), analiza in primerjava besedil, soočanje s problemi,

Learning and teaching methods:

Lectures and research seminar, group and individual work (individual assignments and guided individual study), analysis and comparison of the texts, confronting the

pozitivne in negativne rešitve, vodeno domače delo.	problems, positive and negative solutions, guided home work.
---	--

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Seminarska naloga z zagovorom.	20 %	Seminar paper with oral defense.
Domače naloge.	20 %	Homework.
Ustni izpit.	60 %	Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Pregovori v procesu spreminjanja. V: KRAKAR-VOGEL, Boža (ur.). *Slavistika v regijah - Maribor*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 22). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2011, str. 63-68. [COBISS.SI-ID 18657800]

ULČNIK, Natalija. Značilnejše poteze Kremplovega jezika v rokopisnih pridigah iz leta 1822 = Distinctive features of Kremppl's language in manuscript sermons from 1822. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Globinska moč besede : red. prof. dr. Martini Orožen ob 80-letnici*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 80). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 211-224. [COBISS.SI-ID 18700296]

ULČNIK, Natalija. Časopisje kot vir Pleteršnikovega Slovensko-nemškega slovarja = Newspapers as a source for Pleteršnik's Slovenian-German dictionary. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Izzivi sodobnega slovenskega slovaropisja*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 75). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 353-372. [COBISS.SI-ID 18627336]

ULČNIK, Natalija. Proces normiranja leksikalnih slavizmov v slovenščini. V: Deseti nacionalni slavistični četenija, posveteni na 90-godišnjata ot roždenieto na prof. Svetomir Ivančev, Sofija, 22-24 april 2010. *Istina, mistifikacija, I"ža v slavjanskite ezici, literaturi i kulturi : sbornik s dokladi ot Desetite nacionalni slavistični četenija, posveteni na 90-godišnjata ot roždenieto na prof. Svetomir Ivančev, 22-24 april 2010*. Sofija: Lektura: Sofijski universitet "Sv. Kliment Ohridski", Fakultet po slavjanski filologii, Katedra po slavjanski literaturi, Katedra po slavjansko ezikoznanie, 2011, str. 291-298. [COBISS.SI-ID 19061000]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Slovenski jezik v alpskem in podonavskem prostoru

Course title:

Slovene Language in the Alpine and Danube region Space

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni
selective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Marko Jesenšek

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** Slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial: Slovenščina/Slovene

**Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:**

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

1. Raba in položaj slovenskega jezika v evropskem prostoru med podonavjem in alpsko-jadranskem prostoru, tj. v matičnem slovenskem prostoru in njegovih stikih z obmejnimi jezikovnimi prostori.
2. Slovenščina/Slovene v stiku z drugimi jeziki in vprašanje jezikovne odprtosti.
 - 2.1 Vprašanje stilne zaznamovanosti jezika v obmejnem slovensko-italijansko-nemško-madžarsko-hrvaškem prostoru.
 - 2.2 Jezikovna odprtost: prednost ali slabost za slovenski jezik,.
 - 2.3 (Ne)potrebno prevzemanje, nadomeščanje, funkcijsko osiromašenje oz. utesnjevanje slovenščine.
 - 2.4 razmerje med (a) krajšim, prevladujočim, obveznim posnemanje nekaterih jezikovnih sredstev ne glede na ustreznost in normativnost ter (b) jezikovno asimilacij (posamezne funkcijske zvrsti jezika se začenjajo zamenjevati z drugim, prednostnim, globalnim jezikom).
3. Skrb slovenskih izseljencev za ohranjanje slovenskega jezika
4. Jezik priseljencev, njihov odnos do slovenščine in njihovo obvladovanje vselitvenega jezika.
5. Družbenostojnoslovno sprejemanje prvin iz drugega, sosedskega, globalnega jezika v slovenščino
6. Strokovni in znanstveni jezik – med slovenščino in angleščino.

Content (Syllabus outline):

1. Usage and position of the Slovene language in European space between Danube region and Alpine-Adriatic area, in central Slovene space and its contacts with bordering language spaces
2. Slovenščina/Slovene in contact with their languages and the question of language openness.
 - 2.1 Question of stylistic markation of language in bordering Slovene-Italian-German-Hungarian-Croatian space.
 - 2.2 Language openness: advantages or disadvantages for the Slovene language,
 - 2.3 (Un)necessary borrowing, replacement, functional impoverishing or squeezing of the Slovene language.
 - 2.4 Relation between (a) shorter, dominating, obligatory imitation of some language means regardless to adequacy and normativity and (b) language assimilation (particular functional types of language begin to be supplemented with other, prioritizing, global language).
3. Care of the Slovene emigrants for preservation of the Slovene language
4. Language of immigrants, their relation to the Slovene language and their competence to speak in immigrant language.
5. Social linguistic acceptance from the other, neighboring, global language into the Slovene language
6. Professional and scientific language – between Slovene and English language.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Marko JESENŠEK, 2011: Mariborska slovenistika o slovenščini v alpskem in podonavskem prostoru. V: KRAKAR-VOGEL, Boža (ur.). *Slavistika v regijah - Maribor*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 22). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, str. 29-35.

Marko JESENŠEK (ur.), 2013: *Slovenski jezik v stiku evropskega podonavskega in alpskega prostora: mednarodni znanstveni simpozij, 30. in 31. januar 2012, Univerza v Mariboru, dvorana V kupoli = international scientific symposium*. Maribor: Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru; Dunaj: Slovenski znanstveni inštitut: = Slowenisches Wissenschaftsinstitut in Wien,

Irena OREL, 2001: Osrednje in obrobno v zgodovini slovenskega jezika (na primeru izzaimenskih okoliščinskih prislovov v knjižnih različicah na prehodu iz 18. v 19. stoletje). *37. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana. 33–56.

Martin OROŽEN (ur.), 1992: Slovenski jezik v stiku s slovanskimi in neslovanskimi jeziki in književnostmi / Zborovanje slavistov ob stoletnici smrti Frana Miklošiča, Maribor - Ljutomer, 1991; [prispevke so napisali Stanislav Hafner ... et al.] ; redakcija Martina Orožen, Mateja Hočevar] Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport, (Ljubljana : Karton)

Miran KOŠUTA (ur.), 2007: Živeti mejo / [Slovenski slavistični kongres, Trst, 18.-20. 10. 2007] ; uredil Miran Košuta. Trst [i. e.] Ljubljana : Slavistično društvo Slovenije, (Trst : Graphart)

Ina ŠTRUKELJ, 2000: Kultura, identiteta in jezik v procesih evropske integracije / ur. Inka Štrukelj. Ljubljana : Društvo za uporabno jezikoslovje Slovenije (Nova Gorica : Grafika Soča), 2000

Cilji in kompetence:

1. Oblikovanje odgovornega odnosa do slovenskega jezika.
2. Pospeševanje in uveljavljanje slovenskega jezika v alpskem in podonavskem prostoru.
3. Spoznavanje umeščenosti slovenskega jezika na stičišču romanskega, germanskega, madžarskega in hrvaškega jezika.
4. Spoznavanje dvosmernih interferenčnih vplivov na besedni in skladenjski rabi jezika.
5. Razumevanje podobnih pojavov, pogojenih z globalnim jezikom, angleščino.
6. Razumevanje lastnega genetičnega potenciala in sposobnost uveljavljanja novih tvorbenih vzorcev za nove komunikacijske potrebe.
7. Spoznavanje terminološkega in neterminološkega besedja ter stalnih besednih zvez z vidika slovenščine kot prejemnika tujejezičnih prvin oz. dajalca lastnih jezikovnih prvin v nemščino, hrvaščino, italijanščino, madžarščino, angleščino
8. Spoznavanje slovenskega izrazja v starejših slovarjih in slovnica.

Objectives and competences:

1. Establishing a responsible attitude toward the Slovene language.
2. Fostering and enforcing of the Slovene language in the Alpine and Danube region space.
3. Getting acquainted with the installation of the Slovene language on the crossroad of Romanic, Germanic Hungarian and Croatian language.
4. Getting familiar with the two-way interference influences on lexical and syntactical language usage.
5. Understanding similar phenomena conditioned by global language, English,
6. Understanding one's own genetic potential and capability of exercising the new formative patterns for the new communication needs.
7. Getting to know terminological and non-terminological words and permanent vocabulary and permanent phrases from the viewpoint of the Slovene language as recipient of foreign language elements or giver language elements to the German, Croatian, Italian, Hungarian and English language.
8. Getting familiar with the Slovene vocabulary in older dictionaries and grammar manuals.

Predvideni študijski rezultati:**Znanje in razumevanje:**

- študent pozna vlogo in položaj slovenskega jezika v podonavskem in alpskem prostoru in se zaveda pomena jezikovne norme in narečij v obmejni jezikovni stičnosti;
- študent razume vlogo in pomen diahronih in sinhronih pogledov na vprašanje slovenskega jezika v stiku;
- študent pozna razmerja med maternim, državnim, regijskim in globalnim jezikom;
- študent razume odnos manjšinjskimi in obmejnimi jeziki;
- študent razloži evropsko regionalizacijo, čezmejno sodelovanje, jezikovno prepletanj in družbeno vlogo slovenskega jezika v Podonavski regiji ter prostoru Alpe-Jadran;
- študent samostojno dela s starejšimi slovarji in slovniciami slovenskega jezika in gradivo primerja s podobnimi slovarji stičnih jezikov (italijanščina, nemščina, madžarščina, hrvaščina in globalna angleščina) in slovenskim etimološkim slovarjem;
- študent samostojno spremlja in interpretira jezikovno dogajanje v podonavskem in alpskem jezikovnem prostoru in kritično vrednoti vlogo, položaj in razvoj slovenskega jezika v tem prostoru.

Intended learning outcomes:**Knowledge and understanding:**

- student is familiar of the role and position of the Slovene language in Danube region and in the Alpine space and is aware of the significance of the language norm and dialects in the near-border language contact;
- student understands the role and significance of diachronic and synchronic views on issue of the Slovene language in contact;
- student is acquainted with the relations between mother tongue, state, regional and global language;
- student understands the relation between the minority and near-border languages;
- student is able to explain European regionalization, trans border cooperation, language intertwining and social role of the Slovene language in Danube region and in the Alps-Adriatic space of;
- student independently works with older dictionaries of the and Slovene language grammar manuals and is able to compare study material with similar dictionaries of the languages in contact (Italian, German, Hungarian, Croatian and global English language) and Slovene Etymologic Dictionary;
- student independently follows and interprets language events in Danube region And Alpine language space and critically evaluates the role and development of the Slovene language in this space.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanje in vaje, individualni študij, vodeno domače delo.

Learning and teaching methods:

Lectures and seminar, individual study, guided homework.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Seminarske vaje	30 %	Seminar
Pisni izpit	70 %	Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

JESENŠEK, Marko. Prekmurski jezik med knjižno normo in narečjem, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 129). Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2018. 303 str. ISBN 978-961-286-222-0, doi: 10.18690/978-961-286-220-0. [COBISS.SI-ID 95727361]

financer: ARRS, Programi, P6-0156, SI, Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine

JESENŠEK, Marko. Slovenski jezik v Porabju na Madžarskem. V: BOGOCZOVÁ, Irena (ur.), NEDOMOVÁ, Zdeňka (ur.). Area slavica. Vyd. 1. Ostrava: Ostravská univerzita, Filozofická fakulta. 2016, str. 19-28, 263. [COBISS.SI-ID 22735368]

JESENŠEK, Marko. The research project Slovene in contact with European Danube and Alpine regions. V: JESENŠEK, Marko (ur.). Slovenski jezik na stičišču več kultur, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, ISSN 1408-7464, 102). V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti. 2014, str. 11-23. [COBISS.SI-ID 20800008]

JESENŠEK, Marko. Med alpsko in panonsko slovenščino - vloga Cirila in Metoda pri oblikovanju slovenskega jezika. V: USIKOVA, Rina Pavlovna (ur.). XL naučna konferencija na megunarodniot seminar za makedonski jazik, literatura i kultura, (Ohrid, 29-30 juni 2013 godina). Skopje: Univerzitet "Sv. Kiril i Metodij", Megunaroden seminar za makedonski jazik, literatura i kultura. 2014, str. 177-188. [COBISS.SI-ID 21563656]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Lektorat slovanskega jezika – srbsčina

Course title:

Slavic Language Development – Serbian Language

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

Izbirni / Elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
		60			30	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Gjoko Nikolovski

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:**

Vaje / Tutorial: slovenščina/srbsčina

**Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:**

Ni pogojev.

Prerequisites:

Vsebina:

Zgodovinski razvoj srbskega jezika, Srbska pisava (cirilica) in srbska latinica, osnove oblikoslovja srbskega jezika, Osnovni besedni zaklad za sporazumevanje na vsakdanje teme v srbščini na začetni ravni. Pregled srbskega glasoslovja, osnove pravopisa in pravorečja v primerjavi s slovenskim jezikom,

- oblikoslovna podoba srbskega jezika,
- osnove srbske skladnje,
- srbski jezik, kultura in tradicija skozi zgodovino,
- sporazumevalni vzorci v srbščini,
- strokovna ekskurzija v Srbiji.

Content (Syllabus outline):

Historical development of the Serbian language, The Serbian alphabet (Cyrillic) and Serbian Latin alphabet, Basic morphology of the Serbian language, Basic vocabulary to communicate on everyday topics. Overview of Serbian phonology, orthography and phonology in comparison with the Slovenian language,

- Morphology of Serbian language,
- The basics of Serbian syntax,
- Serbian language, culture and traditions throughout history,
- Communication patterns in Serbian,
- Excursion in Serbia.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Pavle Čosić, 2013: Srpski za strance : testovi, vezbanja, igre. Beograd: Kornet Beograd. Živojin Stanojčić, Ljubomir Popović, 2004: Gramatika srpskoga jezika. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd.

Cilji in kompetence:

Vpogled v slovnično podobo srbskega jezika in zgodovinski razvoj;
Možnost za jezikovno primerjevo s slovenščino;
Uporaba literature v srbščini s pomočjo dodatnih pripomočkov (slovarjev, slovnice);
Razširjanje znanja s področja srbskega jezika, literature in kulture;
Študent se seznanja s strukturo in osnovami sodobnega srbskega jezika v primerjavi s slovenskim jezikom;
Doseže zadostno znanje jezika, ki študentu omogoča samostojno uporabo literature in nadaljnje poglobljanje;

Objectives and competences:

Insight into Serbian grammar and the historical development;
The possibility of linguistic comparison between Serbian and Slovenian;
Using literature in Serbian with the help of additional tools (dictionaries, grammars);
Dissemination of knowledge of Serbian language, literature and culture;
Students familiarize themselves with the structure and basics of contemporary Serbian language in comparison with the Slovenian language;
Sufficient knowledge of the language, which enables the student independently using literature and further deepening.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Po končanem lektoratu študent:

- se sporazumeva v predvidljivih govornih položajih ob vsakdanjih temah,
- razume bistvene informacije v krajših, manj zapisanih in govorjenih besedilih,

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
After completing language courses the student:

- communicate in predictable situations on everyday topics,
- understand the essential information in short written and spoken texts
- can write short texts (birthday card, postcard)

- ob navodilih napiše krajše besedilo (čestitko, razglednico),
- je njegovo govorno in pisno izražanje sicer preprosto, vendar dovolj ustrezno in pravilno, tako da sporazumevanje večinoma ni moteno.

- his speaking and writing is simple, but accurate and correct, so communication is largely disturbed.

Metode poučevanja in učenja:

- delo v skupini;
- individualno delo;
- strokovna ekskurzija v Srbiji.

Learning and teaching methods:

- teamwork;
- individual work;
- excursion in Serbia;

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Ustni izpit		Oral examination
Pisni izpit (pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema)	50% 50%	Written examination (written examination may be substituted for 2 colloquiums)

Reference nosilca / Lecturer's references:

- NIKOLOVSKI, Gjoko. Kulturno-specifični izrazi u srpskim i hrvatskim prevodima Cankarovog "Sluge Jerneja". V: BORSTNER, Bojan (ur.), ONIČ, Tomaž (ur.), ZUPAN, Simon (ur.). Od jezika k filozofiji in nazaj : Festschrift ob 75-letnici Dunje Jutronić. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2019, str. 337-356, ilustr. <http://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/415/419/693-2>. [COBISS.SI-ID 24616200]
- NIKOLOVSKI, Gjoko. Si moj pravi ali lažni prijatelj. V: ULČNIK, Natalija (ur.), DOBROVOLJC, Kaja. Slovenščina na dlani 1. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 13-20. [COBISS.SI-ID 23914248]
- NIKOLOVSKI, Gjoko. Pravi i lažni prijatelji vo slovenskite jazici. V: MIRČEVSKA-BOŠEVA, Biljana (ur.). Makedonsko-ruski jazični, literaturni i kulturni vrski 7 : zbornik na trudovi od VII makedonsko-ruska naučna konferencija (održana vo ramkite na Megunarodniot slavistički sobir na 15-16 juni 2017 g. vo Skopje), Zbornik na trudovi od VII makedonsko-ruska naučna konferencija (održana vo ramkite na Megunarodniot slavistički sobir na 15-16 juni 2017 g. vo Skopje). Skopje: Filološki fakultet "Blaže Koneski". 2018, str. 203-214. [COBISS.SI-ID 24040968]
- NIKOLOVSKI, Gjoko. Jazičnoto planiranje vo južnoslovenskite standardni jazici. Literaturen zbor : spisane na Sojuzot na društva za makedonski jazik i literatura, ISSN 0024-4791, 2017, god. 64, 1/6, str. 81-88. [COBISS.SI-ID 23924488]
- NIKOLOVSKI, Gjoko. Gramatički pregled srpskog i hrvatskog jezika = Gramatički pregled srpskoga i hrvatskoga jezika = Slovnične preglednice srbskega in hrvaškega jezika : (učno gradivo za predmeta Lektorat srbsčine in Lektorat hrvaščine). Maribor: Filozofska fakulteta, 2016. <http://www.ff.um.si/dotAsset/65585.pdf>. [COBISS.SI-ID 22772232]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Lektorat slovanskega jezika – ruščina

Course title:

Slavic Language Development – Russian Language

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

Izbirni / Elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
		60			30	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Natalia Kaloh Vid

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:**

Vaje / Tutorial: slovenščina/slovanski jezik

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Ni pogojev.

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

- spoznavanje cirilice, osvojitve pisave v cirilice;
- spoznavanje osnov oblikoslovja ruskega jezika: samostalnikov (spol, število, sklon); glagolov (1. in 2. spregatev), pridevnikov in osebnih zaimkov. Vzpostavljanje primerjav s slovenskim jezikom;
- spoznavanje osnov fonetičnega (specifika ruskega glasoslovnega sistema; trde/mehke soglasnike) in fonološkega (fonetična transkripcija) sistemov ruskega jezika v primerjavi s slovenskim jezikom;
- tvorjenje in raba časov v ruščini (sedanjik, preteklik, prihodnjik);
- osnovne govorne vzorce v tipičnih komunikacijskih situacijah;
- pregled ruskih kulturnih tradicij
- poglobljanje znanja osnov fonetičnega (izgovorne posebnosti ruskega jezika) in fonološkega (razmerje pisava-izgovarjava) sistemov ruskega jezika v primerjavi s slovenskim jezikom;
- poglobljanje znanja osnov oblikoslovja ruskega jezika (samostalniki, glagolski vid, stopnjevanje pridevnikov, kratke in dolge oblike pridevnikov, svojilni in nikalni zaimki, števniki, vezniki, prislovi, predlogi) v primerjavi s slovenskim jezikom;
- osnove skladnje ruskega jezika;
- osnove ruskega besedotvorja;
- ruska frazeologija (sličnosti in razlike; problem prevajanja frazemov);
- govorne vzorce v zahtevnejših komunikacijskih situacijah;
- pregled ruske kulturne zgodovine;
- kratek pregled najpomembnejših ruskih literarnih del

- learning Cyrillic alphabet and writing in Cyrillic;
- learning base Russian morphology: noun (gender, number, case); verbs (1. And 2. Conjugation); adjectives in personal pronouns. Establishment of comparison to Slovene;
- learning base phonetic (specification of Russian vowel system; soft/hard consonants) and phonological (transcription) systems of the Russian language in comparison with Slovene;
- formation and use of tenses in the Russian language (present, past and future);
- basic communication patterns in typical, every-day communication situations;
- overview of Russian cultural traditions.
- advanced knowledge of the phonetic (pronunciation in Russia language) and phonological (writing-pronunciation) systems of the Russian language in comparison with Slovene;
- advanced knowledge of morphology of the Russian language (nouns, verbal aspect, comparison of adjectives, short and long forms of adjectives, possessive and negative pronouns, numbers, conjunctions, adverbs, prepositions) in comparison with Slovene;
- base Russia syntax
- base Russian word-formation;
- Russian phraseology (similarities and differences; the problem of translation of idioms ;
- communication patterns in more complex communication situations;
- overview of Russian cultural history;
- short overview of most famous Russian literary works

Temeljni literatura in viri / Readings:

1. Jože Sever, Aleksandra Derganc: Ruska slovnica po naše. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2006
2. М. Н. Аникина: Лестница: начинаем изучать русский. Москва: Русский язык, 2002
3. С. Чернышев. Поехали: Русский язык для взрослых. Санкт-Петербург: Златоуст, 2003
4. И.М. Пулькина, Е.Б. Захава-Некрасова. Русский язык: Практическая грамматика с упражнениями. Москва: Русский язык, 2003

5. О.И. Глазунова. Давайте говорить по-русски. Москва: Русский язык, 2003
6. Jože Sever, Aleksandra Derganc: Ruska slovnica po naše. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2006
7. Андрюшина Н.П (и др.): Программа по русскому языку для иностранных гражданю Первый сертификационный уровень. Общее владение. Москва-Санкт Петербург: Златоуст, 2002
8. Голубева А.В. Задорина А.И. Кожевникова Л.П Лисицына Т.А. Сборник упражнений по грамматике русского языка (для иностранцев). Санкт-Петербург: Златоуст, 2003
9. Володина Г.И. А как об этом сказать? Специфические обороты разговорной речи. Москва: Русский язык, 2003
10. И. Б. Голуб. Русский язык и культура речи. Учебное пособие. Москва: Логос, 2004

Cilji in kompetence:

1. študentje znajo prepoznati temeljne razlike in podobnosti med osnovnimi fonetičnimi, fonološkimi in oblikoslovnimi značilnostmi ruščine in slovenščine;
2. spoznajo vrste besednih zvez in povedi, s katerimi se lahko na preprost način pravilno odzovejo v rusko govorečem okolju;
3. spoznajo rusko kulturno tradicijo, kar bo omogočilo uspešno vzpostavljanje medkulturnega dialoga.
4. študentje poglobijo znanje osnov fonetike in fonologije ruskega jezika;
5. poglobijo znanje osnovnih besednih vrst;
6. spoznajo osnove skladnje ruskega jezika;
7. seznanijo se z osnovami ruske frazeologije;
8. poglobijo znanje ruske kulturne tradicije, kar bo omogočilo uspešno vzpostavljanje medkulturnega dialoga;
9. spoznajo najpomembnejša ruska literarna dela

Objectives and competences:

1. Students are able to recognize primarily differences in similarities between basic phonetic, phonological and morphological characteristics of Russian and Slovene;
2. Students learn communication patterns for responding correctly in simple communication situation in Russian speaking environment;
3. Students get an overview over Russian cultural traditions which will enable a successful establishment of intercultural dialogue.
4. students expand their knowledge of phonetic and phonology of the Russian language;
5. students expand their knowledge of fundamental morphological categories;
6. students learn base Russian syntax;
7. students get an overview of most common Russian idioms;
8. the students expand their knowledge of the Russian cultural tradition, which will enable a successful establishment of intercultural dialogue;
9. the students gain the understanding of some of the most important Russian literary works

Predvideni študijski rezultati:

1. študentje osvojijo pisavo v cirilici;
2. sposobni so razumeti bistvene informacije in se ustrezno odzvati v preprostih pogovornih vsakdanjih situacijah;
3. sposobni so prebrati in razumeti krajša besedila;

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding

1. students are able to write in Cyrillic;
2. students are able to understand basic information in respond correctly in simple communication situations;
3. students are able to read and understand the meaning of short texts;

<ol style="list-style-type: none"> 4. prepoznajo temeljne razlike in podobnosti med rabo osnovnih besednih vrsti v ruščini in slovenščini 5. študentje so sposobni se ustrezno odzvati v zahtevnejših pogovornih situacijah (vprašati za mnenje, izraziti svoje občutke, na kratko opisati svoje izkušnje in doživetja); 6. lahko napišejo krajše enostavno besedilo ob jasno zadanih navodilih; 7. lahko obnovijo vsebino krajših tekstov; 8. osvojijo pravilno izgovarjavo; 9. lahko prevedejo krajša besedila iz ruščine v slovenščino; 10. sposobni so zaznati temeljne razlike med knjižnim in pogovornim ruskim jezikom 	<ol style="list-style-type: none"> 4. students are able to recognize differences and similarities between the use of fundamental morphological categories in Russian and Slovene 5. students are able to respond in more complex communication situations (ask for opinion, express their feelings, shortly describe their experiences) 6. if provided with clear instructions, students are able to write a short simple text: 7. students can review the content of short texts; 8. students learn correct pronunciation; 9. students are able translate shorter texts from Russian into Slovene; 10. students are able to recognize primarily differences between literary and colloquial Russian language
--	--

Metode poučevanja in učenja:

<ol style="list-style-type: none"> 1. delo v skupini 2. individualno delo

Learning and teaching methods:

<ol style="list-style-type: none"> 1. group work 2. individual work

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
<ul style="list-style-type: none"> - sprotne domače naloge - pisni izpit 	<p>30 %</p> <p>70%</p>	Type (examination, oral, coursework, project): <ul style="list-style-type: none"> - Home assignments - written exam

Reference nosilca / Lecturer's references:

KALOH VID, Natalia. Teaching Russian through translations : učenje ruskog jezika kroz prijevode. Informatologia, ISSN 1330-0067, 2014, 47, no. 1, str. 52-55. [COBISS.SI-ID 20541192], [SNIP, Scopus do 3. 12. 2014: št. citatov (TC): 0, čistih citatov (CI): 0, čistih citatov na avtorja (CIAu): 0, normirano št. čistih citatov (NC): 0]
kategorija: SU (S)

KALOH VID, Natalia. Language and cultural translation : Robert Burns in Russian. Maribor international review, ISSN 1855-3605, 2012, vol. 5, no. 1, str. 1-7. <http://events.ff.uni-mb.si/mir/files/2012/KalohVidBurns.pdf>. [COBISS.SI-ID 20428808]

KALOH VID, Natalia. Michael Glenny's translation of Mikhail Bulgakov's Master and Margarita. V: JESENŠEK, Marko (ur.). Jeziki, literature in kulture v stiku : ob 200-letnici M. J. Lermontova, 110-letnici Srečka Kosovela in 100-letnici Vitomila Zupana. Maribor: Univerza, 2014, str. 161-176. [COBISS.SI-ID 20832264]

KALOH VID, Natalia. Kulturnospecifične prvine v prevodu povesti M. Bulgakova Pasje srce : podomačenost in ohranjena tujost. Primerjalna književnost, ISSN 0351-1189, avg. 2015, letn. 38, št. 2, str. 195-212, [238]. [COBISS.SI-ID 58104674], [SNIP]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Lektorat slovenščine za tujce 1*

Course title:

Slovene Language Development for Foreigners 1

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

Izbirni / Elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
	15	30			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Gjoko Nikolovski

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina
Vaje / Tutorial: slovenščina

**Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:**

Ni pogojev.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

Osnovni podatki o slovenskem jeziku in slovenski kulturi.
Slovenska pisava in branje besedil v slovenskem jeziku na začetni ravni.
Osnove oblikoslovja in skladnje slovenskega jezika.
Pisanje kratkih in enostavnih besedil v slovenskem jeziku.
Preprosto govorno izražanje, a dovolj ustrezno in pravilno, tako da sporazumevanje poteka nemoteno.
Osnovni besedni zaklad za sporazumevanje o vsakdanjih temah.

Basic information about Slovene language and Slovene culture.
Slovene alphabet and reading texts in Slovene language on basic level.
Basis of Slovene morphology and syntax.
Writing short and simple texts in Slovene language.
Simple verbal expression enough proper and correct for smooth communication.
Basic vocabulary for communication about everyday topics.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Tanja Jerman, Staša Pisek, Anja Strajnar, 2015: *Slovenščina ekspres 1: učbenik za začetnike na tečajih slovenščine kot drugega in tujega jezika.*
Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar, 2012: *A, B, C --- 1, 2, 3, gremo.* Učbenik za začetnike na kratkih tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika;
Tjaša Alič, Ina Ferbežar, Tanja Jerman, Mihaela Knez, Metka Lokar, Mojca Nidorfer-Šiškovič Nataša Pirih Svetina, Mojca Stritar Kučuk, 2015: *Pocket Slovene = Žepna slovenščina.* Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Cilji in kompetence:

Študenti bodo spoznali osnovne informacije o slovenščini, se naučili pisati in izgovarjati slovenske besede in nekaj pogostih ter uporabnih izrazov, ki jim bodo olajšali bivanje v Sloveniji.
Med tečajem se študent nauči osnovnega sporazumevanja v najpogostejših vsakodnevnih situacijah. Študent se seznani z osnovnim besediščem, s sporazumevalnimi vzorci in kratkimi besedili za poslušanje in branje, in sicer s pomočjo vaj za govorjenje in pisanje ter slovničnih poglavij. Tečaj študentu omogoča, da doseže začetno stopnjo znanja slovenščine.

Objectives and competences:

Students will know basic information about Slovene language, writing and speaking Slovene words and some basic useful expressions, which will facilitate their stay in Slovenia.
During the course student learns basic communication in the most common everyday situation. Student learns basic vocabulary, communication patterns and short texts for listening and reading, through spoken, written and grammar exercises. Course allows student to obtain basic level of Slovene language.

Predvideni študijski rezultati:

Po končanem lektoratu:

- se študent lahko sporazumeva v določeni meri samostojno sporazumeva v predvidljivih in enostavnih sporazumevalnih položajih,
- razume bistvene informacije v krajših, enostavnih zapisanih in govornih besedilih.

Intended learning outcomes:

After completed course:

- student can communicate independently in a certain extent in predictable and simple communication situations,
- understands important information in short, simple spoken and written texts.

--	--

Metode poučevanja in učenja:

- delo v skupini;
- individualno delo;
- delo v spletni učilnici;
- strokovna ekskurzija po Mariboru;

Learning and teaching methods:

- teamwork;
- individual work;
- work in Internet classroom;
- excursion in Maribor;

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit	50%	Written examination
Ustni izpit	50%	Oral examination

Reference nosilca / Lecturer's references:

NIKOLOVSKI, Gjoko. Si moj pravi ali lažni prijatelj. V: ULČNIK, Natalija (ur.), DOBROVOLJC, Kaja. Slovenščina na dlani 1. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 13-20. [COBISS.SI-ID 23914248]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Pravi i lažni prijatelji vo slovenskrite jazici. V: MIRČEVSKA-BOŠEVA, Biljana (ur.). Makedonsko-ruski jazični, literaturni i kulturni vrski 7 : zbornik na trudovi od VII makedonsko-ruska naučna konferencija (održana vo ramkrite na Megunarodniot slavistički sobir na 15-16 juni 2017 g. vo Skopje), Zbornik na trudovi od VII makedonsko-ruska naučna konferencija (održana vo ramkrite na Megunarodniot slavistički sobir na 15-16 juni 2017 g. vo Skopje). Skopje: Filološki fakultet "Blaže Koneski". 2018, str. 203-214. [COBISS.SI-ID 24040968]

NIKOLOVSKI, Gjoko. The Slovene language - (not) a hard nut for beginners. V: ONIČ, Tomaž (ur.). 9th International Summer School Aspects of migration: historical and current, University of Maribor, Faculty of Arts, 3-10 July 2016. Maribor: Filozofska fakulteta. 2016, str. 5. [COBISS.SI-ID 22365448]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Slovenščina v južnoslovanski jezikovni skupini : primerjalni pogled. Godišen zbornik, ISSN 1409-8571, 2014, knj. 39-40, str. 305-317. [COBISS.SI-ID 21078024]

*Predmet Lektorat slovenščine za tujce 1 je namenjen tujim študentom Univerze v Mariboru za pridobitev temeljnih jezikovnih kompetenc v slovenskem jeziku. Učna enota se na tej smeri ponuja v 6. semestru, na dvopredmetni smeri pa se enaka učna enota ponuja v 5. semestru. To omogoča tujim študentom izbiro te učne enote v vseh letnikih in vseh semestrih.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Lektorat slovenščine za tujce 2*
Course title:	Slovene Language Development for Foreigners 2

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja		3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
	15	30			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:

Predavanja / Lectures:	slovenščina
Vaje / Tutorial:	slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Obvladovanje slovenskega jezika na ravni kot jo določa učni načrt predmeta Lektorat slovenščine za tujce 1. Preverjanje predhodnega znanja bo opravljeno s testom in z ustnim pogovorom.

Prerequisites:

Knowledge of Slovene language on the level defined in Slovene Language Development for Foreigners 1 course syllabus. Checking prior knowledge will be carried out with test and oral interview.

Vsebina:

Razumevanje govornih in zapisanih besedil.
Nadgradnja znanja iz oblikoslovja in skladnje slovenskega jezika.
Pisanje besedil v slovenskem jeziku,
Izpopolnjevanje govornega izražanja v slovenščini.
Nadgradnja besednega zaklada za sporazumevanje na zahtevnejše vsakdanje teme.

Content (Syllabus outline):

Understanding spoken and written texts.
Upgrading skills from Slovene morphology and syntax.
Writing texts in Slovene language.
Training oral expression in Slovene language.
Upgrading vocabulary for communication on advanced everyday topics.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Ivana Petric Lasnik, Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar, 2009: *Gremo naprej*. Učbenik za nadaljevalce na tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Andreja Markovič, Vesna Halužan, Mateja Pezdirc-Bartol, Danuša Škapin, Gita Vuga, 2013: *S slovenščino nimam težav : učbenik za kratke tečaje slovenščine : nadaljevalna stopnja*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Tjaša Alič, Ina Ferbežar, Tanja Jerman, Mihaela Knez, Metka Lokar, Mojca Nidorfer-Šiškovič Nataša Pirih Svetina, Mojca Stritar Kučuk, 2015: *Pocket Slovene = Žepna slovenščina*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Cilji in kompetence:

Tečaj je namenjen študentom, ki so se seznanili z osnovami slovenskega jezika (branje, pisanje, izgovor na začetni ravni), ker gre za nadaljevanje začetnega tečaja slovenščine. Med tečajem študent izpopolni: svoje osnovno sporazumevanje v večini vsakodnevnih situacij, svoj besedni zaklad, poslušanje in branje ter razumevanje zapisanih besedil. Študent se nauči napisati kratka in enostavna besedila, npr. razglednico, čestitko, vabilo ipd. Tečaj študentu omogoča, da doseže nižjo nadaljevalno stopnjo znanja slovenščine.

Objectives and competences:

The course is designed for students, which know the basis of Slovene language (reading, writing, speaking on the basic level), because it is continuation of the initial course of Slovene language. During the course student upgrades: his basic communication knowledge in most common everyday situations, his vocabulary, listening, reading and understanding written texts. Student learns writing short and simple texts, for example post card, greeting card, invitation etc. Course allows student to reach lower intermediate level of Slovene language knowledge.

Predvideni študijski rezultati:

Po končanem lektoratu:

- se študent lahko sporazumeva v večini enostavnih sporazumevalnih položajev,
- napiše krajše besedilo za vsakdanjo rabo,
- se govorno in pisno izraža, in sicer preprosto, a dovolj ustrezno in pravilno, tako da lahko sporazumevanje poteka nemoteno.

Intended learning outcomes:

After the course student can:

- communication in the most simple communication situations,
- write short text for everyday use,
- speak and write simply, but enough regularly and correctly for smooth communication.

--	--

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> • delo v skupini; • individualno delo; • delo v spletni učilnici; • strokovna ekskurzija;

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> • teamwork; • individual work; • work in Internet classroom; • excursion;

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit	50%	Written examination
Ustni izpit	50%	Oral examination

Reference nosilca / Lecturer's references:

NIKOLOVSKI, Gjoko. Si moj pravi ali lažni prijatelj. V: ULČNIK, Natalija (ur.), DOBROVOLJC, Kaja. Slovenščina na dlani 1. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 13-20. [COBISS.SI-ID 23914248]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Pravi i lažni prijatelji v slovenskitem jazici. V: MIRČEVSKA-BOŠEVA, Biljana (ur.). Makedonsko-ruski jazični, literaturni i kulturni vrski 7 : zbornik na trudovi od VII makedonsko-ruska naučna konferencija (održana vo ramkite na Megunarodniot slavistički sobir na 15-16 juni 2017 g. vo Skopje), Zbornik na trudovi od VII makedonsko-ruska naučna konferencija (održana vo ramkite na Megunarodniot slavistički sobir na 15-16 juni 2017 g. vo Skopje). Skopje: Filološki fakultet "Blaže Koneski". 2018, str. 203-214. [COBISS.SI-ID 24040968]

NIKOLOVSKI, Gjoko. The Slovene language - (not) a hard nut for beginners. V: ONIČ, Tomaž (ur.). 9th International Summer School Aspects of migration: historical and current, University of Maribor, Faculty of Arts, 3-10 July 2016. Maribor: Filozofska fakulteta. 2016, str. 5. [COBISS.SI-ID 22365448]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Slovenščina v južnoslovanski jezikovni skupini : primerjalni pogled. Godišen zbornik, ISSN 1409-8571, 2014, knj. 39-40, str. 305-317. [COBISS.SI-ID 21078024]

*Predmet Lektorat slovenščine za tujce 2 je namenjen tujim študentom Univerze v Mariboru za pridobitev temeljnih jezikovnih kompetenc v slovenskem jeziku. Učna enota se na tej smeri ponuja v 6. semestru, na dvopredmetni smeri pa se enaka učna enota ponuja v 5. semestru. To omogoča tujim študentom izbiro te učne enote v vseh letnikih in vseh semestrih.